

Budućnost je u vašim
rukama Učinite da se vaš glas
čuje

Višejezična digitalna platforma Konferencije o budućnosti Europe

Final Report svibanj 2022.

© Kantar Public 2022

Dokument koji je pripremio Pierre Dieumegard za [Europe-Democracy-Esperanto](#)

Svrha ovog "privremenog" dokumenta je omogućiti većem broju ljudi u Europskoj uniji da postanu svjesni dokumenata koje je proizvela Europska unija (i koji se financiraju njihovim porezima).

Ako nema prijevoda, građani su isključeni iz rasprave.

Taj je dokument postojao samo na engleskom jeziku (vidjeti [arhivsku stranicu](#)). Od početne datoteke stvorili smo odt datoteku, koju je pripremio softver Libre Office, za strojno prevođenje na druge jezike. Rezultati su sada dostupni na [svim službenim jezicima](#). Međutim, zbog nestanka izvorne web stranice, web linkovi ovog teksta nisu funkcionalni.

Poželjno je da uprava EU-a preuzme prijevod važnih dokumenata. „Važni dokumenti” nisu samo zakoni i propisi, već i važne informacije potrebne za zajedničko donošenje utemeljenih odluka.

Kako bismo zajedno raspravljali o zajedničkoj budućnosti i omogućili pouzdane prijevode, međunarodni jezik Esperanto bio bi vrlo koristan zbog svoje jednostavnosti, pravilnosti i točnosti.

Kontaktirajte nas :

[Kontaktto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

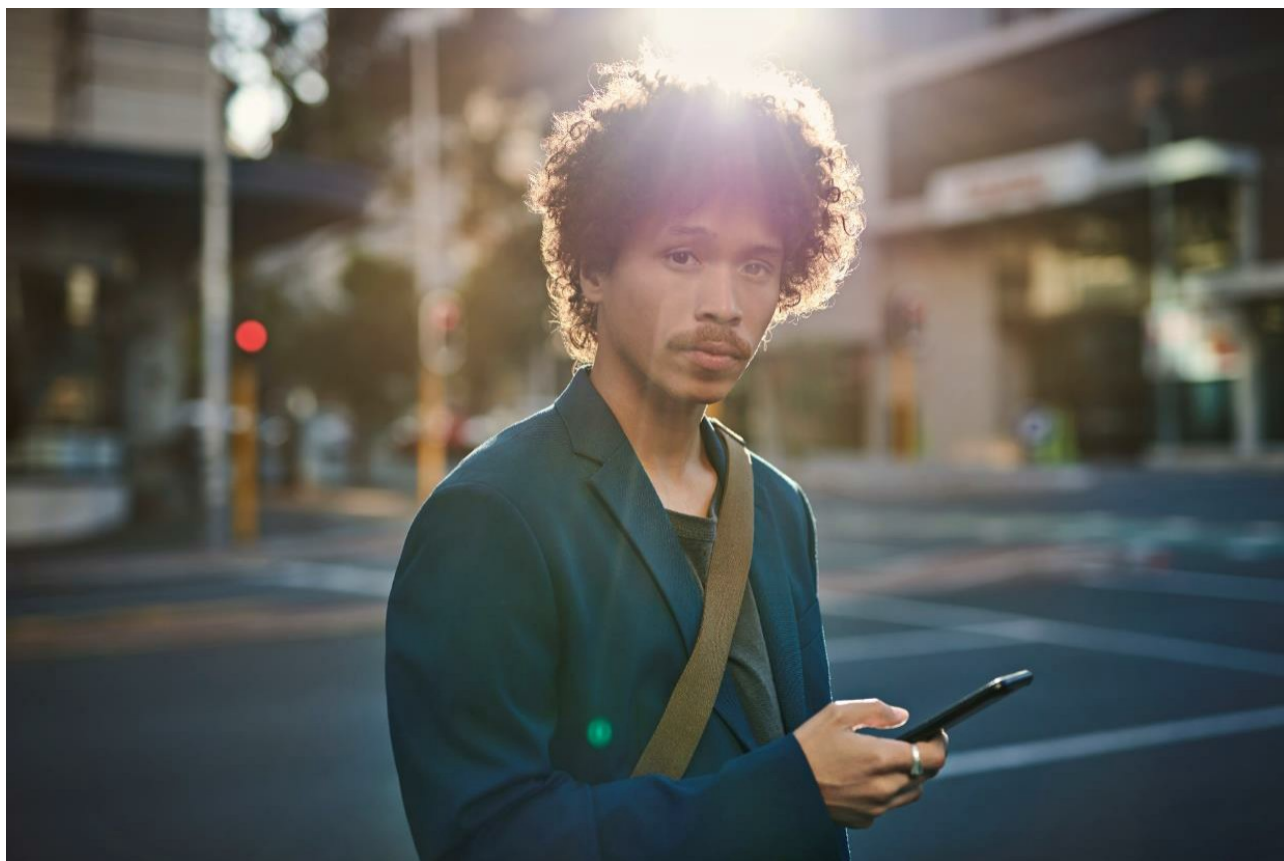
Izjava o odricanju odgovornosti: ovo je izvješće isključiva odgovornost autora i ne odražava stajališta institucija EU-a ni Konferencije o budućnosti Europe.

Analiza koju je proveo Kantar Public.

Sažetak

Uvod.....	5	Zdrav način života.....	33
Sažetak.....	7	Istraživanja u području zdravstva.....	34
Klimatske promjene i okoliš.....	8	Prevenција, a ne intervencija.....	34
zdravlje.....	9	Zdravo starenje i zaštita od starenja.....	34
Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta.....	9	Pristupi medicini.....	35
EU u svijetu.....	10	Odgovori na COVID-19.....	35
Vrijednosti i prava, vladavina prava i sigurnost.....	11	Njega od raka.....	36
Digitalna transformacija.....	11	Zdravstveni radnici.....	36
Europska demokracija.....	12	Seksualno i reproduktivno zdravlje.....	36
Migracije.....	13	Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.).....	37
Obrazovanje, kultura, mladi i sport.....	13	4. Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta.....	40
1. Pregled doprinosa na platformi.....	15	Događanja.....	41
Pregled aktivnosti.....	15	Uključivija i socijalno pravednija Europa.....	41
Pregled događanja.....	18	Gospodarski oporavak.....	42
Tko je sudjelovao u raspravi?.....	19	Inovacije – poticanje rasta.....	43
Trendovi u pogledu doprinosa.....	20	Socijalna zaštita i socijalna sigurnost.....	44
Nedavni razvoj događaja.....	21	Oporezivanje za pravedno gospodarstvo.....	44
Trendovi u temama od 21. veljače do 9. svibnja 2022.....	22	Further jačanje jedinstvenog europskog tržišta.....	45
2. Klimatske promjene i okoliš.....	23	Poticanje radnih mjesta.....	45
Događanja.....	23	Poteškoće u trenutačnom gospodarskom modelu.....	46
Borba protiv klimatskih promjena i zeleni plan.....	24	Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.).....	47
Energija.....	24	5. EU u svijetu.....	51
Prijevoz.....	25	Događanja.....	52
Potrošnja.....	25	Opći ciljevi vanjske politike EU-a.....	52
Bioraznolikost i dobrobit životinja.....	26	Obrambene i oružane snage.....	53
Poljoprivreda.....	27	Donošenje odluka.....	53
Onečišćenje.....	27	Politika susjedstva i odnosi s drugima.....	53
Subvencioniranje, oporezivanje.....	27	Proširenje.....	54
Promjena stavova i ponašanja.....	28	Trgovinske politike.....	54
Stanovanje i gradnja.....	28	Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.).....	55
Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.).....	28	6. Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost.....	58
3. zdravlje.....	31	Događanja.....	59
Događanja.....	32	Prava i slobode.....	59
Pristup zdravstvenoj skrbi za sve.....	32	Uključivodruštvo.....	60
Integracija zdravstvenih sustava EU-a.....	32		

Zaštita vladavine prava.....	61	Događanja.....	90
Sigurnost.....	62	Poticanje zajedničkog identiteta EU-a.....	90
Vrijednosti EU-a.....	62	Mobilnost unutar EU-a.....	91
Lobiranje i korupcija.....	63	Obrazovanje otporno na buduće promjene.....	91
Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.).....	63	Nesigurnost rada i nezaposlenost među mladima.....	92
7. Digitalna transformacija.....	66	Europska baština.....	92
Događanja.....	67	Pristup obrazovanju i kulturi.....	93
Obrazovanje i osposobljavanje: digitalne vještine.....	67	Kreativni i akademski stručnjaci.....	93
Digitalna suverenost i etika.....	67	Inkluzivnost u sportu.....	93
Opća digitalizacija društva.....	68	Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.).....	94
Europski digitalni alati – digitalizacija javnog sektora.....	69	PRILOG I.: Popis trenutačno najviše prihvaćenih i komentiranih ideja po temi.....	97
Digitalni podaci.....	69	Većina komentara i prihvaćenih ideja po temi (19. travnja 2021. – 9. svibnja 2022.).....	98
Kibersigurnost.....	69	PRILOG II.: Metodologija.....	108
Digitalna prava i uključivanje.....	70		
Onečišćenje, održivost i trajnost.....	70		
Digitalizacija gospodarstva.....	71		
Digitalno zdravlje.....	71		
Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.).....	71		
8. Europska demokracija.....	74		
Događanja.....	75		
Izbori za Europski parlament.....	75		
Federalizacija Europske unije.....	76		
Sudjelovanje građana i savjetovanje s njima.....	76		
Institucionalne reforme.....	77		
Poticanje zajedničkog europskog identiteta i javnog prostora.....	78		
Zaštita i jačanje demokracije.....	78		
Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.).....	79		
9. Migracije.....	82		
Događanja.....	83		
Zajednička politika EU-a u području migracija.....	83		
Humanistički stav o migracijama.....	84		
Integracija.....	84		
Migracija izvan EU-a kao prijetnja.....	85		
Nadzor državne granice.....	85		
Rješavanje temeljnih uzroka migracija.....	85		
Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.).....	86		
10. Obrazovanje, kultura, mladi i sport.....	89		

Uvod

Konferencijom o budućnosti Europe Europski parlament, Vijeće i Europska komisija stvorili su priliku da se europski građani iz svih 27 država članica uključe u raspravu o izazovima i prioritetima koje treba riješiti kako bi zajedno stvorili Europu spremnu za budućnost. U okviru procesa Konferencije 19. travnja 2021. pokrenuta je višejezična digitalna platforma (dalje u tekstu „platforma”) (futureu.europa.eu) koja je ostala živa tijekom cijelog rada Konferencije.

Platforma je bila ključna sastavnica Konferencije; njime je svakom građaninu EU-a pružena prilika da sudjeluje na bilo kojem od 24 službena jezika EU-a. Građani bi mogli iznijeti svoje ideje, podržati ideje drugih ljudi i komentirati ih. Platforma je bila i mjesto na kojem su svi mogli razmjenjivati informacije o događanjima na Konferenciji i izvješćivati o svojim ishodima.

Svi doprinosi na platformi zatim su prikupljeni i analizirani kako bi poslužili kao doprinosu radu [europskih panela građana i građanki, plenarneskupštine Konferencije](#). Dosad su objavljena tri [privremena izvješća](#), tri [izvješća država članica](#) i [cjelovito izvješće](#), kojima su obuhvaćeni doprinosi na platformi do 20. veljače 2022.

Ovo izvješće obuhvaća sve doprinose na platformi od njezina osnivanja 19. travnja 2021. do 9. svibnja 2022., kada je Konferencija završila s radom.

Pri čitanju ovog izvješća važno je imati na umu da doprinosi na platformi predstavljaju stajališta sudionika i da se ne bi trebalo smatrati da predstavljaju stajališta europskih građana u cjelini.

Rezultati analize prikazani su u izvješću prema temama definiranim na platformi:

Klimatske promjene i okoliš

– Zdravlje

– Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta

– EU u svijetu

Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost

Digitalna transformacija

– Europska demokracija

– Migracije

Obrazovanje, kultura, mladi i sport

Ideje navedene na platformi u odjeljku „Ostale ideje” uvrštene su u jednu od devet prethodno navedenih tema ili nekoliko tema u slučaju međusektorskih pitanja.

Za svaku temu pruža se pregled tematskog grupiranja ideja i događanja s izvješćima o događanjima, uz pomoć sustava analize teksta kojim se identificiraju višestruke pojave slične ideje na bilo kojem jeziku. Te utvrđene teme i podteme prikazane su redoslijedom razine pojavljivanja prema procjeni analitičara uz pomoć sustava analize teksta. U tekstualnom okviru na početku svake teme navedeni su neki primjeri događanja održanih o toj temi, s naglaskom na nova događanja dodana od posljednjeg izvješća. Tematski pregled novih doprinosa učitanih na platformu nakon 20. veljače 2022. dodan je u okvir na kraju svakog tematskog poglavlja.

Umna karta za svaku temu pruža vizualni prikaz analize sadržaja po temama i podtemama.

Napomena o metodologiji

Ovo je izvješće prvenstveno usmjereno na **kvalitativnu analizu** doprinosa na platformi. To se provodi na temelju ideja, izvješća o događanjima i komentara koje su dostavili sudionici i sudionice kako bi se pružio širok pregled sadržaja platforme. U praksi je u okviru svake teme istraživački tim proveo ručnu tekstualnu analizu i grupiranje predloženih ideja i zatvorenih događanja s izvješćima o događanjima, uz pomoć računalno potpomognutog alata za grupiranje. Nakon toga pripremljen je sažetak zajedničkih tema i mogućih podtema. Klasterka analiza tema i podtema provodi se u okviru unaprijed definiranih tema. To znači da se ideje koje obuhvaćaju različite teme ili ideje koje su dostavili sudionici u okviru više tema ili u okviru „Ostale ideje” u ovom izvješću mogu pojaviti više puta u okviru relevantnih tema. Taj je pristup odabran kako bi se pružila cjelovita perspektiva o svakoj temi konferencije.

Pitanja koja postavlja mali broj doprinositelja također se navode u ovoj analizi ako pružaju novu perspektivu u usporedbi s onom drugih doprinositelja. Cilj je pružiti opći pregled širine i raznolikosti ideja koje se trenutačno predlažu na platformi, a ne usredotočiti se na kvantitativne elemente. Međutim, u tekstu su navedene teme, podteme ili ideje koje se često ponavljaju ili imaju velik broj odobrenja ili komentara kako bi se odrazilo trenutačno stanje rasprava na platformi, uključujući visoku razinu interesa za neka pitanja ili rasprave o njima. Ti se elementi upotrebljavaju i za usmjeravanje redoslijeda predstavljanja tema u ovom izvješću.

Kvantitativni elementi (broj ideja, komentara, preporuka i događanja) upotrebljavaju se i u pregledu doprinosa i na popisu trenutačno najviše prihvaćenih ideja i ideja s komentarima po temi predstavljenoj u **Prilogu I.**

Napominjemo i da se u analizi iz ovog izvješća pojam „doprinosi” odnosi na kombinaciju ideja, komentara i izvješća o događanjima.

Dodatne pojedinosti o metodološkom pristupu navedene su u **Prilogu II.**

Sažetak

U ovom se izvješću sažimaju aktivnosti na višejezičnoj digitalnoj platformi za konferenciju o budućnosti Europe od njezina pokretanja do 9. svibnja 2022. U tom je razdoblju na platformi zabilježeno 48.530 doprinosa, od čega 18.955 ideja, 22.570 komentara i 7.005 događanja kojima je obuhvaćeno svih 10 tema. Od 21. veljače do 9. svibnja 2022. platformi je dodano 4 796 novih doprinosa. Većina tih novih doprinosa objedinjuje postojeće teme i podteme u različitim temama i ne utječe na redoslijed tema u skladu s njihovom ukupnom pojavom. Početak ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine 24. veljače 2022. utjecao je na neke nove podteme u raznim temama, kao što su pozivi na veće sudjelovanje EU-a u sukobu u okviru teme EU-a u svijetu, kao i prijedlozi za postizanje europske energetske suverenosti u okviru teme snažnijeg gospodarstva, socijalne pravde i radnih mjesta.

Klimatske promjene i okoliš

Sudionici su zabrinuti zbog klimatskih promjena i njihovih učinaka, kao i brojnih drugih ekoloških izazova. Najčešće teme odnose se na emisije i obnovljivu energiju. Sudionici i sudionice općenito žele ubranu zelenu tranziciju s trenutačnim i konkretnim mjerama EU-a i vlada, s nizom prijedloga, kao što su poticanje zelenije proizvodnje energije i prometa, promjena obrazaca potrošnje, održivija poljoprivreda, promicanje bioraznolikosti i zaustavljanje onečišćenja. U doprinosima je naglašena potreba za obrazovanjem i komunikacijom na razini EU-a, uz inicijative za rješavanje tih pitanja. Neki su sudionici istaknuli pitanje socijalne pravde u kontekstu klimatske politike. Ideje se mogu tematski grupirati kako slijedi:

- sveobuhvatni poziv vladama i EU-u da poduzmu hitne mjere, uz jaču europsku politiku zaštite okoliša za borbu protiv klimatskih promjena. Sudionici i sudionice iznijeli su nekoliko prijedloga za rješavanje problema emisija te su raspravljali o najboljim praksama i načinima za ubrzavanje zelene tranzicije i provedbe zelenog plana na lokalnoj i regionalnoj razini;
- u okviru teme „energetika“, sudionici i sudionice snažno se zalažu za povećanje uporabe energije iz obnovljivih izvora i povećanje energetske raznolikosti putem istraživanja i inovacija s alternativnim izvorima energije, kako za kućanstva tako i za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi). Međutim, neki su sudionici skrenuli pozornost na pitanje prihvaćanja od strane stanovništva, a pitanje nuklearne energije potaknulo je raspravu koja izaziva podjele;
- sudionici žele mjere za poticanje razvoja i upotrebe alternativnih, ekološki prihvatljivih prijevoznih sredstava, s različitim prijedlozima za poticanje korištenja javnog prijevoza i poziva na povećanje istraživanja i ulaganja u alternativna prijevozna rješenja;
- U okviru teme potrošnje sudionici i sudionice žele snažnije mjere za rješavanje problema otpada i rasipanja hrane te promicanje recikliranja i kružnog gospodarstva, usmjerene i na proizvođače i na potrošače. Osim toga, poziva se na donošenje mjera za promicanje održivije potrošnje u sektorima od turizma, mode do elektroničkih uređaja. Sudionici su jednako zabrinuti zbog pritisaka na okoliš povezanih s digitalnom transformacijom, kao što je razvoj kriptovaluta;

promicanje biološke raznolikosti i dobrobiti životinja, uz pozive na ponovno pošumljavanje, zaustavljanje krčenja šuma, zaštitu ugroženih vrsta i povećanje istraživačkih objekata povezanih s biološkom raznolikošću;

- U okviru teme poljoprivrede snažna je podtema poziv na ukidanje upotrebe pesticida i općenito na usvajanje ekološki prihvatljivijih poljoprivrednih praksi. Druge mjere koje se odnose na okoliš uključuju promicanje lokalne poljoprivrede, biološke raznolikosti, vegetarijanske ili veganske prehrane i pravednih cijena za poljoprivrednike;

sredstva i mjere za borbu protiv onečišćenja jer se ono smatra izvorom pritiska na okoliš. Predložena su rješenja za borbu protiv onečišćenja vode, upotrebe plastike koja onečišćuje okoliš s pozivima na zabranu uporabe jednoplastične plastike, kao i svjetlosnog onečišćenja;

- zaustavljanje subvencija koje nisu prihvatljive za okoliš, kao što su subvencije za fosilna goriva ili štetne subvencije za ribolov, kao i razni prijedlozi mjera oporezivanja za poticanje promjene ponašanja i promicanje održive potrošnje, primjerice putem poreza na održivost;
- sudionici žele da se pojačaju naponi za promjenu ponašanja i stavova podizanjem svijesti, obrazovanjem i komunikacijom;
- u vezi s nedavnim porastom cijena energije i sve problematičnijom ovisnošću EU-a o ruskoj opskrbi plinom i naftom, niz doprinosa pozvao je na ubrzan prelazak na obnovljive izvore energije, promicanje svjesnije potrošnje energije i zagovaranje energetske suverenosti EU-a;
- posebna tema posvećena je stanovanju i gradnji, s idejama o održivom stanovanju, ekološki prihvatljivim građevinskim materijalima i „novom europskom Bauhausu“;
- Sudionici su raspravljali o interakciji između digitalizacije i klimatskih promjena u okviru teme „digitalna transformacija“.

Tema zdravlja obuhvaća širok raspon tema. Najčešća tema, na koju snažno utječu iskustvo bolesti COVID-19 i njezin učinak, odnosi se na jednak pristup kvalitetnoj zdravstvenoj skrbi u cijelom EU-u, s idejama za bližu suradnju među državama članicama, veću usklađenost i integraciju, primjerice putem standarda kvalitete skrbi na razini EU-a. Sudionici žele povećanje istraživanja i ulaganja u području medicine te su predložili različite ideje za poboljšanje javnog zdravlja općenito. Glavne su teme sljedeće:

- mjere za osiguravanje pristupa cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj zdravstvenoj skrbi, s pristupom za sve, posebno zdravstvenoj skrbi u području mentalnog zdravlja. Prijedlozi uključuju, među ostalim, europski sustav zdravstvenog osiguranja kako bi se osigurala cjenovna pristupačnost;
- veću suradnju i integraciju, ojačani zdravstveni sustav EU-a ili čak veću nadležnost EU-a u pitanjima javnog zdravlja,
- integrirane strategije za rješavanje zajedničkih zdravstvenih izazova EU-a, kao što su rak, mentalno zdravlje, prevencija samoubojstava, rijetke bolesti itd., sredstva i mjere za promicanje zdravstvene pismenosti, zdravog načina života i prehrane, među ostalim u području mentalnog zdravlja, te razne mjere za odvratanje od konzumacije nezdravih proizvoda, kao što je duhan. Sudionici žele da EU više ulaže u niz preventivnih zdravstvenih mjera; – potrebu za koordiniranim inovacijama i ulaganjima EU-a u zdravstvena istraživanja, posebno u vezi sa starenjem demografskog profila EU-a,
- U okviru teme pristupa medicini, ideje o kojima se raspravlja uključuju palijativnu skrb i skrb na kraju života, integraciju prirodnih lijekova ili cjelovitije pristupe medicini,

moгуćnosti i prijetnje zdravlju povezane s povećanom digitalizacijom posljednjih desetljeća, pri čemu se među prilikama raspravljalo o integraciji europskih sustava e-zdravstva, a među prijetnjama i o opasnostima od digitalne ovisnosti,

- procjenu učinka bolesti COVID-19, uključujući evaluaciju odgovora kao što su digitalna potvrda o koronavirusu, potreba za revalorizacijom

zdravstvenih radnika i pouke koje treba izvući kako bi se pripremili za buduće pandemije i suzbili ih;

- Manje istaknute teme odnose se na mjere povezane sa spolnim i reproduktivnim zdravljem, kao što su borba protiv siromaštva u razdobljima, spolni odgoj i pravo na pobačaj, kao i skrb za oboljele od raka, o kojima se posebno raspravljalo u vezi s prevencijom, ranom dijagnozom i udruživanjem resursa diljem EU-a.

Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta

Tema o kojoj se često raspravlja u okviru ove teme jest važnost toga da Europa postane uključivija i socijalno pravednija, posebno s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19. Doprinosi u okviru ove teme uključuju i razne prijedloge za poticanje gospodarskog rasta u EU-u, kao što su istraživanje i inovacije, daljnje jačanje jedinstvenog tržišta i razne mjere za potporu malim i srednjim poduzećima i strateškim industrijama. Osim toga, sudionici i sudionice smatraju da je dobrobit različitih skupina ljudi, posebno onih u najnepovoljnijem položaju, ključna za uspješno funkcioniranje i daljnji rast EU-a. Najistaknutije teme o kojima se raspravlja u okviru ove teme su:

prijedlozi za izgradnju uključivije i socijalno pravednije Europe, u skladu s europskim stupom socijalnih prava, kao što su mjere socijalne zaštite, uklanjanje razlike u plaćama između spolova, mjere za smanjenje siromaštva, rodna ravnopravnost, osiguravanje prava osoba s invaliditetom, prava LGBTIQ osoba i zastupljenost. Razne konkretne ideje o kojima se raspravljalo uključuju jedinstveni pristup EU-a socijalnoj sigurnosti, uvođenje rodni kvota na razini uprave i indeks mjerenja socijalne ravnopravnosti;

- Gospodarski oporavak, uključujući zabrinutost zbog rasta javnog duga u EU-u, rasprave o ulozi Europske središnje banke, poziva na reviziju Pakta o stabilnosti i rastu te na proširenje Mehanizma za oporavak i otpornost, kao i na razne prijedloge za potporu lokalnoj proizvodnji i lokalnoj potrošnji kako bi se potaknulo unutarnje tržište i gospodarstvo EU-a. s obzirom na nedavnu energetska krizu uzrokovanu strateškim odgovorima na rusku ratnu agresiju

na Ukrajinu, pojačani su pozivi na stratešku energetska autonomiju;

poticanje rasta radnih mjesta ulaganjem u inovacije, obrazovanje, digitalizaciju, istraživanje i razvoj, ali i uspostavom zelenog gospodarstva. Poseban je naglasak na potpori malim i srednjim poduzećima jer se smatraju pokretačima inovacija. Osim toga, u nekoliko doprinosa raspravljalo se o potencijalu ruralnih područja za gospodarske inovacije, uz pozive na donošenje mjera za suzbijanje depopulacije ruralnih područja ili opće potpore poljoprivrednom sektoru, posebno potičući mlade poljoprivrednike;

Doprinositelji smatraju da su mjere socijalne sigurnosti važne za postizanje socijalne pravde. Bezuvjetni osnovni dohodak je najčešća ideja. Druge ideje uključuju koordinirane mirovinske politike i mirovine u državama članicama EU-a te mjere za suzbijanje siromaštva u EU-u, uz poziv da se općenito uzme u obzir demografska transformacija EU-a. poziva na digitaliziranu zajedničku iskaznicu EU-a o socijalnoj sigurnosti, koja bi se pojavila i drugdje, a prenosiva socijalna prava za mobilne Europljane također su prisutna u doprinosima u okviru te teme;

različite oblike oporezivanja za pravedno i uključivo gospodarstvo, kao što su porezne mjere za osiguravanje poštenog tržišnog natjecanja među poduzećima, porezi za zaštitu okoliša i minimalni porez na razini EU-a za borbu protiv poreznih oaza;

–doprinositelji su također iznijeli ideju o zajedničkoj poreznoj politici s europskom fiskalnom reformom za ujedinjeniju europsku budućnost, uključujući više vlastitih sredstava EU-a ili proračun neovisan o državama članicama, kao i prijedloge za daljnje jačanje jedinstvenog tržišta;

– prijedlozi za poboljšanje radnih uvjeta, kao što su fleksibilan rad i pravo na isključivanje, te posebne mjere za daljnje olakšavanje mobilnosti radne snage unutar EU-a. Posebno se raspravljalo o nezaposlenosti mladih, uz nekoliko prijedloga za potporu mladima koji ulaze na tržište rada;

Neke ideje dovode u pitanje trenutačni gospodarski model s ciljem prelaska na uključiv i pravedan europski model koji nadilazi BDP.

EU u svijetu

U okviru te teme istaknute su razne teme povezane s vanjskom politikom. Općenito, teme koje se najčešće ponavljaju one su koje pozivaju na snažniju prisutnost EU-a na globalnoj političkoj sceni u skladu s temeljnim vrijednostima EU-a. Sudionici platforme postavili su pitanje strateške autonomije i često smatraju da bi EU trebao biti odvažniji u primjeni meke i tvrde sile, iako su neki sudionici izrazili sumnje u tom pogledu. Glavne teme uključuju:

Doprinosi u kojima se raspravlja o općim ciljevima vanjske politike EU-a, uz pozive na zajedničku vanjsku politiku EU-a kojom se brane ljudska prava i demokratske vrijednosti diljem svijeta;

– razvijanje različitih sredstava i mehanizama kako bi se poboljšao imidž EU-a i osiguralo njegovo ozbiljno shvaćanje na globalnoj političkoj sceni, uz opsežnu raspravu o zajedničkoj obrambenoj politici kako bi se moglo intervenirati, ali i imati odvratajuću ulogu i predstavljati geopolitičku moć u odnosu na druge globalne sile;

– stvaranje vojske EU-a i povezanih centraliziranih obrambenih ili vojnih institucija,

ponovno razmatranje pravila jednoglasnosti u donošenju vanjskopoličkih odluka i davanje većih ovlasti Europskom parlamentu;

mjere za povećanje vidljivosti EU-a, kao i ideje koje se odnose na diplomatsko predstavništvo EU-a, primjerice s jedinstvenim sjedištem u Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda;

– korištenje meke sile kao zagovornika multilateralizma jačanjem trgovinskih politika,

Daljnje proširenje, posebno na zemlje zapadnog Balkana. S obzirom na rusku ratnu agresiju na Ukrajinu, raspravljalo se i o članstvu Ukrajine u EU-u;

–poticanje strateške autonomije EU-a i stavljanje većeg naglaska na primordijalnu funkciju zajedničkog gospodarskog tržišta EU-a,

zauzimanje odlučnijeg stava prema Kini, posebno donošenjem strategije Europske unije za strana ulaganja,

– Velik broj najnovijih doprinosa odnosio se na ulogu EU-a u ruskom agresivnom ratu protiv Ukrajine, pri čemu se EU najčešće poziva da podupre Ukrajinu ili preuzme vodeću ulogu u okončanju sukoba.

Vrijednosti i prava, vladavina prava i sigurnost

Sudionici su iznijeli napredne ideje o jednakosti i različitim pravima i slobodama te raspravljali o konceptu europskih vrijednosti kao vodećem načelu za donošenje politika EU-a. Budući da se ravnopravnost smatra temeljnom vrijednošću EU-a, postoji snažna potpora pojačanim naporima za stvaranje uključivog društva, pri čemu sudionici i sudionice posebno pozivaju na veću rodnu ravnopravnost, priznavanje prava LGBTIQ osoba i uključivanje etničkih manjina i osoba s invaliditetom. Još jedna ideja koja se ponavlja u okviru ove teme odnosi se na potrebu za očuvanjem i obranom vladavine prava. Glavne teme i ideje su sljedeće:

- Rasprave su uključivale osiguravanje ljudskih prava općenito i načina da ih se učini provedivima, kao i raznih prava i sloboda. Građanska i politička prava snažno su zastupljena u okviru te teme na platformi, pri čemu su pravo na privatnost i slobodu izražavanja te njihova ograničenja (dezinformacije, govor mržnje) najistaknutija među doprinosima. Istaknuta su i gospodarska i socijalna prava, kao u temi „Snažnije gospodarstvo”;
- Potaknuta je borba protiv diskriminacije te sredstava i mjera za postizanje ravnopravnijeg i uključivijeg društva, posebno za osobe s invaliditetom, starije osobe, nacionalne i etničke manjine. Velik broj ideja odnosi se na postizanje rodne ravnopravnosti, kao što su osiguravanje jednake plaće i poboljšanje zaštite prava i sloboda LGBTIQ osoba;
- Niz konkretnih prijedloga odnosi se na načine poboljšanja zaštite vladavine prava u EU-u, kao što je mehanizam preispitivanja ili uvođenje kaznenih strategija za one zemlje koje krše vladavinu prava, primjerice smanjenjem bespovratnih sredstava ili oduzimanjem glasačkih prava u Vijeću. Međutim, neki sudionici i sudionice kritiziraju ono što smatraju uplitanjem EU-a u unutarnje poslove država članica;

skupina doprinosa bila je usmjerena na ono što čini vrijednosti EU-a, kao što su ljudska prava, sloboda, jednakost, demokracija, vladavina prava, pluralizam, solidarnost, rodna ravnopravnost, koje bi, prema navodima sudionika, trebale usmjeravati politike EU-a i njegove interakcije na globalnoj razini ili čak biti sadržane u ustavu EU-a;

- Rasprave su obuhvatile i ulogu kršćanskih vrijednosti, pri čemu su neki sudionici istaknuli da konzervativnije glasove i pristupe unutar EU-a ne bi trebalo odbaciti;
- Kao i u okviru teme EU u svijetu, u okviru teme sigurnosti niz sudionika raspravljao je o ideji vojske EU-a i potrebi za tješnjom suradnjom među europskim zemljama u pitanjima unutarnje sigurnosti. Nedavni geopolitički događaji samo su pojačali taj poziv na povećanu vojnu organizaciju EU-a i zaštitu granica;
- Poziva se na donošenje poboljšanih propisa kako bi lobiranje postalo transparentnije i kako bi se suzbila korupcija.

Digitalna transformacija

Sudionici i sudionice općenito su naglasili važnost olakšavanja digitalne transformacije i ulaganja u nju u širokom rasponu područja, uključujući upravljanje, gospodarstvo i zdravlje. Međutim, istaknuli su i nekoliko izazova povezanih s digitalnom transformacijom, kao što su etička pitanja, sve veći digitalni jaz, nedostaci Opće uredbe o zaštiti podataka i kiberprijetnje. Teme koje se općenito najviše pojavljuju odnose se na potrebu za ulaganjem u digitalno obrazovanje i poticanje digitalnih vještina, kao i ulaganjem u digitalne inovacije i prelaskom na digitalno suverenu Europu. Glavne su teme sljedeće:

- osiguravanje da građani EU-a posjeduju potrebne digitalne vještine za uspjeh u sve digitaliziranim svijetu i digitalizaciju obrazovnog sustava,

sredstva i mjere za potporu digitalnim inovacijama, kao što su umjetna inteligencija i jačanje digitalne suverenosti. To obuhvaća širok raspon podtema: poticanje upotrebe softvera otvorenog koda, održive proizvodnje, društvenih medija i platformi koji su u skladu sa standardima EU-a u pogledu privatnosti te, u širem smislu, izgradnja europskog digitalnog ekosustava koji je konkurentan i otvoren prema svijetu, ali koji je također siguran i poštuje privatnost;

nekoliko alata za digitalno građanstvo i digitalno ujedinjenje EU-a, s prijedlozima za digitalne portale, identifikaciju na europskoj razini s

pomoću digitalne e-osobne iskaznice ili metode autentifikacije na europskoj razini za pristup osobnim podacima ili za javne usluge,

- sudionici su zabrinuti zbog privatnosti i sigurnosti podataka, s idejama o centraliziranoj pohrani osjetljivih osobnih podataka, osiguravanju sigurnih javnih mreža s softverom otvorenog koda ili tehnologijom lanca blokova, zakonodavnim mjerama za zaštitu privatnosti podataka i centraliziranim pristupom obrani EU-a od kibernetičkog terorizma;
- rad na digitalnoj uključenosti s pomoću mjera kojima se jamči cjenovno pristupačan i uključiv pristup digitalnom prostoru te poticanje digitalnih vještina u nizu profila stanovništva, kao i osiguravanje digitalne pristupačnosti na zemljopisnoj razini, među ostalim u ruralnim područjima;
- trajnim mjerama digitalne tranzicije, pri čemu digitalizacija dovodi do smanjenja onečišćenja i poziva, među ostalim, na trajnu digitalnu opremu koja se može popraviti;

Digitalizacija gospodarstva s mjerama koje se odnose na kriptovalute i poziv na uvođenje digitalnog eura

- Ulaganje u digitalno obrazovanje i digitalno zdravlje radi promicanja zdrave i svjesne upotrebe tehnologije.

Europska demokracija

Ideje u okviru ove teme obuhvaćaju širok raspon pitanja. Teme koje se najviše ponavljaju odnose se na izbore za Europski parlament, otpornost europskih institucija na buduće promjene restrukturiranjem i pitanje „federalizacije”. Naširoko se raspravljalo o potrebi za povećanjem sudjelovanja građana kako bi se doprinijelo oblikovanju politika. Sudionici smatraju da je ključno povećati znanje o pitanjima EU-a i poticati zajednički europski identitet. Kao i u drugim temama, sudionici i sudionice često naglašavaju potrebu za zaštitom demokracije i poštovanjem vladavine prava u EU-u. Najvažnije teme su:

- kad je riječ o zastupljenosti, promjene u načinu održavanja izbora za Europski parlament kao sredstva za povećanje sudjelovanja građana u demokratskim procesima EU-a, s prijedlozima za transnacionalne izborne liste i transnacionalne kampanje, Predloženo je i izravno biranje predsjednika EU-a;

- Ideja federalizacije je istaknuta. Doprinosi se kreću od poziva na poduzimanje koraka prema saveznoj uniji u određenim područjima do uspostave europskog ustava. S druge strane, neki su sudionici skeptični ili pozivaju na decentralizaciju, s većim ovlastima za države članice;
- Prijedlozi uključuju mjere kojima bi savjetovanja s građanima i njihovo sudjelovanje postali strukturni dio upravljanja EU-om kako bi se stvorio osjećaj odgovornosti među građanima u pogledu donošenja odluka u EU-u. Prijedlozi uključuju institucionalizaciju okupljanja građana, stvaranje internetskih platformi i organiziranje referenduma na razini EU-a;

Predložene su institucionalne reforme kako bi institucije EU-a postale učinkovitije i transparentnije te kako bi ih se približilo građanima. Najčešći prijedlozi uključuju glasovanje kvalificiranom većinom, a ne jednoglasno odlučivanje u Vijeću, posebno u vezi sa zaštitom vrijednosti EU-a, te veću ulogu Europskog parlamenta općenito;

- Mehanizmi i sredstva za bolje uključivanje građana EU-a i osiguravanje njihove veće povezanosti i informiranosti o EU-u, institucijama EU-a i njegovim odlukama. Prijedlozi se odnose na bolju komunikaciju, smanjenje udaljenosti između zastupnika u Europskom parlamentu i njihovih izbornih jedinica, zajedničke medijske platforme EU-a i poticanje europskog duha; potonji prijedlog odnosi se i na temu obrazovanja, kulture, mladih i sporta;
- Mehanizmi i sredstva za zaštitu demokratskih vrijednosti u pogledu lobiranja, korupcije i mjera protiv vlada koje krše demokratska načela. Borba protiv dezinformacija, koja je također istaknuta u okviru drugih tema, također je obuhvaćena ovom temom;
- U nekim doprinosima poziva se na veće sudjelovanje nacionalnih vlada i parlamenata u oblikovanju politika EU-a, primjerice na obveznim parlamentarnim sjednicama na kojima se raspravlja o pitanjima povezanim s EU-om, čime bi se povećala njihova odgovornost za politike EU-a.

Migracije

Iako doprinosi u okviru ove teme dosljedno pozivaju na zajednički pristup EU-a migraciji, u njima se otkriva mnogo više nego u bilo kojoj drugoj temi, što je u velikoj mjeri različito mišljenje. S jedne strane, jedna skupina interakcija zahtijeva veću solidarnost i bolje postupke integracije, dok s druge strane drugi doprinosi zahtijevaju više djelovanja za kontrolu i smanjenje migracija. Zauzevši srednji položaj, druga skupina sudionika željela bi poticati međunarodnu mobilnost, ali samo između gospodarski razvijenih demokracija. Teme koje se najčešće ponavljaju uključuju zajedničku politiku EU-a o migracijama, poštovanje ljudskih prava u području migracija, potporu integraciji migranata na različite načine, ali i ideje kojima se poziva na strože granične kontrole i upravljanje migracijama. Ideje se mogu sažeti kako slijedi:

- poziva na zajedničku migracijsku politiku, kao što je politika migracije radne snage EU-a, selektivna migracijska politika EU-a ili sustav utemeljen na bodovima;
- poziva na migracijsku politiku kojom se poštuju ljudska prava, uz bolju infrastrukturu za prihvati i sigurnije migracijske rute; te humaniji postupci azila i vraćanja;

posebne mjere i sredstva za smanjenje migracija ili različitih oblika kontrolirane migracije, uz strože granične kontrole i strožu repatrijaciju,

sredstva i mjere za olakšavanje i podupiranje integracije migranata i osoba sa stalnim boravištem u EU-u. Predložene mjere uključuju programe jezičnog obrazovanja i volontiranja za migrante te informativne kampanje za senzibilizaciju građana EU-a u borbi protiv rasizma;

- protivljenje migraciji u bilo kojem obliku, njezino povezivanje s terorizmom, prijetnja kulturnom identitetu EU-a ili migracija koja se koristi kao političko oružje;
- bolje organizirani i koordinirani naponi u pogledu nadzora državne granice: veću potporu Frontexu i veću solidarnost među državama članicama;
- potrebu za rješavanjem temeljnih uzroka migracija u zemljama podrijetla, primjerice pojačanim razvojnim politikama i jednakim trgovinskim odnosima. Rasprave su se bavile i načinima borbe protiv klimatskih migracija.

Obrazovanje, kultura, mladi i sport

S obzirom na njegovu višetematsku prirodu, sadržaj u okviru ove teme obuhvaća različite teme. Iako su mladi aktualni u mnogim idejama na cijeloj platformi, najveći naglasak u ovoj temi je na obrazovanju i kulturi. Kao i drugdje na platformi, poziv na poticanje zajedničkog identiteta EU-a opetovano je temeljno mišljenje o temama utvrđenima u okviru ove teme s doprinosima koji se, među ostalim, odnose na razmjene, izloženost različitim kulturama i mobilnost. Mnoge teme u okviru ove teme međusektorske su i stoga se pojavljuju drugdje na platformi:

sredstva i mjere za poticanje razvoja europskog identiteta i europskog građanstva; s ključnom ulogom za medije i europsko novinarstvo, kao i europske produkcije kojima se šire europske vrijednosti i kultura;

– Veće obrazovanje stranih jezika ili obvezni tečajevi u školama o institucijama EU-a i europskoj povijesti također se smatraju sredstvom za poticanje priznavanja i zajedničkog identiteta EU-a. Postoje brojni prijedlozi za jedinstveni, zajednički jezik na platformi u okviru različitih tema; prijedlozi se kreću od esperanta do engleskog kao zajedničkog jezika. Poziv na priznavanje esperanta posebno se javlja u raznim temama, među ostalim u okviru drugih ideja;

– razni prijedlozi za poticanje mobilnosti unutar EU-a, posebno u pogledu obrazovanja, među ostalim proširenjem stipendija u okviru programa Erasmus;

– u nekoliko ideja ističe se potreba za obrazovanjem otpornim na promjene u budućnosti te se poziva na digitalizaciju, promicanje mekih vještina uz vještine u području STEM-a ili općenito međukulturnih vještina;

– Osim toga, u idejama podnesenima u okviru ove teme raspravlja se o posebnim mjerama koje se odnose na nezaposlenost mladih i mladih, nesigurnost radnih mjesta, potrebe za obrazovanjem i osposobljavanjem ili posebnu potporu za zapošljavanje mladih;

– osiguravanje jednakog pristupa obrazovanju, posebno tercijarnom obrazovanju, posebno pružanjem potpore stanovnicima ruralnih područja, bivšim zatvorenicima, etničkim manjinama i osobama s invaliditetom kako bi im se omogućio pristup tercijarnom obrazovanju;

- potrebu za podupiranjem i zaštitom kulturne i kreativne industrije s pomoću pravnog okvira, sredstva i mjere za potporu akademskim stručnjacima i istraživačima,
- U manjem dijelu ideja raspravljalo se o sportu u EU-u i načinima za poboljšanje uključenosti u sportu.

1. Pregled doprinosa na platformi

Pregled aktivnosti

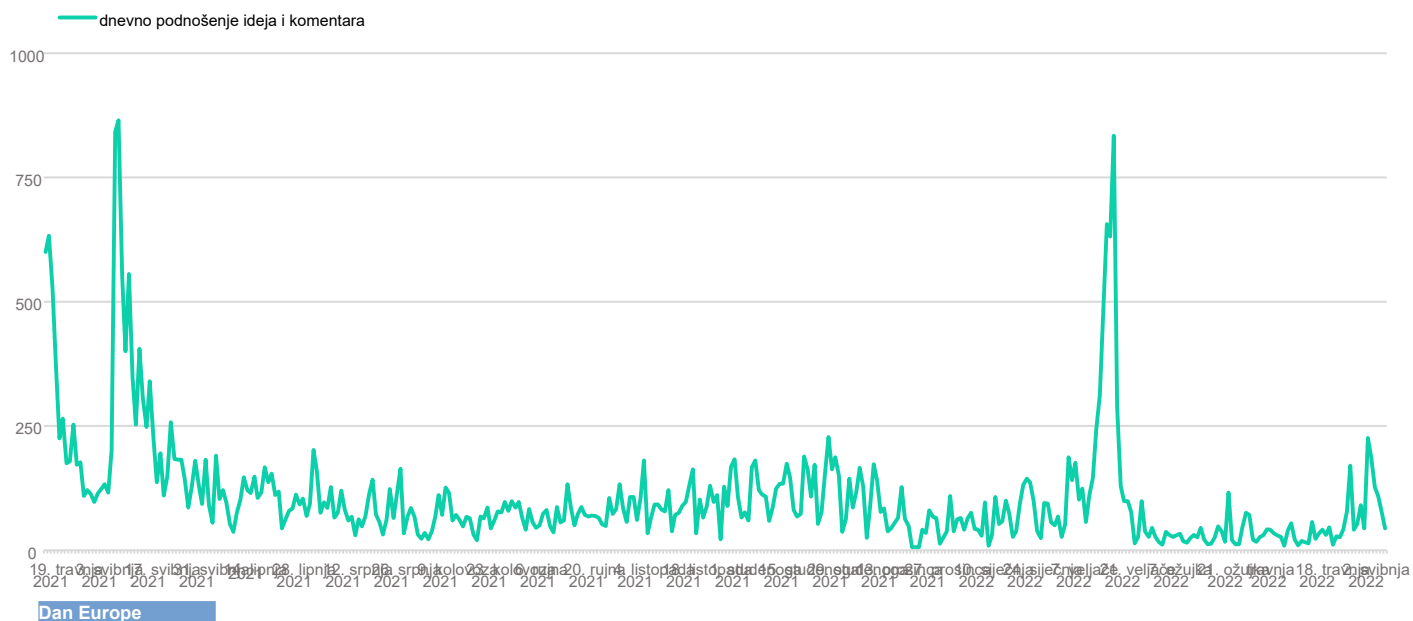
Od pokretanja višjejezične digitalne platforme 19. travnja do 9. svibnja 2022. na platformi je prikupljeno ukupno 48 530 doprinosa u kojima su predstavljene ideje, komentari i događanja. Aktivnost se može raščlaniti na sljedeći način:

- Ideje: 18,955
- Napomene: 22,570
- događanja: 7,005

dogodio u posljednjem tjednu prije 20. veljače, kada je rok za doprinose trebalo uzeti u obzir u posljednjem objavljenom izvješću.

Promatrajući smjer kretanja (vidjeti sliku 1.), mogu se uočiti tri vrhunca u podnošenju ideja i komentara. Prvi se vrhunac podudarao s pokretanjem platforme, drugi se vrhunac dogodio oko inauguracije Konferencije o budućnosti Europe 9. svibnja, dok se treći vrhunac

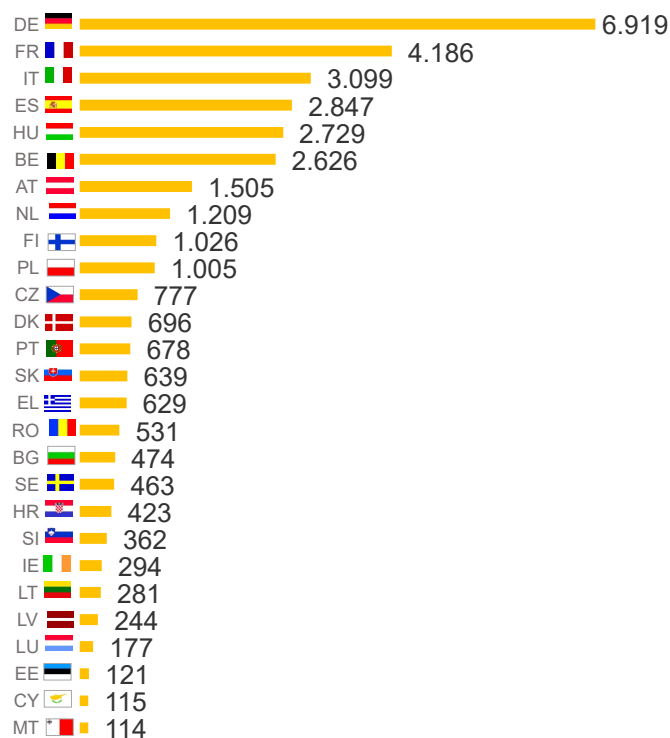
Slika 1. Vremenski okvir u kojem se navode dnevni podnesci ideja i komentara (19. travnja 2021. 9. svibnja 2022.)

Prije uključivanja na platformu od sudionika i sudionica zatraženo je da dostave informacije o zemlji boravišta, obrazovnom podrijetlu, dobi, spolu i radnom statusu. Podaci su obrađeni anonimno. Budući da su te informacije dobrovoljno podijeljene, postoje ograničenja u pogledu uvida koji se može pružiti na toj osnovi i prikazati u nastavku. Na primjer, 29,5 % doprinosa odnosilo se na sudionike koji nisu prijavili svoju zemlju boravišta.

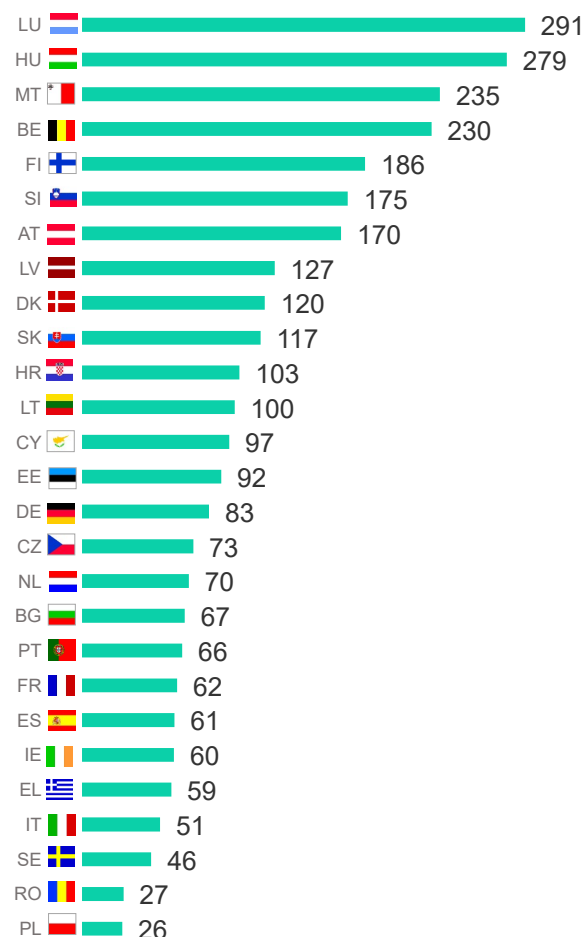
Sve države članice EU-a ostvarile su aktivnosti, kao što je vidljivo na slici 2., na kojoj je prikazan ukupan broj doprinosa po državi. Osim toga, zabilježeni su doprinosi trećih zemalja izvan EU-a u iznosu od 1,4 %.

**Slika 2. – Obujam doprinosa po zemlji
(19. travnja 2021. 9. svibnja 2022.)**

Kako bi se dobila detaljnija slika o količini doprinosa razmjerno stanovništvu, na slici u nastavku daje se pregled broja doprinosa svake zemlje na milijun stanovnika.

**Slika 3. Obujam doprinosa po zemlji,
proporcionalni odraz na milijun stanovnika (19.
travnja 2021. 9. svibnja 2022.)**

Pregled događanja

Tijekom konferencije organiziran je znatan broj događanja. Pružali su priliku većem broju ljudi da se uključe u tu demokratsku vježbu odozdo prema gore. Od pokretanja digitalne platforme do 9. svibnja 2022. na platformi je registrirano ukupno 7 0005 događanja. U skladu s Poveljom Konferencije (koja je [dostupna ovdje](#)), građani su morali biti u središtu događanja, koja su morala biti uključiva i dostupna te poticati raznolikost rasprava. Pripremljeni su alati za pomoć organizatorima događanja (dostupno [ovdje](#)). Kako bi događanja učinkovito doprinijela konferenciji, na digitalnu platformu trebalo je učitati izvješća o događanjima u kojima se detaljno navode zaključci i konkretne ideje koje iz njih proizlaze (vidjeti [smjernice](#)). Ta izvješća o događanjima, zajedno s opisom događanja i povezanim idejama, uzeta su u obzir u cjelokupnoj analizi doprinosa na platformi.

Događanja povezana s Konferencijom organizirana su u različitim formatima s obzirom na vrstu događanja, njihov opseg, profil publike ili organizatora, kao i njihov tematski opseg. Cilj je ovog odjeljka pružiti uvid u raznolikost vrsta događanja, dok se njihov sadržajni doprinos razmatra u okviru relevantnih tema platforme.

Događanja su se odvijala putem interneta, osobno ili hibridno. Često su se organizirale kao rasprave ili radionice, kao što je niz dijaloga o budućnosti organiziranih u Španjolskoj s, među ostalim, radionicom za građane o osnovnom dohotku (vidjeti [događanje](#)) ili radionicom za građane o održivim gradskim praksama koja se održala u malom flamanskom gradu (vidjeti [događanje](#)). Organizirani su i svjetski kafići, kao i u nizu rasprava s latvijskim mladima, u kojima se istraživala njihova vizija Europe i njihova uloga u Europi budućnosti (vidjeti [događanje](#)). Neka su događanja organizirana u klasičnijim formatima, uključujući, primjerice, glavnu prezentaciju nakon koje su slijedili sastanci s pitanjima i odgovorima, dok su druga događanja organizirana u deliberativnijim formatima. Neka događanja registrirana na platformi bila su dio dugotrajnijih projekata savjetovanja, kao što je projekt Decide Europe, simulacija zakonodavnih vijećanja na razini EU-a za učenike srednjih škola u Češkoj i Slovačkoj (vidjeti [događanje](#)). Postojali su i inovativni formati, kao što je radionica na kojoj su sudionici mogli davati preporuke tijekom igranja uloga (vidjeti [događanje](#)), hakaton organiziran u Latviji na kojem su se sudionici natjecali u timovima kako bi osmislili inovativna i održiva rješenja (vidjeti [događanje](#)) ili događanje „hodanje i razgovor o klimatskim promjenama” u Španjolskoj (vidjeti [događanje](#)).

Kad je riječ o sudjelovanju, neka su događanja organizirana s ciljem uključivanja doprinosa određenih kategorija sudionika, kao što su žene (vidjeti primjer [događanja](#)), mladi (vidjeti primjer [događanja](#)) ili osobe s invaliditetom (vidjeti [događanje](#)).

Na razini zajednice organiziran je niz događanja, na primjer participativno događanje sa stanovnicima određenog grada ili regije kao što je okrug Jönköping (vidjeti [događanje](#)) ili sa stanovnicima prekogranične regije na kojem se raspravljalo o zajedničkom izazovu, kao što je prilagodba klimatskim promjenama koje utječu na španjolsku i portugalsku granicu (vidjeti [događanje](#)).

Kad je riječ o temama, neka su se događanja bavila procesom Konferencije ili budućnošću Europe u širem smislu, kao što je događanje u Njemačkoj u kojem se daje opći uvod u konferenciju (događanje) ili [rasprava u Marmandeu \(Francuska\)](#) o ključnim pitanjima o kojima je riječ tijekom francuskog predsjedanja Vijećem Europske unije, od hrane i poljoprivrede do europske obrane i temeljnih prava (vidjeti [događanje](#)). Druge su bile usmjerene na određene teme, na primjer na gradove koji potiču demokraciju (vidjeti [događanje](#)) ili na događanje o upotrebi umjetne inteligencije koje je održalo Sveučilište u Pečuhu u Mađarskoj (vidjeti [događanje](#)).

Događanja su organizirali različiti organizatori: uz građane EU-a, akademska zajednica, organizacije civilnog društva, nacionalna, regionalna i lokalna tijela te institucije EU-a doprinijeli su konferenciji o budućnosti Europe organiziranjem događanja. Neke su države članice organizirale nacionalne panele građana i građanki, a druge su provele ili poduprle razne druge vrste savjetovanja. Događanja su organizirala i predstavništva Europske komisije u državama članicama, uredi za vezu Europskog parlamenta, Odbor regija i Europski gospodarski i socijalni odbor.

Tko je sudjelovao u raspravi?

Pri procjeni profila doprinositelja koji su dostavili informacije o svojoj zemlji boravišta (70,5 %), uključujući one iz trećih zemalja, mogu se iznijeti sljedeća opažanja.

Gotovo polovina ispitanika identificirala se kao muškarci (47,3 %), a 15,9 % kao žene. Međutim, više od četvrtine (35,6 %) nije dostavilo informacije o svojem spolu, a 1,2 % ih je utvrđeno kao nebinarno, pa te brojke daju samo ograničen pogled.

Zastupljenost dobni skupina bila je prilično raznolika, pri čemu su osobe u dobi od 55 do 69 godina bile najaktivnija dobna skupina u smislu doprinosa (17,7 %), nakon čega su slijedili osobe u dobi od 25 do 39 godina (16,3 %) i dobna skupina od 40 do 54 godine s 14,9 %.

Kad je riječ o zanimanju, na platformi su aktivni profesionalni radnici (14,9 %) i umirovljenici (10,9 %). Rukovoditelji (10,3%) i studenti (8,1%) također su bili prilično aktivni. Samozaposleni (7,6 %), fizički radnici (4,5 %) i nezaposlene osobe (2,6 %) relativno su manje aktivni na platformi. 40,8 % sudionika nije prijavilo svoje zanimanje.

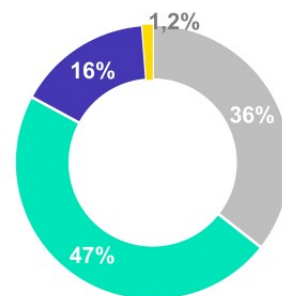
Kad je riječ o obrazovanju, najaktivnije su bile osobe s višim razinama obrazovanja (41,6 %). Sociodemografski podaci o obrazovanju najmanje su dostupni (41,6 %).

Treba napomenuti da ovdje predstavljeni sociodemografski podaci pružaju samo ograničen pogled jer bi organizacije također mogle stvoriti profil na platformi za doprinos, bilo u obliku ideja ili događanja. Osim toga, sudionici događanja nisu se nužno registrirali na platformi i možda nisu obuhvaćeni statističkim podacima.

Slika 4. Dob, rod, obrazovanje i zanimanje sudionika (19. travnja 2021. 9. svibnja 2022.)

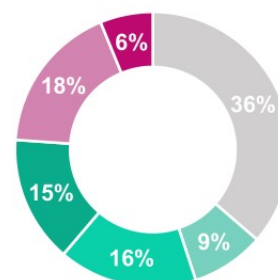
Spol sudionika

- nema odgovora
- čovjek
- žena
- ne binarni

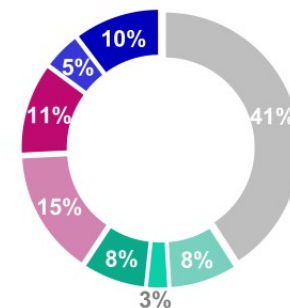
Dob sudionika

- nema odgovora
- 15-24
- 25-39
- 40-54
- 55-69
- 70+

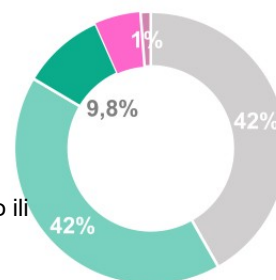
Zanimanje sudionika

- nema odgovora
- student
- nezaposlen
- samozaposlena osoba
- profesionalni radnik
- umirovljeni
- radnik/radnica u menadžeru

Edukacija sudionika

- nema odgovora
- 20 plus – terciarno obrazovanje
- još uvijek studira
- do 20 godina – osnovno ili više srednjoškolsko obrazovanje bez redovitog obrazovanja

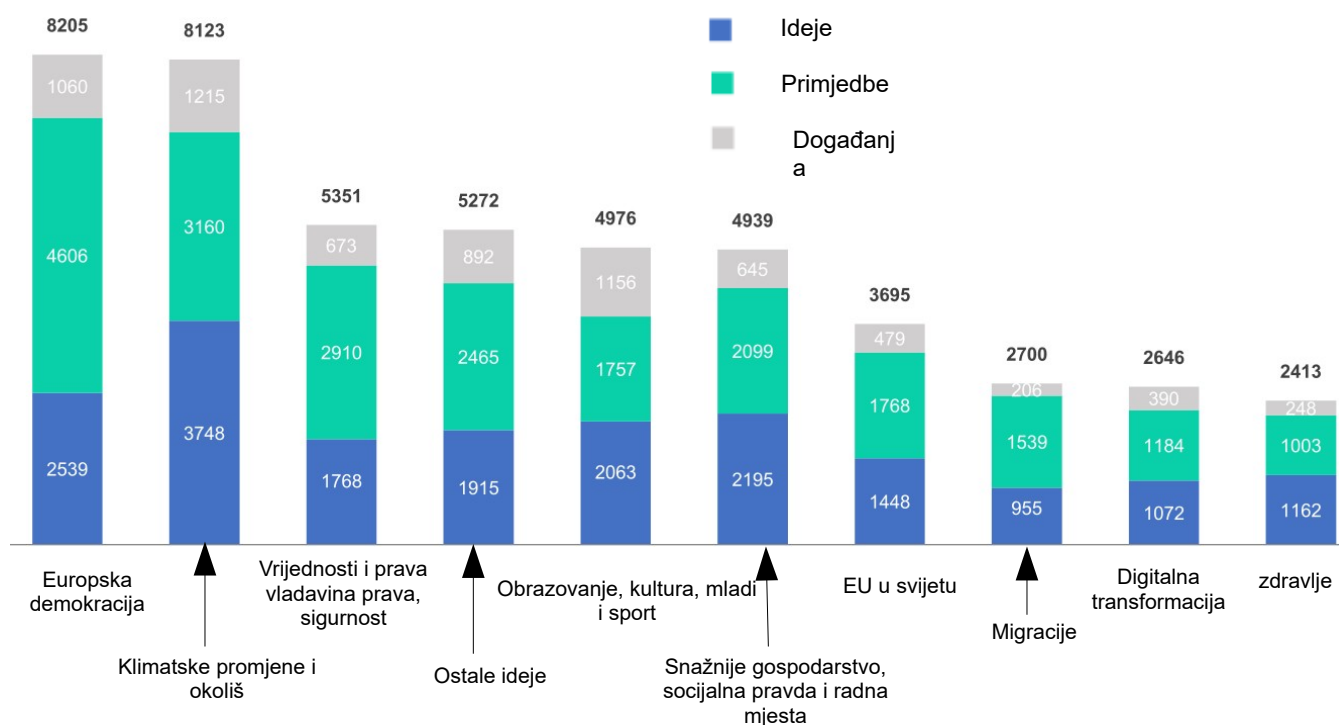

Trendovi u pogledu doprinosa

Od pokretanja platforme do 9. svibnja 2022. u području europske demokracije zabilježena je najviša razina doprinosa (ideje, komentari i događanja) (8,205). Klimatske promjene i okoliš na drugom su mjestu s 8123 doprinosa. Doprinosi u okviru vrijednosti i prava, vladavine prava i sigurnosti na trećem su mjestu, a slijede ih druge ideje (4.) i obrazovanje, kultura, mladi i sport (5.) (vidjeti sliku 5.).

Neke su teme izazvale više komentara, ideja ili događanja od drugih, na primjer, europska demokracija ima najveći broj komentara (4 606). Klimatske promjene i okoliš zabilježili su najviše ideja (3.748) i događanja (1.215). S 1156 događanja, tema obrazovanja, kulture, mladih i sporta ima drugi najveći broj događanja.

Slika 5. Doprinosi po temama na platformi (19. travnja 2021. 9. svibnja 2022.)

Nedavni razvoj događaja

Od 21. veljače do 9. svibnja 2022. aktivnost na platformi iznosila je ukupno 4 693 doprinosa, koji su se sastojali od:

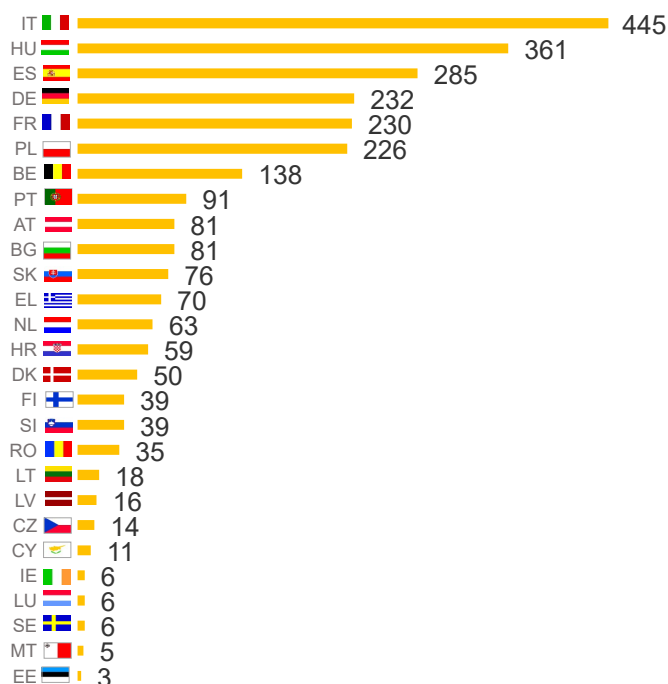
- 2.633 ideje
- 1.246 komentara
- 814 događanja

Analiza doprinosa na razini zemlje pokazuje da je Italija u tom razdoblju bila na prvom mjestu u smislu količine doprinosa (445), dok je Mađarska (361) ostala na drugom mjestu. Španjolska (285) je na trećem mjestu.

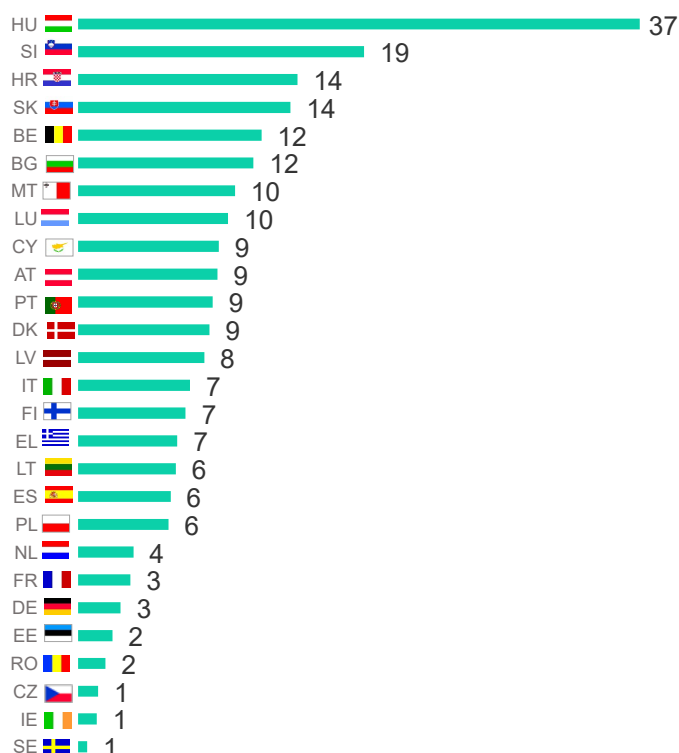
Njemačka (4.) i Francuska (5.) nastavile su znatno pridonositi, s 232 odnosno 230 doprinosa.

Kad je riječ o razini doprinosa razmjerno stanovništvu, Mađarska je u proteklom razdoblju zabilježila najvišu razinu aktivnosti, s visokom razinom aktivnosti od 36,9 doprinosa na milijun stanovnika, nakon čega slijedi Slovenija s 18,8 doprinosa na milijun stanovnika. Osim toga, visoke razine doprinosa na milijun stanovnika zabilježene su za Hrvatsku, Slovačku i Belgiju.

Slika 6. Obujam doprinosa po zemlji (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.)

Slika 7. Obujam doprinosa po zemlji na 1 milijun stanovnika (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.)

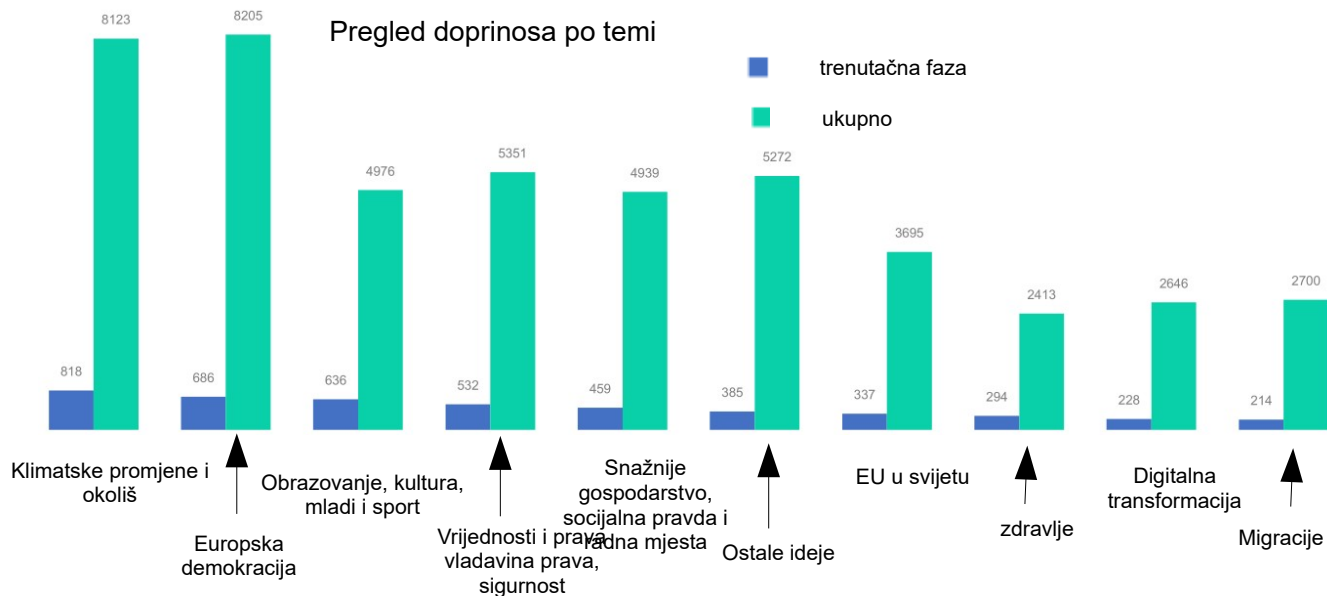

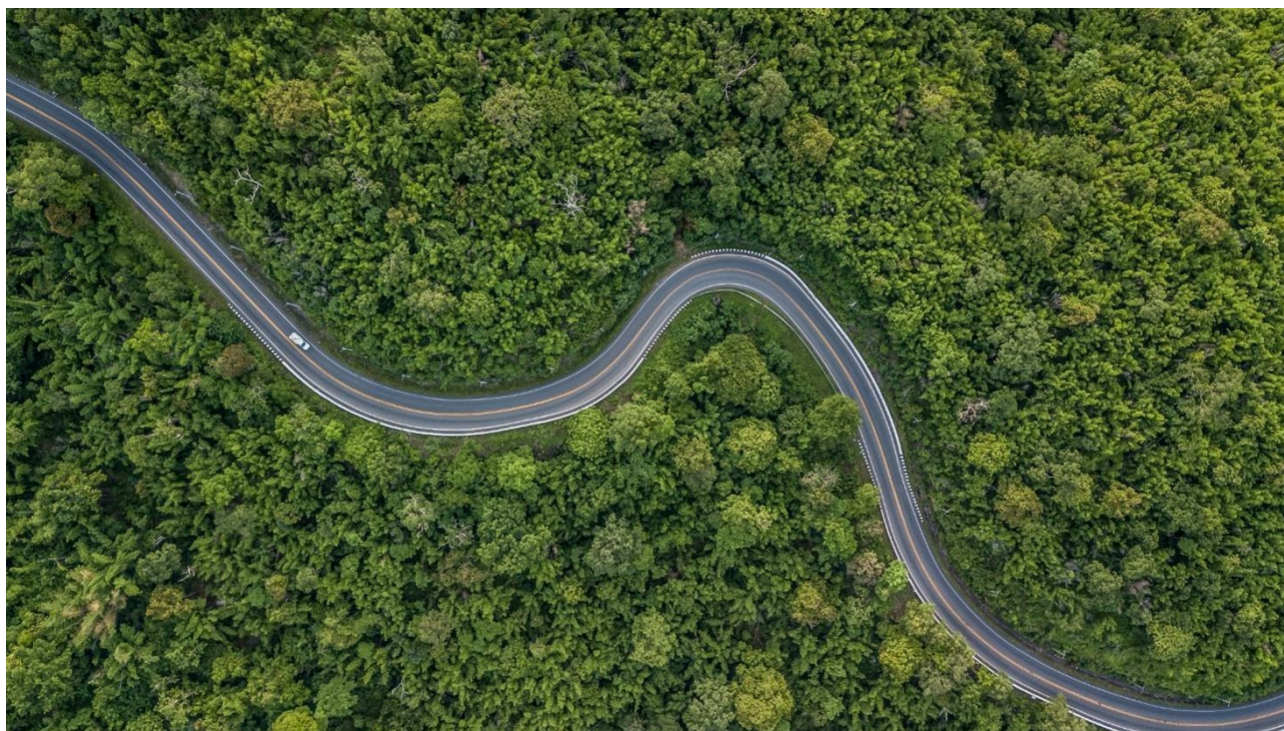
Trendovi u temama od 21. veljače do 9. svibnja 2022.

Teme europske demokracije i klimatskih promjena i okoliša i dalje su najpopularnije teme s najvećim brojem doprinosa, 686 odnosno 818. Tema obrazovanja, kulture, mladih i sporta bila je treća najpopularnija tema u proteklom razdoblju s ukupno 636 doprinosa.

U usporedbi s ukupnim brojem, tema Vrijednosti i prava, vladavina prava i sigurnost zauzela je četvrto mjesto među najnovijim doprinosima, s 532 doprinosa, dok su ostale ideje zauzele tek šesto mjesto u ovom pregledu, sa samo 385 doprinosa.

Slika 8. Usporedba pregleda doprinosa po temi u proteklom razdoblju i ukupno

2. Klimatske promjene i okoliš

Tema klimatskih promjena i okoliša generirala je ukupno 8.123 komentara, ideja i događanja na platformi (3.748 ideja, 3.160 komentara i 1.215 događanja). U svojim različitim doprinosima sudionici su općenito izrazili zabrinutost zbog globalnog zatopljenja i njegovih posljedica, pozivajući vlade da poduzmu hitne konkretne mjere za borbu protiv klimatskih promjena. Među prijedlozima, smanjenje emisija često je utvrđeno kao glavni pokretač, uz olakšavanje zelene tranzicije, postizanje klimatske neutralnosti i promicanje energije iz obnovljivih izvora, posebno solarnih ploča. Održiva prometna rješenja uglavnom su usmjerena na željezničke sustave, a istaknuti su i prijedlozi povezani s potrošnjom za borbu protiv klimatskih promjena, kao što su recikliranje, ambalaža i plastika. S obzirom na nedavni porast cijena energije, upućen je niz poziva na promicanje svjesnije potrošnje energije, kao i energetske suverenosti EU-a. Građani su pozvali na angažman u svim segmentima društva: ovisno o konkretnom sadržaju svakog prijedloga, odgovornost se dodjeljuje pojedincima, komercijalnom sektoru ili vladama i tvorcima politika.

Različite ideje mogu se grupirati prema sljedećim temama:

- **Borba protiv klimatskih promjena i zeleni plan**
- **Energija**
- **Prijevoz**
- **Potrošnja**
- **Biološka raznolikost i dobrobit životinja**
- **Poljoprivreda**
- **Onečišćenje**
- **Subvencioniranje, oporezivanje**
- **Stvaranje promjena u stavovima i ponašanju**
- **Stanovanje i gradnja**

Događanja

U usporedbi s razdobljem prije 20. veljače, u razdoblju nakon 20. veljače 2022. organiziran je veći broj događanja povezanih s temom „Klimatske promjene i

okoliš" u zemljama srednje i istočne Europe, kao što su Mađarska, Poljska te, u manjoj mjeri, Slovačka i Bugarska. Ta su događanja općenito organizirana kao kolektivne rasprave o izazovima koji proizlaze iz klimatskih promjena (vidjeti primjer [događanja](#)). Mnoga događanja bila su usmjerena na konkretne teme u području okoliša o kojima se raspravljalo iz perspektive mladih (vidjeti primjer [događanja](#)). Tijekom tih događaja raspravljalo se o širokom rasponu tema. Održiva poljoprivreda i zaštita pčela (vidjeti [događanje](#)) bila je tema pčelarske konferencije organizirane u Budimpešti na kojoj je sudjelovalo više od 100 pčelara. Klimatski neutralni gradovi bili su tema javnog događanja u mađarskom gradu Békéscsabi (vidjeti [događanje](#)). Cilj događanja bio je prikupiti ideje i preporuke za postizanje klimatske neutralnosti Békéscsabe do 2030. U Poljskoj je organiziran niz sastanaka s mladim aktivistima i predstavnicima lokalnih vlasti i nevladinih organizacija kako bi se ispitala razina osviještenosti mladih o okolišu i njihov interes za okoliš (vidjeti [događanje](#)).

Mladi u Španjolskoj razmijenili su mišljenja o nizu tema povezanih sa zelenim planom i predložili ideje u rasponu od poticanja upotrebe bicikala i klizaljki do promicanja održive potrošnje energije i upotrebe prirodnih resursa u izgradnji kompleksa (vidjeti [događanje](#)).

Niz danskih internetskih radionica usmjerenih na razmjenu ideja o tome kako bi poduzeća mogla poticati inovacije i zelenu transformaciju. Ključna tema panel-rasprave koja je uslijedila bila je potreba za ubrzanjem kapaciteta za projektiranje i proizvodnju vodika i goriva dobivenih iz vodika u EU-u ([vidjeti događanje](#)).

Borba protiv klimatskih promjena i zeleni plan

Sudionici i sudionice često izražavaju zabrinutost zbog klimatskih promjena i njihovih posljedica te pozivaju vlade i EU da poduzmu hitne mjere i uspostave snažniju europsku politiku zaštite okoliša za borbu protiv klimatskih promjena (vidjeti primjer ideje, primjer događanja). Prijedlozi se odnose na smanjenje emisija, postizanje klimatske neutralnosti, borbu protiv onečišćenja i zelenu tranziciju, a obuhvaćeni su i raznim temama u nastavku.

Kad je riječ o emisijama, jedno od pitanja o kojima se najčešće raspravlja odnosi se na oporezivanje emisija, točnije na poticanje poduzeća da smanje svoje emisije stakleničkih plinova odabirom jeftinijih obnovljivih izvora energije, što pak dovodi do toga da kupci donose održive odluke (vidjeti primjer ideje koju je mnogo podržalo). Drugi je prijedlog smanjenje najveće dopuštene stope emisija stakleničkih plinova. Time se trenutačno omogućuje da visokoučinkovite elektrane na ugljen i plin padnu ispod praga; međutim, i dalje

doprinosi onečišćenju (vidjeti [ideju](#)). Istaknuta je i potreba za porezom na ugljik na granici i povezanim mjerama (vidjeti primjer [događanja](#)).

Sudionici su spomenuli Ugovor o neširenju fosilnih goriva, inicijativu civilnog društva čiji je cilj osigurati smanjenje upotrebe fosilnih goriva. Preporučuju da bi se EU trebao pridružiti Ugovoru usporedno s Pariškim sporazumom (vidjeti [ideju](#)).

Jedan sudionik poziva na veća ulaganja u razvoj tehnologija za hvatanje i skladištenje ugljikova dioksida (CCS tehnologija) (vidjeti [ideju](#)).

Rasprave o zelenom planu i zelenoj tranziciji općenito organizirane su diljem Europe s ciljem rasprave o ključnim prioritetima, najboljim praksama, provedbi na lokalnoj i regionalnoj razini te alternativnim poslovnim modelima (vidjeti primjere događanja i [događanja](#)).

Nekoliko doprinosa usmjereno je na socijalne i gospodarske učinke provedbe zelenog plana kao strategije EU-a čiji je cilj usmjeriti Europu na put preobrazbe u klimatski neutralno, pravedno i prosperitetno društvo. Na primjer, poziva se na socijalno uključiviji pristup i poziva na uravnoteženu strategiju čiju gospodarsku, socijalnu i okolišnu dimenziju treba procijeniti i provesti zajednički i strateški, uz upućivanje na rastuće cijene energije diljem Europe (vidjeti [ideju](#)). Izrazito podržanom idejom na platformi želi se da EU osigura snažan i uključiv pristup upravljanju u kojem su radnici i sindikati uključeni u osmišljavanje i provedbu politika prilagodbe na svim razinama. Naglašava se da bi strategija EU-a za borbu protiv klimatskih promjena trebala uključivati konkretne mjere politike kojima se održavaju radna mjesta i štite zdravlje i sigurnost radnika, kao i aktivne politike tržišta rada te prekvalifikaciju i osposobljavanje kako bi se spriječio gubitak radnih mjesta (vidjeti [ideju](#)).

Na općenitijoj razini predlaže se izrada tablice pokazatelja za praćenje učinka mjera i pružanje dokaza o napretku provedbe zelenog plana na regionalnoj razini (vidjeti [ideju](#)).

Energija

Još jedna tema koja privlači više angažmana je energija, koja se često postavlja s obzirom na temu klimatskih promjena. Sudionici i sudionice na platformi predlažu poticanje uporabe energije iz obnovljivih izvora u malim i velikim razmjerima, primjerice putem europske energetske suradnje (vidjeti [događanje](#)). Uz obnovljivu energiju, nuklearna energija tema je rasprave, pri čemu se u idejama poziva na ograničavanje upotrebe nuklearne energije ili, alternativno, na razvoj sigurne nuklearne energije i njezinu upotrebu u zemljama i mjestima u kojima nije

moguće upotrebljavati obnovljive izvore energije (vidjeti primjer [ideje](#)). Nadalje, nedavni planovi Europske komisije da se nuklearna energija i prirodni plin klasificiraju kao zelena ulaganja izazvali su kritike na platformi Konferencije (vidjeti primjer [ideje](#)). S druge strane, većina doprinosa tom pitanju zauzima suprotno stajalište, navodeći da je nuklearna energija najbolji način za postizanje dekarbonizacije (vidjeti primjer [ideje](#)).

Istodobno se poziva na istraživanje alternativnih izvora energije (vidjeti primjer [događaja](#)), kao što su termonuklearna fuzija, geotermalna energija ili vodik, koji bi znatno doprinijeli energetske raznolikosti (vidjeti primjer [ideje](#)). Međutim, sudionici i sudionice naglašavaju da lokalno stanovništvo mora prihvatiti čak i alternativne izvore, kao što je energija vjetra, te da je potrebno osigurati da imaju pozitivan učinak na bioraznolikost, ljudska bića i krajolike (vidjeti primjer [ideje](#)).

U okviru podteme energetske učinkovitosti i ekološki prihvatljivog grijanja primjeri uključuju ideju kojom se zagovara upotreba peći na više vrsta goriva (vidjeti [ideju](#)) ili mreže centraliziranog grijanja koja iskorištava neiskorištene izvore topline, kao što je duboka geotermalna energija (vidjeti [ideju](#)).

Ljudi općenito pozivaju na veću odgovornost i angažman poduzeća i komercijalnih poduzeća, na primjer na smanjenje umjetne rasvjete kada ona nije potrebna, na primjer prozora trgovina u trgovačkim centrima nakon zatvaranja (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o ciljevima energetske učinkovitosti na razini kućanstava, sudionici i sudionice zagovaraju prelazak na pojedinačnu potrošnju energije u kondominijima (vidjeti [ideju](#)). Druga je ideja potaknuta mikrokogeneracijom energije u stanovanju (vidjeti [ideju](#)).

Prijevoz

Još jedna skupina ideja koja se često pojavljuje odnosi se na promet, o kojoj se često raspravlja u vezi s onečišćenjem. Neki od prijedloga navedenih u nastavku odnose se na promjenu prometnih sustava kako bi se smanjilo onečišćenje.

U idejama podnesenima na platformi za promjenu prometnih sustava prije svega se poziva na zabranu letova na kratkim udaljenostima u EU-u kako bi se smanjilo onečišćenje (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici ističu da je

Pandemija je već dovela do smanjenja zrakoplovne industrije.

Općenito, postoji snažna potpora poboljšanju sustava javnog prijevoza u Europi (vidjeti primjer [ideje](#)) kao ekološki prihvatljivijim alternativama za letove na

kratkim udaljenostima. Konkretno, opsežno se raspravlja o zajedničkoj europskoj željezničkoj mreži (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). Jedan sudionik predlaže tražilicu Euro Trainscanner kako bi putovanje željeznicom postalo privlačnije (vidjeti [ideju](#)), a drugi predlaže uvođenje integrirane karte EU-a i njezinu besplatnu upotrebu u gradovima (vidjeti [ideju](#)). Prijedlozi za proširenje brzih željezničkih mreža i stvaranje prekograničnih željezničkih veza izneseni su na jednom od nekoliko događanja organiziranih za Europsku godinu željeznice (vidjeti [događanje](#)).

Druge ideje odnose se na zajedničku biciklističku mrežu te se u njima predlaže, na primjer, proširenje biciklističkih ruta ili stvaranje biciklističke mreže na europskoj razini (vidjeti primjer [ideje](#)). Nadalje, predloženo je da općine budu obvezne uspostaviti biciklističke staze kao sastavni dio ceste, kao što je već slučaj s pločnicima za pješake (vidjeti [ideju](#)).

Druga skupina ideja usmjerena je na inovacije i razvoj električnih vozila, kao što su automobili i bicikli, te njihovu integraciju u trenutačno okruženje, primjerice osiguravanjem mreže stanica za punjenje (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Međutim, jedan sudionik tvrdi da električni automobili imaju štetne ekološke i humanitarne troškove te umjesto toga predlaže da se masa i brzina vozila ograniče kako bi se smanjile emisije CO₂ (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o dekarbonizaciji prometa i ekološki prihvatljivijem prijevozu, sudionici naglašavaju i važnost prekograničnih projekata za poticanje pomorskog i željezničkog prometa (vidjeti primjer [ideje](#)). Poziva se i na razvoj programa za poticanje istraživanja i razvoja te inovacija kako bi se proizvela prijevozna sredstva, javna i privatna, pojedinačna i kolektivna, koja ne onečišćuju i koja su 100 % energetske samodostatna (vidjeti primjer [ideje](#)).

Potrošnja

„Potrošnja” obuhvaća širok raspon podtema, s idejama usmjerenima na najrazličitije vrste materijalnog otpada, uz utvrđivanje održivih praksi za rješavanje i smanjenje takvog otpada. Sudionici masovno pozivaju na promjenu postojećeg sustava masovne potrošnje robe i usluga. U vrlo prihvaćenoj ideji, koja predstavlja opetovano mišljenje, poziva se na promicanje kružnog gospodarstva u tom pogledu (vidjeti [ideju](#)). Pravo na popravak smatra se ključnim elementom u promjeni obrazaca potrošnje i promicanju kružnog gospodarstva. Sudionici pozivaju na dizajn proizvoda koji je prihvatljiv za popravak te na uvođenje indeksa popravka i oznake za popravak na razini EU-a (vidjeti [ideju](#)). Posljedice pandemije dovele su i do toga da ljudi ponovno promisle o globalnim lancima opskrbe i zagovaraju njihovo skraćivanje (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice idu i korak dalje tako što predlažu uvođenje

kvota za maksimalnu potrošnju i proizvodnju (vidjeti primjer [ideje](#)).

Konkretno, kad je riječ o rasipanju hrane, jedan sudionik ističe da 40 % sve hrane proizvedene diljem svijeta nikad ne dopijeva do naših stolova i da to uzrokuje 10 % svih globalnih emisija stakleničkih plinova te predlaže mjere za zaustavljanje rasipanja hrane, kao što je podupiranje doniranja hrane (vidjeti [ideju](#)).

Brojni sudionici i sudionice na platformi upućuju na znatnu količinu proizvedenog otpada i predlažu nekoliko mjera za izbjegavanje takvog otpada i borbu protiv njega, kao što je recikliranje (vidjeti primjer [ideje](#)), odabir ambalaže s nultim ili niskim udjelom otpadnih proizvoda kako bi se smanjio negativan učinak na okoliš (vidjeti primjer [ideje](#)). Idejom koja je dobila veliku podršku promiče se ideja programa pod vodstvom EU-a za povratnu prehrambenu ambalažu izrađenu od materijala koji se mogu reciklirati (vidjeti [ideju](#)). Jedan sudionik ističe potrebu za više informacija o recikliranju kako bi se ta praksa potaknula od rane dobi (vidjeti [ideju](#)). U drugom se prijedlogu predlaže uvođenje europskog integriranog sustava za vraćanje boca na temelju njemačkog modela (vidjeti [ideju](#)). Zabrana eksternalizacije otpada iz EU-a navedena je i u podtemi otpada (vidjeti [ideju](#)).

U okviru podteme utjecaja potrošnje na okoliš postavljeno je pitanje usklađenosti uvezene robe sa standardima EU-a. Na primjer, jedan sudionik predlaže zabranu uvoza govedine iz Brazila koja nema istu razinu sljedivosti kao govedina iz EU-a (vidjeti [ideju](#)).

U drugoj ideji koja se ponavlja zagovara se napredniji sustav označivanja proizvoda (vidjeti primjer [ideje](#)) kojim bi se detaljno opisao utjecaj proizvodnje na okoliš ili navelo sadržavaju li proizvodi mikroplastiku i stoga imaju negativan dugoročni učinak na zdravlje potrošača (vidjeti primjer [ideje](#)). U vrlo prihvaćenoj ideji predlaže se „klimatska ocjena” za proizvode kojom se izračunava učinak proizvoda na klimu u smislu proizvodnje, prijevoza, profila poduzeća itd. (vidjeti [ideju](#)).

Posljednji dio odnosi se na industriju brze mode i tekstilnu industriju kako bi ona postala ekološki prihvatljivija; sudionici i sudionice ističu veliku količinu resursa koji se upotrebljavaju u proizvodnji odjeće i činjenicu da odjeća često nije prikladna za recikliranje (vidjeti primjer [ideje](#)).

Na radionici za građane održanoj u Španjolskoj nastalo je nekoliko ideja povezanih s potrošnjom vode. Sudionici naglašavaju potrebu za poboljšanjem sustava distribucije i prikupljanja vode kako bi se izbjeglo rasipanje vode (vidjeti [događanje](#)).

Osim toga, sudionici ističu potrebu za promicanjem zelenog i održivog turizma umjesto masovnog turizma jer se smatra da potonji ima znatan utjecaj na prirodne i kulturne resurse (vidjeti primjer [događanja](#)).

Posljednja skupina komentara i ideja u okviru ove teme odražava zabrinutost zbog otpada koji stvaraju novi elektronički uređaji i poziva na povećanje obveznog jamstva za takve uređaje i potrebu da se osigura mogućnost popravka (vidjeti primjer ideje) te na stvaranje platforme za suradničko umrežavanje kako bi se osiguralo vraćanje e-otpada u optjecaj (vidjeti ideju). Drugi prijedlog uključuje razvoj pilot-programa za zamjenu električnih uređaja 35 milijuna obitelji u EU-u proizvodima A+++ u skladu s ciljem EU-a za zelenu tranziciju (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici žele i da se potrošnja energije ograniči, posebno s obzirom na to da se električna energija uglavnom proizvodi s pomoću fosilnih goriva, uvođenjem mjesečne kvote električne energije za potrošnju, pri čemu se višak oporezuje (vidjeti primjer [ideje](#)). Nekoliko sudionika izrazilo je zabrinutost zbog razvoja kriptovaluta, gdje oprema dovodi do masovne potrošnje električne energije. Prema njihovu mišljenju, što više rudarenja kriptovaluta postane globalno pitanje, bit će potrebno više ograničenja i propisa (vidjeti primjer [ideje](#)).

Bioraznolikost i dobrobit životinja

Očuvanje biološke raznolikosti i zaštita životinja postali su teme koje se sve više ponavljaju tijekom konferencije, uz nekoliko doprinosa.

Glavna podtema ideja odnosi se na krčenje šuma. U jednoj od ideja koje su dobile veću potporu poziva se na ulaganje u ponovno pošumljavanje Europe kako bi se izbjegla dezertifikacija (vidjeti ideju) ili globalno spasila pluća planeta, odnosno amazonske prašume i druge svjetske prašume, ne samo kako bi se usporilo globalno onečišćenje ugljikom i spasile vrste, već i kako bi se smanjili migracijski pritisci na Europu (vidjeti primjer ideje). Prijedlozi politika uključuju zabranu uvoza proizvoda dobivenih krčenjem šuma (vidjeti [ideju](#)).

Zaštita faune jednako se smatra važnom komponentom ove teme. Jedan je sudionik predložio donošenje zajedničke politike za zaštitu ugroženih europskih vrsta (vidjeti [ideju](#)). Niz sudionika podržao je ideje o zaustavljanju trgovine egzotičnim životinjama kao kućnim ljubimcima (vidjeti [ideju](#)), kao i ideje povezane sa zaštitom akvatičnih životinja, uključujući provedbu zakonodavstva o dobrobiti akvatičnih životinja (vidjeti primjer [ideje](#)).

Među ostalim doprinosima koji su povezani s temom bioraznolikosti navodi se prijedlog sadnje stabala na svim „zaboravljenim” mjestima, kao što su autoceste, cestovne razmjene itd., kao način hvatanja CO₂, poboljšanja evapotranspiracije, poboljšanja bioraznolikosti i reguliranja tokova vode (vidjeti [ideju](#)). O pozivu da se prirodi ostavi više prostora raspravljalo

se i na nekim događanjima (vidjeti [događanje](#)). Daljnji prijedlog uključuje uspostavu europske mobilne postaje za istraživanje mora kako bi se steklo ključno znanje o morskoj bioraznolikosti (vidjeti [ideju](#)).

Poljoprivreda

Poljoprivreda je još jedna tema koja je privukla znatan broj doprinosa, kao i priličnu količinu potpore u pogledu povezanih ideja. U okviru te teme sudionici i sudionice prilično često zagovaraju koncept ekološke poljoprivrede i više malih poljoprivrednih gospodarstava (vidjeti primjer [ideje](#)), uz pozive na zabranu upotrebe pesticida i intenzivne poljoprivrede (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki sudionici i sudionice idu još dalje, predlažući da bi zabranu pesticida trebalo proširiti na privatnu upotrebu (vidjeti primjer [ideje](#)). Potpora za malu i ekološku poljoprivredu, kao i za budućnost poljoprivredne politike EU-a općenito, vidljiva je i iz sudjelovanja na okruglim stolovima organiziranim radi rasprave o tim posebnim temama (vidjeti primjer [događanja](#)).

U nizu ideja navodi se nekoliko primjera kako bi poljoprivreda postala manje onečišćujuća i održivija, uz rasprave o aspektima kao što su upotreba plastike u poljoprivrednim filmovima (vidjeti [ideju](#)) i načini smanjenja potrošnje vode u poljoprivredi (vidjeti [ideju](#)).

Druge ideje upućuju na to da bi EU trebao učiniti više na promicanju prehrane na biljnoj osnovi na temelju zaštite klime i očuvanja okoliša. Neki sudionici i sudionice dodaju etička pitanja kao osnovu za takvo djelovanje (vidjeti primjer [ideje](#)). To je obuhvaćeno i temom „Zdravlje”.

Doprinositelji također snažno ističu potrebu za osiguravanjem prehrane neovisnosti i sigurnosti promicanjem lokalne poljoprivrede. Rasprave su se odnosile na prehrambene pojaseve oko gradova, sadnju voćki u urbanim područjima, potporu proizvođačima i poljoprivrednicima za kupnju zemljišta ograničavanjem cijene takvog zemljišta i druge mjere (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, prijedlozi uključuju utvrđivanje kvota za kupnju lokalnih proizvoda za velike međunarodne supermarkete (vidjeti [ideju](#)).

U okviru teme poljoprivrede postavlja se pitanje kako bi se poljoprivreda trebala nositi s klimatskim fluktuacijama i pripremiti se za njih. U tom pogledu multifunkcionalni, raznoliki poljoprivredno-šumarski sustavi mogu poboljšati stvaranje humusa, kapaciteta zadržavanja vode i vezanja CO₂, čime se znatno povećava stabilnost i produktivnost poljoprivrede (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, jedan sudionik zagovara prijelaz s intenzivne poljoprivrede na agroekologiju (vidjeti [ideju](#)).

Naposljetku, raspravlja se o dohotku poljoprivrednika, pri čemu neki sudionici pozivaju na to da poljoprivrednici dobiju zajamčeni dohodak putem

poštenih cijena umjesto subvencija (vidjeti primjer [ideje](#)).

Onečišćenje

Onečišćenje je prepoznato kao izvor pritiska na globalni okoliš. Raspravlja se o nekoliko područja onečišćenja, sa sljedećim podtemama: onečišćenje vode, onečišćenje plastikom i svjetlosno onečišćenje.

Kad je riječ o podtemi onečišćenja vode, snažan je naglasak na potrebi za osiguravanjem buduće sigurnosti resursa pitke vode i čistih ekosustava. Nadalje, postoje konkretni prijedlozi za borbu protiv onečišćenja oceana i rijeka (vidjeti primjer [događaja](#)), na primjer ideja da se zakiseljavanje oceana neutralizira određenim bakterijama (vidjeti [ideju](#)).

Doprinosi kojima se rješava pitanje onečišćenja uzrokovanog plastičnim materijalima čine znatan dio ukupnih doprinosa, što odražava sve veću zabrinutost javnosti zbog prekomjernog plastičnog otpada. Uz poziv na provedbu i proširenje zabrane plastike za jednokratnu upotrebu (vidjeti primjer [događanja](#)) sudionici i sudionice predlažu da se vrste plastike koje se upotrebljavaju za ambalažu ograniče na one koje se mogu zajedno reciklirati bez potrebe za razdvajanjem komponenti (vidjeti primjer [ideje](#)). Osim toga, predlaže se i stvaranje postrojenja za recikliranje plastike uklonjene iz rijeka i oceana (vidjeti [ideju](#)).

Naposljetku, u nekim se idejama na platformi predlaže ograničavanje svjetlosnog onečišćenja (vidjeti primjer [ideje](#)).

Subvencioniranje, oporezivanje

Osim različitih ideja povezanih s oporezivanjem emisija, o kojima se raspravlja u okviru teme borbe protiv klimatskih promjena, u okviru te teme izneseno je nekoliko prijedloga za zaustavljanje subvencija koje nisu prihvatljive za okoliš, kao što je ideja za zaustavljanje svih subvencija za fosilna goriva koja je dobila veliku podršku (vidjeti [ideju](#)). Slično tome, u drugoj se ideji poziva na zaustavljanje štetnih subvencija za ribolov (vidjeti [ideju](#)). S druge strane, u prijedlozima se zagovara povećanje subvencija za projekte u području bioraznolikosti i klimatskih promjena ili je EU osigurao sredstva za obnovu izolacije kuća (vidjeti primjer [ideje](#)).

Sudionici i sudionice predlažu i uvođenje poreza na održivost (vidjeti primjer [ideje](#)) kojim bi neodrživi proizvodi postali skuplji, čime bi takvi proizvodi postali manje privlačni i potrošačima i proizvođačima. Nadalje,

time bi se EU-u osigurali i dodatni prihodi ili „prihodi od klime“ za ulaganje u mjere održivosti, kao što su kupnja električnih automobila i ugradnja solarnih ploča na privatnim domovima (vidjeti [ideju.](#)).

Promjena stavova i ponašanja

Drugi je naglasak na obrazovanju i podizanju svijesti među Europljanima svih generacija (vidjeti [događanje](#)). Iako se većina ideja odnosi na obrazovanje mladih (vidjeti primjer [ideje](#)), čak i od vrlo rane dobi, putem obrazovnih vrtova (vidjeti [ideju](#)), poziva se i na uključivanje starijih Europljana u inicijative za klimatske promjene, posebno zbog sve većeg starenja stanovništva u Europi (vidjeti primjer [ideje](#)). Osim toga, neki sudionici i sudionice ističu potrebu za promicanjem ekološki odgovorne komunikacije europskih institucija. Na primjer, predlažu razvoj komunikacijskih paketa o tome „kako biti ekološki odgovoran Europljanin“ i jačanje obrazovanja o okolišu kako bi se stvorile četvrti odgovorne za okoliš (vidjeti [ideju](#)).

Iako su svjesni uloge pojedinaca u smanjenju klimatskih promjena, neki sudionici inzistiraju na odgovornostima poduzeća i potiču ljude da preuzmu odgovornost za ona poduzeća koja tvrde da su ugljično neutralna, ali se i dalje oslanjaju na neodržive poslovne modele (vidjeti [ideju](#)).

Stanovanje i gradnja

Dodatna tema odnosi se na stanovanje i izgradnju s podtemom koja objedinjuje niz ideja i događanja u kojima se raspravlja o novom europskom Bauhausu (vidjeti [događanje](#)) kako bi se inovativni, estetski dizajn kombinirao s konkretnim mjerama za borbu protiv klimatskih promjena i kako bi naši budući životni prostori postali održiviji, cjenovno pristupačniji i pristupačniji. U drugoj se ideji poziva na kampanje za podizanje razine osviještenosti o zelenoj i održivoj gradnji upotrebom niskougljičnih građevinskih materijala (vidjeti [ideju.](#)).

Slično tome, dijalog organiziran u Švedskoj usmjeren je na načine razvoja i promicanja održivog stanovanja u ruralnim područjima kako bi se život u ruralnim područjima učinio privlačnijim (vidjeti [događanje](#)).

Jedan prijedlog uključuje uvođenje europskog povjerenja u zemljište za obnovu kako bi se napuštena zemljišta i zgrade obnovili u prirodnije stanje u korist bioraznolikosti i urbanih stanovnika (vidjeti [ideju](#)).

Naposljetku, razmotrena je i ideja o recirkulaciji rabljenih elemenata i materijala u građevinskoj industriji (vidjeti [ideju](#)).

Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.)

Novi naglasak u najnovijim doprinosima bio je na energiji s obzirom na sve problematičniju ovisnost EU-a o ruskoj opskrbi plinom i naftom. Izneseno je nekoliko prijedloga, od poticanja energetske trijeznosti u EU-u (vidjeti [ideju](#)) energetske neovisnosti do promicanja održivog prometa. U znatnom iznosu novih doprinosa zagovarale su se poboljšane željezničke mreže, jeftin i pristupačan javni prijevoz i upotreba bicikala (vidjeti primjer [ideje](#)). Rasprava je uglavnom bila usmjerena na čiste izvore energije, što je popularna tema, kako je navedeno i u prethodnim izvješćima (vidjeti primjer [ideje](#)). Vodik se često spominjao kao primjer nositelja zelene energije, dok su ograničenja nekih „zelenih“ izvora energije kao što su nuklearna energija i metan često istaknuta (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kad je riječ o podtemi poticanja održive potrošnje, zabilježene su prethodno prijavljene podteme kao što su zabrana upotrebe plastike (vidjeti primjer [ideje](#)), recikliranje, smanjenje otpada i porezni sustav kojim se potiče održiva potrošnja. U novim su idejama izneseni konkretni prijedlozi, kao što je doprinos u kojem se predlaže uspostava programa razmjene automobila uz potporu EU-a kako bi se građanima omogućilo da razmjenjuju svoje automobile za modele koji manje onečišćuju, kao što su hibridni automobili (vidjeti [ideju](#)). U drugim doprinosima predloženi su načini uštede energije, posebno u uredima s obzirom na klimatske promjene (vidjeti primjer [ideje](#)).

O klimatskim promjenama i emisijama općenito ponovno se opsežno raspravljalo, a ideje povezane s obrazovanjem o okolišu češće su se izlagale u proteklom razdoblju (vidjeti primjer [ideje](#)). U okviru teme borbe protiv klimatskih promjena u nedavnim doprinosima izneseni su prijedlozi u okviru zajedničkog pristupa klimatskim promjenama za europskog veleposlanika za okoliš ili, u skladu s trenutnim stanjem okoliša, za osnivanje europskog ministra energetike koji bi predstavljao Europu u tim pitanjima na međunarodnoj sceni (vidjeti primjer [ideje](#)).

U okviru europske rasprave mladih održane u Milanu početkom travnja 2022. raspravljalo se o nizu pitanja povezanih s održivim istraživanjem svemira, uz poziv na razvoj novih, ekološki prihvatljivijih svemirskih tehnologija za stvaranje održivih satelita (vidjeti [ideju](#)).

Poticanje kružnog gospodarstva
 Preispitivanje lanaca opskrbe
 Ispitivati masovnu potrošnju
 Smanjiti sve vrste otpada, uključujući otpad od hrane i vode
 Uvođenje povećanog obveznog jamstva na nove uređaje
 Zabrana eksternalizacije otpada iz EU-a
 Uvođenje oznaka proizvoda s pojedinostima o utjecaju na okoliš
 Poticati sporu modu 8; ekološki prihvatljiva tekstilna industrija
 Borba protiv rasipanja vode
 Promicanje zelenog i ekološki prihvatljivog turizma
 Promicanje energetski učinkovitih elektroničkih uređaja

Potrošnja

Olakšati zelenu tranziciju konkretnim mjerama politike
 Proširenje sustava EU-a za trgovanje emisijama
 Porezne emisije
 Niža najveća dopuštena stopa emisija stakleničkih plinova
 Pridružite se Ugovoru o neširenju fosilnih goriva
 Ulaganje u tehnologiju hvatanja i skladištenja ugljika
 Uspostava snažnije europske politike zaštite okoliša za borbu protiv klimatskih promjena
 Poticanje provedbe na lokalnoj i regionalnoj razini
 Proširiti zeleni plan na socijalno uključiv način
 Praćenje učinka mjera i provedbe

Borba protiv klimatskih promjena

Promicanje održivih načina za postizanje europske energetske suverenosti
 Napuštanje ili ograničavanje neobnovljivih izvora energije
 Promicati i istraživati alternativne izvore energije
 Istraživanje energetski učinkovitog i ekološki prihvatljivog grijanja
 Držite tvrtke odgovornima za svoju potrošnju energije
 Regulirati rudarenje kriptovaluta

Energija

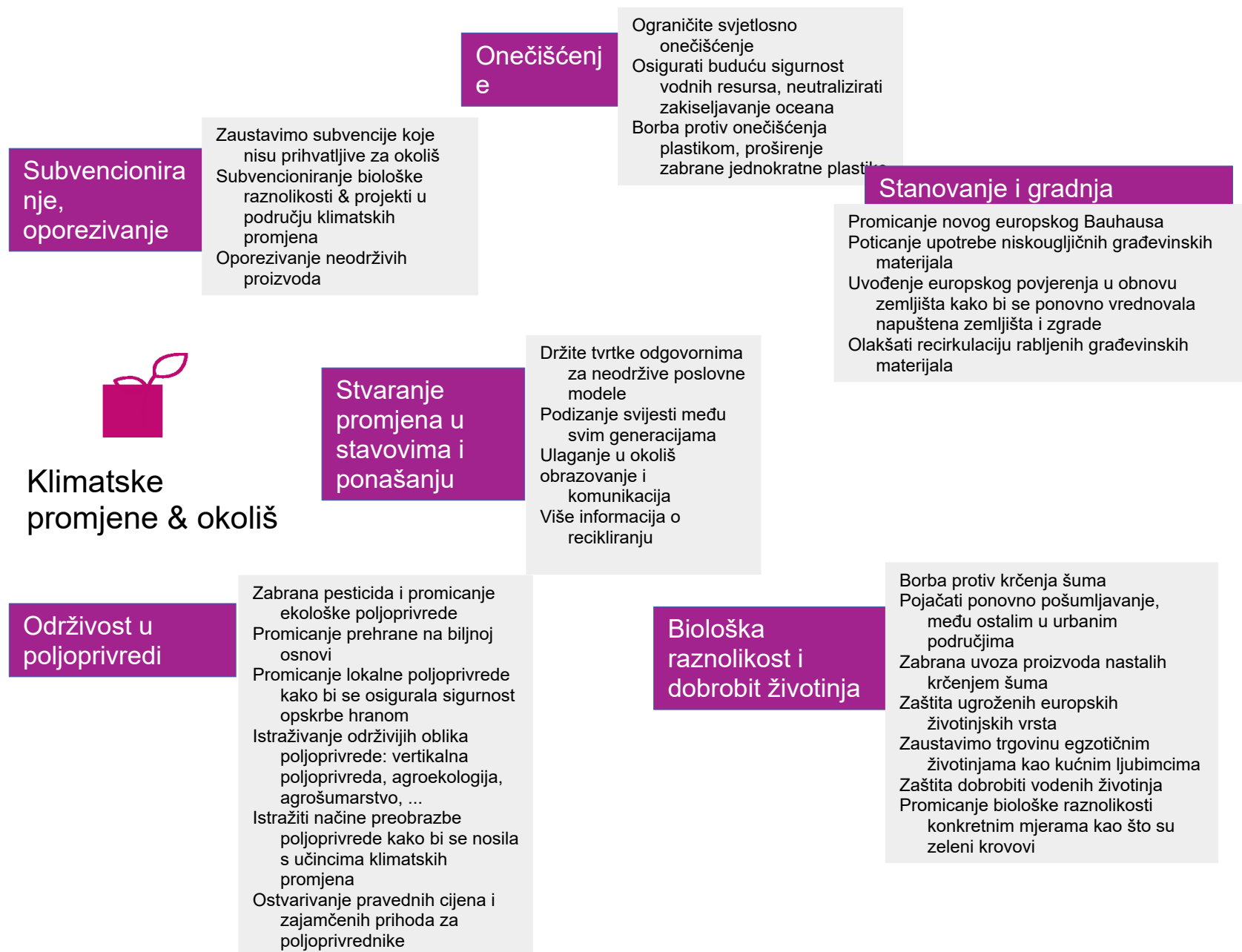
Zabrana letova na kratkim udaljenostima
 Poboljšanje i širenje javnog prijevoza i njegove infrastrukture
 Proširiti brze željezničke mreže
 Olakšati biciklističku infrastrukturu
 Raspravljati o ekološkim prednostima i nedostacima električnih automobila
 Ulaganje u istraživanje i razvoj ekološki prihvatljivog prometa

Prijevoz

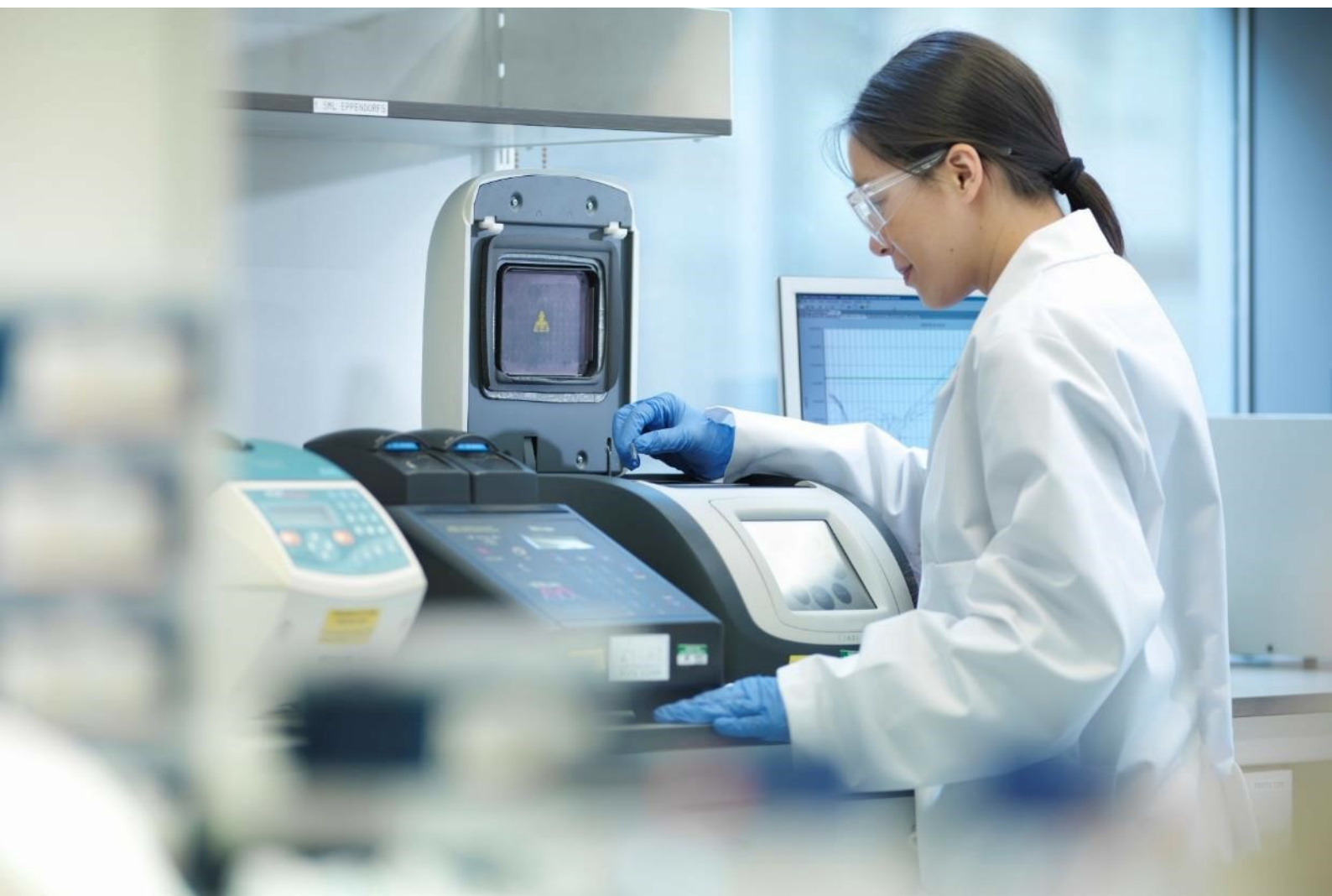
Klimatske promjene i okoliš

Slika 9. Mentalna karta za tematsko područje „Klimatske promjene i okoliš”, 1. dio

Slika 10. Mentalna mapa teme „Klimatske promjene i okoliš”, 2. dio

3. zdravlje

U okviru teme Zdravlje sudionici su se bavili širokim rasponom tema. Teme koje se najviše ponavljaju ukazale su na potrebu da se osigura jednak pristup visokokvalitetnoj zdravstvenoj skrbi i predložile veće usklađivanje i integraciju zdravstvene skrbi na europskoj razini; na to je utjecalo i iskustvo pandemije bolesti COVID-19 i njezin učinak. Druge ideje kreću se od poziva na veća ulaganja u mentalno zdravlje, istraživanja u području zdravlja do borbe protiv trenutanih zdravstvenih izazova, s posebnim naglaskom na starenju stanovništva i raku, do poziva na ulaganje u preventivne mjere, uključujući promicanje zdravog života i rješavanje onih elemenata za koje se zna da su uzroci zdravstvenih problema, kao što su onečišćenje zraka i konzumacija duhana. Na tu je temu prikupljeno 2413 doprinosa: 1162 ideje, 1003 komentara i 248 događanja. Utvrđene teme navedene su u skladu s njihovom razinom pojavljivanja. Glavne teme obuhvaćene ovom temom su:

- **Pristup zdravstvenoj skrbi za sve**
- **Integracija zdravstvenih sustava EU-a**
- **Zdrav način života**
- **Istraživanje u području zdravstva**
- **Prevenција, a ne intervencija**
- **Zdravo starenje i zaštita od starenja**
- **Pristupi medicini**
- **Odgovori na COVID-19**
- **Zdravlje u digitaliziranom dobu**
- **Njega od raka**
- **Zdravstveni radnici**
- **Seksualno i reproduktivno zdravlje**

Događanja

Niz nedavnih događaja bavio se pitanjima kao što su mentalno zdravlje i dobrobit (vidjeti primjer [događanja](#)). U kontekstu Europskog kongresa vijeća mladih održanog u Poljskoj sudionici su raspravljali o tome kako društveni mediji utječu na mentalno zdravlje (vidjeti [događanje](#)). Kad je riječ o pandemiji bolesti COVID-19, razmotreni su učinci pandemije na fizičko i mentalno zdravlje građana (vidjeti [događanje](#)).

Na internetskom događanju organiziranom na Sveučilištu u Ljubljani sudionici su istražili ulogu EU-a u omogućivanju zdravog starenja (vidjeti [događanje](#)), dok je događanje u Italiji bilo posvećeno europskom planu za borbu protiv raka (vidjeti [događanje](#)).

U vezi s integracijom zdravstvene skrbi u državama članicama EU-a, o izgledima i izazovima za stvaranje europskog sustava javnog zdravstva raspravljalo se na participativnom seminaru u Grčkoj (vidjeti [događanje](#)). Sudionici su formulirali ideje u rasponu od poziva na osnivanje europske zdravstvene jedinice do potrebe za uklanjanjem nejednakosti između sjevera i juga kako bi se prešlo na takav zajednički europski sustav javnog zdravlja.

Na internetskom događanju raspravljalo se o zdravstvenim rizicima povezanim s kvalitetom zraka od onečišćujućih tvari, kao što su duhanski dim, plin za gorivo, kemikalije i drugi alergeni i radoni (vidjeti [događanje](#)).

Pristup zdravstvenoj skrbi za sve

Jedna od tema koja se najviše ponavlja u okviru ove teme jest poziv na jednak pristup cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj zdravstvenoj skrbi (vidjeti primjer ideje s visokom razinom potpore).

Predloženim idejama podupire se i uvođenje europskog sustava zdravstvenog osiguranja (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednoj ideji koja je dobila veliku podršku u toj temi EU se također poziva da svim stanovnicima EU-a osigura jednak pristup cjenovno pristupačnim i visokokvalitetnim zdravstvenim uslugama i uslugama socijalne skrbi koje pružaju otporni, dobro opremljeni i dobro opremljeni javni sustavi s univerzalnom pokrivenošću (vidjeti [ideju](#)). Niz ideja temelji se na potrebi da EU dodijeli sredstva kako bi se svima osigurao poseban pristup skrbi za mentalno zdravlje, neovisno o dohotku i dobi (vidjeti primjer [ideje](#)). Ideja deprivatizacije zdravstvene industrije predstavljena je i kao način da se zdravstvena skrb učini cjenovno pristupačnom za sve (vidjeti primjer [ideje](#)) i da se u EU-u ukinu dvostruki pristup javnom i privatnom zdravstvu (vidjeti [ideju](#)). U drugim se idejama

postavlja pitanje troškova lijekova i predlažu načini da ih se učini cjenovno pristupačnijima za sve praćenjem farmaceutske industrije (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kad je riječ o pristupačnosti, skupina ideja predlaže nekoliko rješenja kako bi zdravstvena skrb postala praktički pristupačnija pacijentima sa smanjenom pokretljivošću ili koji se nalaze u udaljenim područjima (vidjeti primjer [ideje](#)). Razvoj zdravstvene skrbi na daljinu odvija se u obliku brzog i ograničenog pristupa zdravstvenim sustavima sa zdravstvenim autobusima (vidjeti [ideju](#)).

Posljednja podtema odnosi se na aspekt jednakosti u pristupu zdravstvenoj skrbi. Sudionici ističu da se određene skupine pacijenata često suočavaju s posebnim društvenim preprekama. Neki sudionici ističu potrebu za usmjeravanjem na pedijatrijsku skrb, posebno za pacijente oboljele od raka (vidjeti primjer [ideje](#)), a druga je ideja povećati ciljane koristi za osobe s invaliditetom (vidjeti [ideju](#)). Jedan sudionik poziva na veći pristup namjenskim zdravstvenim uslugama za transrodne osobe (vidjeti [ideju](#)).

S obzirom na trenutačni kontekst bolesti COVID-19 i sve veće liste čekanja za usluge u području mentalnog zdravlja, niz ideja temelji se na potrebi da EU dodijeli sredstva kako bi se svima osigurao pristup skrbi u području mentalnog zdravlja, neovisno o dohotku i dobi (vidjeti primjer [ideje](#)).

Na njemačkom događanju pod nazivom „Zdravlje bez granica u sve starijem stanovništvu” raspravljalo se o trenutačnim i budućim izazovima za europske zdravstvene sustave s obzirom na dva megatrenda koja karakteriziraju zdravlje u našem dobu: starenje stanovništva i tehnološka revolucija. Dio područja primjene tog događanja bio je i razumijevanje načina na koji se može iskoristiti tehnologija kako bi se osigurala sveobuhvatna zdravstvena pokrivenost unatoč starenju stanovništva (vidjeti [događanje](#)). Sudionici su utvrdili tri područja djelovanja: uspostavu međunarodnih programa osposobljavanja, prevladavanje zemljopisnih granica u zdravstvenim istraživanjima i skrbi te poboljšanje modela rada (radno vrijeme i sadržaj), a posebno mehanizama vrednovanja radnika.

Integracija zdravstvenih sustava EU-a

Među temama koje se predlažu u vezi sa zdravljem, integracija zdravstvenih sustava EU-a s povećanom suradnjom među državama članicama općenito je jedna od najčešće spomenutih tema (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici platforme zalažu se za bližu suradnju među državama članicama kako bi se ojačali europski zdravstveni sustavi (vidjeti primjer [događanja](#)) i osigurala

kvalitetna zdravstvena skrb u cijelom EU-u. Ideje uključuju postavljanje standarda skrbi na razini EU-a (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)) za udruživanje medicinskog znanja i kapaciteta u mrežu (vidjeti primjer [ideje](#)) ili, na primjer, omogućivanjem intenzivistima da se slobodno kreću i skrbe za kritično bolesne pacijente diljem EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Postoje i prijedlozi za priznavanje kvalifikacija njegovatelja diljem EU-a, osnivanje europske bolnice za rijetke bolesti (vidjeti [ideju](#)), poboljšanje pravnih propisa o transplantaciji kako bi se uspostavio jedinstveni sustav transplantacije i darivanja organa (vidjeti [ideju](#)) i osnivanje europske agencije za akreditaciju zdravstvenih ustanova (vidjeti [ideju](#)). Isto tako, sudionici i sudionice predlažu da se diljem EU-a prepoznaju bolesti kako bi se stvorila baza podataka s metodama liječenja i evaluacijama za izradu režima bolesti na razini EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Druga ideja odnosi se na stvaranje zdravstvenih koridora između susjednih zemalja (vidjeti primjer [ideje](#)). Time bi se radnicima, pacijentima i drugim zdravstvenim djelatnicima omogućilo da putuju preko nacionalnih granica tijekom budućih ograničenja kretanja, čime bi se osigurao pristup zdravstvenoj skrbi.

U skladu s tim, u raspravama se naglašava potreba za povećanjem nadležnosti EU-a u pitanjima javnog zdravlja (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)), pri čemu mnogi predlažu i podržavaju ideju revizije Ugovora iz Lisabona (vidjeti primjer [ideje](#)). Drugi predlažu osnivanje europskog zdravstvenog tijela (vidjeti [ideju](#)) ili jačanje uloge EMA-e, Europske agencije za lijekove (vidjeti [ideju](#)). Jedan sudionik predlaže osnivanje europskog ministarstva zdravstva (vidjeti [ideju](#)) ili stvarnog tijela koje bi koordiniralo sve zdravstvene agencije EU-a radi nadzora opskrbe lijekovima, od razvoja do proizvodnje (vidjeti [ideju](#)). Ti se prijedlozi najčešće iznose u vezi s načinom na koji su se države članice nosile s pandemijom bolesti COVID-19 i povezanim nestašicama medicinske opreme, izazovima razvoja cjepiva i zajedničkom kupnjom cjepiva. U skladu s tim sudionici i sudionice ističu potrebu za povećanjem ili premještanjem proizvodnih kapaciteta lijekova i medicinskih proizvoda unutar EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Neki sudionici i sudionice pozivaju na integriranu strategiju za rješavanje zajedničkih zdravstvenih izazova EU-a, kao što su europska strategija za mentalno zdravlje (vidjeti primjer [ideje](#)) i sprečavanje samoubojstva (vidjeti primjer [ideje](#)) ili zajednički pristup za rijetke bolesti (vidjeti primjer [ideje](#)). S tim u vezi, u nacionalnoj raspravi o zdravlju organiziranoj u Poljskoj sudionici su predložili izmjenu Ugovora o Europskoj uniji kako bi se pitanja mentalnog zdravlja regulirala na razini Unije (vidjeti [događanje](#)). Druge, u kontekstu borbe protiv raka i njegova sprečavanja, ne smatraju primjerenim proširiti nadležnost Unije u području zdravlja jer su države članice usklađene s lokalnim situacijama (vidjeti [ideju](#)). Skup ideja bavi se temom skrbi na kraju života i zagovara jedinstvenu europsku strategiju za liječenje na kraju života (vidjeti [ideju](#)), dok

su druge usmjerene na poboljšanje palijativne terapije za pacijente oboljele od raka (vidjeti [ideju](#)).

Zdrav način života

Još jedna tema koja se često pojavljuje je promicanje zdravog načina života. Mnogi sudionici platforme smatraju da je EU akter koji je dobro kvalificiran za promicanje zdravog načina života među Europljanima. Nekoliko sudionika smatra da je važno promicati vegansku ili vegetarijansku prehranu zbog njihovih koristi za zdravlje i okoliš (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom kontekstu neki predlažu povećanje poreza na meso i smanjenje PDV-a na zdravu hranu (vidjeti [ideju](#)), dok drugi općenito teže oporezivanju nezdravih prehrambenih proizvoda (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan sudionik predlaže subvencioniranje zdrave i organske hrane kako bi si je i osobe s niskim prihodima mogle priuštiti (vidjeti [ideju](#)). Razmišljajući unaprijed o posljedicama loše prehrane, drugi sudionik predlaže borbu protiv upalnih bolesti povezanih s lošom prehranom i pretilošću (vidjeti [ideju](#)).

Na platformi se predlaže i potpora promicanju zdravstvene pismenosti i obrazovanja (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)) te uvođenju zdravstvenih praksi od rane dobi kao ključnog čimbenika zdravog načina života (vidjeti [ideju](#)). U tom je pogledu jedan sudionik kritizirao parametre koji se upotrebljavaju u sustavu Nutri-score (vidjeti [ideju](#)). Osim obrazovanja o zdravoj prehrani, sudionici i sudionice posebno smatraju da je obrazovanje o mentalnom zdravlju važno (vidjeti primjer [ideje](#)).

Korelacija između hrane i zdravlja dodatno se istražuje u više ideja, čime se otvara pitanje pojačanih kontrola kvalitete hrane (vidjeti primjer [ideje](#)) ili zabrane određenih proizvoda kao što su umjetne transmasne kiseline (vidjeti [ideju](#)). Spomenuta je i regulacija poljoprivrednih tehnika koje utječu na prehranu i zdravlje, kao što su antibiotici u intenzivnoj poljoprivredi (vidjeti [ideju](#)). Posebno događanje u Litvi bilo je posvećeno razvoju održive prehrambene politike EU-a i na njemu je sudjelovalo 280 sudionika (vidjeti [događanje](#)). U njima je izražena potreba za većim ulaganjem EU-a u ekološku poljoprivredu s pomoću posebnih potpora za poljoprivrednike. Sudionici općenito naglašavaju potrebu za usvajanjem pristupa odozdo prema gore za provedbu održive poljoprivredne politike. Slične ideje iznesene su i u okviru teme „Klimatske promjene i okoliš”.

Nekoliko građana ukazuje na potrebu za odvrćanjem od konzumacije duhana na europskoj razini povećanjem cijene i smanjenjem prodajnih mjesta u

ljekarnama (vidjeti primjer [ideje](#)), dok se drugi zalažu za trajniju borbu protiv droga na razini EU-a (vidjeti [ideju](#)). Alkohol se spominje i među ovisnostima protiv kojih bi se EU trebao boriti (vidjeti primjer [ideje](#)), pri čemu jedan sudionik predlaže ograničavanje prodaje alkohola i duhana specijaliziranim trgovinama (vidjeti [ideju](#)).

Nekoliko sudionika i sudionice predlaže ukidanje pomicanja sata uvjetovanog izmjenom godišnjih razdoblja, što bi, prema njihovu mišljenju, poboljšalo opće zdravlje i sigurnost (vidjeti primjer [ideje](#)).

Istraživanja u području zdravstva

Istraživanja u području zdravlja međusektorska su tema koja privlači više angažmana i dotiče se više tema.

Neovisno o konkretnom pitanju, sudionici i sudionice općenito snažno podupiru povećana ulaganja u istraživanje, posebno kad je riječ o istraživanju inovativnih biomedicinskih tehnologija.

Brojni sudionici i sudionice predlažu različite ideje za razvoj uspješnog zdravstvenog ekosustava u Europi, promicanje i podupiranje zdravstvenih inovacija i istraživanja u području zdravlja (vidjeti primjer [ideje](#)). Prijedlozi imaju različite oblike, kao što su vrlo podržan prijedlog za poticanje istraživanja patomehanizama mialgičnog encefalomijelitisa u okviru programa Obzor Europa (vidjeti [ideju](#)) ili poziv na potporu istraživanju neurodegenerativnih bolesti (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o institucionalnoj organizaciji istraživanja na razini EU-a, neki sudionici i sudionice predlažu transparentan sustav poticaja za intelektualno vlasništvo (vidjeti [ideju](#)) ili osnivanje centraliziranog Europskog instituta za zdravstvena istraživanja radi koordinacije zdravstvenih istraživanja među nacionalnim institutima i ulaganja u farmaceutska istraživanja (vidjeti [ideju](#)). Druge ideje uključuju osnivanje europskog laboratorija za zarazne bolesti (vidjeti [ideju](#)). Jedan građanin naglašava potrebu da se nacionalni istraživački instituti povežu te da se kupnja, proizvodnja i opskrba zaštitnom odjećom i lijekovima više temelje na Europi (vidjeti [ideju](#)). Drugi je prijedlog potreba da Europa udruži snage sa sveučilištima u području istraživanja kako bi se razvio novi antibiotik protiv superopornih bakterija (vidjeti primjer [ideje](#)). Zalaže se i za veću osviještenost o upotrebi i zlouporabi antibiotika (vidjeti [ideju](#)). Neki građani pozivaju i na uvođenje zakona kojim bi se farmaceutska poduzeća koja distribuiraju cjepiva obvezala na objavljivanje potpunih podataka iz kliničkih ispitivanja za ta cjepiva kako bi se olakšalo ocjenjivanje njihove sigurnosti i učinkovitosti (vidjeti [ideju](#)).

Rodne predrasude spominju se među problemima koji ometaju istraživanja u učinkovitom proučavanju bolesti koje su češće među ženama. Jedan sudionik poziva EU

da pronađe rješenje za nedostatak podataka povezanih sa ženama u istraživanju (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici i sudionice, među kojima je vrlo podržana ideja u okviru tematskog područja Druge ideje, pozivaju na donošenje akcijskog plana za prelazak na znanost bez životinja (vidjeti [ideju](#)).

Prevenција, a ne intervencija

Kad je riječ o kategoriji zdravog načina života, prevencija se smatra područjem u kojem EU može i treba učinkovito djelovati.

Nekoliko ideja koje su iznijeli građani odnosi se na podizanje svijesti o mentalnom zdravlju i njegovim posljedicama, kao što su sindrom izgaranja na poslu, stres, depresija i anksioznost, te se u njima poziva na izradu europskog plana za rješavanje tog pitanja (vidjeti primjer [ideje](#)), posebno s obzirom na učinak bolesti COVID-19 (vidjeti primjer [ideje](#)). To se pitanje smatra posebno gorućim među mladima, što dovodi do poziva na uspostavu Europske platforme mladih za mentalno zdravlje (vidjeti [ideju](#)) i većih ulaganja u istraživanje (vidjeti [ideju](#)) i medijske kampanje o osviještenosti o mentalnom zdravlju (vidjeti [ideju](#)).

Kao goruće pitanje ističe se i utjecaj onečišćenja zraka na zdravlje građana (vidjeti [ideju](#)), kao i potreba za rješavanjem problema onečišćenja bukom definiranjem strogih razina dopuštenih emisija buke za automobilske gume (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, poziva se na smanjenje izloženosti posebno zabrinjavajućim tvarima, uključujući PFAS-ove (perfluoroalkilne i polifluoroalkilne tvari) (vidjeti [ideju](#)).

U skladu s prevencijom, u jednoj se ideji iznose prednosti epigenetičkih tehnologija za promicanje novog ekološkog humanizma jačanjem uloge okoliša i hrane u zaštiti zdravlja pojedinaca i zajednice (vidjeti [ideju](#)).

Važnost prevencije i zdravstvenog pregleda istaknuta je i u događanjima (vidjeti [događanje](#)).

Jedan sudionik naglašava potrebu za uspostavom europskog akcijskog plana i za kardiovaskularne bolesti (vidjeti [ideju](#)).

Zdravo starenje i zaštita od starenja

Neki sudionici raspravljaju o idejama povezanim sa zdravim starenjem i borbom protiv starenja iz više perspektiva.

S obzirom na starenje europskog stanovništva, građani naglašavaju važnost dobrog zdravlja tijekom „srebrnog doba”. U tu je svrhu istaknuta potreba za kvalitetnim uslugama skrbi za starije osobe (vidjeti [ideju](#)). Jedna vrlo podržana i komentirana ideja promiče znanstveno intenzivno istraživanje zdrave dugovječnosti i tehnologije kao što su terapije pomlađivanja i klinička ispitivanja. Provedba djelotvornih pravnih, proračunskih, regulatornih i institucijskih obveza s ciljem povećanja očekivanog zdravog životnog vijeka u EU-u također se smatra ključnom (vidjeti [ideju](#)). Uzimajući ideju još dalje, jedan građanin promiče krioniku kao priliku za odgodu skrbi dok se ne pronađe lijek, zamrzavanjem terminalno bolesnih ljudi (vidjeti [ideju](#)).

Zalaže se i za borbu protiv starenja kako bi se potaknuo gospodarski rast u odnosu na smanjenje broja radno sposobnog stanovništva (vidjeti [ideju](#)).

Jedan građanin povećava potencijal ruralnih područja kao središta inovacija za strategije zdravog starenja jer su ta „problematična područja” općenito gušće naseljena starijim građanima, a kvaliteta zdravstvene skrbi nije tako visoka kao u urbanim područjima, zbog čega su potrebna inovativna rješenja (vidjeti [ideju](#)). Rješenje koje je predložio drugi sudionik jest koncept potpomognutog, višegeneracijskog života (vidjeti [ideju](#)).

Na događanju u Litvi usvojena je zanimljiva perspektiva povezana s dobi, kojom se nastoje razumjeti različite percepcije i stavovi mladih i starijih osoba o zdravstvenim pitanjima (vidjeti [događanje](#)). Dva glavna ishoda događaja bila su, s jedne strane, važnost informativnih kampanja i cjeloživotnog učenja o zdravstvenim pitanjima, a s druge, ključna uloga obitelji i uzajamna potpora u suočavanju sa zdravstvenim problemima.

Pristupi medicini

Sudionici na platformama ponekad se razlikuju u svojim stajalištima o najboljem pristupu medicini. Iako je rasprava o medicinskim pristupima obično ograničena na nekoliko sudionika, neka pitanja obično dopiru do šire publike. To je slučaj s liječenjem na kraju životnog vijeka. Doprinositelj poziva na veće prikupljanje podataka o odlukama na kraju životnog vijeka i na priznavanje žive volje u cijeloj Europskoj uniji (vidjeti [ideju](#)).

Jedna od ideja koja se bavi temom skrbi na kraju života usmjerena je na poboljšanje palijativne terapije za pacijente oboljele od raka (vidjeti [ideju](#)).

Osim potpore zakonodavstvu na kraju životnog vijeka, još jedna tema o kojoj se obično raspravlja jest dekriminalizacija lakih lijekova u medicinske svrhe. Konkretno, nekoliko građana poziva na dekriminalizaciju kanabisa u medicinske i terapijske svrhe (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Na platformi se široko raspravlja o ideji integracije prirodnih lijekova u medicinu, kao što su fitoterapija,

homeopatija itd. kao dopuna alopatskoj medicini (vidjeti primjer [ideje](#)). Nadalje, jednako je izražena potreba za usvajanjem cjelovitijih pristupa medicini (vidjeti [primjer ideja](#)). U tom pogledu sudionici i sudionice upućuju i na to da nemedicinske intervencije mogu očito koristiti zdravlju i autonomiji pacijenata (vidjeti primjer [ideje](#)).

Drugi sudionici naglašavaju važnost primjene medicine utemeljene na dokazima i osiguravanja pristupa znanstvenim informacijama za borbu protiv lažnih vijesti u zdravstvu (vidjeti primjer [ideje](#)).

Odgovori na COVID-19

Pandemija je svakako potaknula interes i zabrinutost za zdravlje. Ta se tema spominje u mnogim idejama objavljenima na platformi. Nedostatak zdravstvenih resursa, bilo da je riječ o ljudskim resursima u bolnicama, maskama ili cjepivima, potaknuo je javnu raspravu o potrebi da EU bude strateški autonoman u području zdravstvene skrbi. Još jedna podržana ideja odnosi se na autonomiju u proizvodnji osnovnih lijekova (vidjeti [ideju](#)).

O učincima bolesti COVID-19 uvelike raspravljaju sudionici koji općenito smatraju da postoji potreba za vraćanjem racionalne i znanstvene vjerodostojnosti i povjerenja u medicinu i politiku u odnosu na rašireno širenje zabluda i lažnih vijesti tijekom pandemije. Kad se raspravlja o mjerama povezanim s bolešću COVID-19, građani i građanke na platformi slažu se da bi se sve mjere povezane s bolešću COVID-19 u EU-u trebale provoditi na temelju dokaza kako bi se postigla što realnija analiza troškova i koristi (vidjeti [ideju](#)). Konkretno, jedan sudionik upozorava na zanemarivanje ili odgađanje skrbi za pacijente s drugim bolestima i bolestima u pogledu restrukturiranja zdravstvenih ustanova kako bi se uzeli u obzir pacijenti oboljeli od bolesti COVID-19 (vidjeti [ideju](#)). U skladu s time građani se zalažu za povećanje kapaciteta medicinskog osoblja (vidjeti primjer [ideje](#)).

U dodatnim idejama ističe se potreba za razvojem uključivih strategija za suočavanje s budućim pandemijama na razini EU-a kojima bi se zaštitila prava osoba s invaliditetom (vidjeti [ideju](#)). Jedan je od prijedloga provesti istraživanje o učinku mjera povezanih s bolešću COVID-19 na stanovnike i osoblje u domovima za starije osobe u različitim zemljama EU-a kako bi se iz prve ruke uzela u obzir iskustva starijih osoba s mjerama povezanim s bolešću COVID-19 (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, jedan građanin poziva na istragu kolateralne štete i skrivenih učinaka pandemije (vidjeti [ideju](#)).

Nekoliko sudionika i sudionica poziva na pojačanu potporu mentalnom zdravlju kako bi se odgovorilo na socijalne i gospodarske posljedice pandemije, posebno među mladima (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). O toj se temi raspravljalo i o nizu događanja, kao što je pitanje

budućnosti europskog javnog zdravlja nakon krize uzrokovane koronavirusom (vidjeti [događanje](#)).

Rasprave o programu cijepljenja otkrivaju proturječna stajališta, od ideje da bi cijepljenje trebalo biti obvezno za sve (vidjeti primjer [ideje](#)) do prijedloga da bi građani trebali moći slobodno birati (vidjeti primjer [ideje](#)). Drugi sudionik tvrdi da cjepiva ne bi trebala biti obvezna za mlade i da ih EU ne bi trebao „ublažavati” omogućavanjem „olakšanog” transnacionalnog putovanja u zamjenu za cijepljenje te da bi, ako su potrebni PCR testovi, trebali biti besplatni (vidjeti [ideju](#)). Predlaže se i da države članice EU-a pristanu priznati relevantne standarde SZO-a i nacionalne dokumente kojima se potvrđuje razina protutijela (ili cjepiva/osvježavanja) (vidjeti [ideju](#)). Raspravlja se i o potvrdi o zelenoj propusnici, u kojoj se iznose oni koji pozivaju na njezino ukidanje (vidjeti primjer [ideje](#)), strah od porasta dviju skupina građana (vidjeti [ideju](#)) i predlaže da bi Europljani trebali braniti pravo da odaberu da se neće cijepiti (vidjeti [ideju](#)) protiv onih koji podupiru takvu zdravstvenu propusnicu i obvezno cijepljenje u okviru zajedničkih napora za suzbijanje virusa i osiguravanje održivosti zdravstvenih sustava (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan od doprinosa odnosi se na postupke povezane s kupnjom cjepiva na razini EU-a, u kojima se poziva na veće objavljivanje i transparentnost u pogledu ugovora s farmaceutskim poduzećima (vidjeti [ideju](#)).

Nekoliko građana i građanki poziva na veću solidarnost i uspostavu globalnog partnerstva i financiranja za borbu protiv bolesti i njihovo iskorjenjivanje na globalnoj razini te predlažu da Europa može biti svjetski predvodnik u borbi protiv pandemije, raka i srčanih bolesti i njihovu prevladavanju (vidjeti [ideju](#)). Jedan građanin predlaže da Europska komisija u suradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom promiče međunarodni sporazum kako bi se omogućila svjetska proizvodnja i distribucija lijekova u kontekstu pandemije (vidjeti [ideju](#)), a u drugom doprinosu naglašava se potreba za cijepljenjem svijeta kako bi se spriječio porast novih sojeva (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice istodobno predlažu da bi trebalo poduzeti mjere za zaštitu patenata poduzeća i predlažu da bi Europska komisija mogla imati važnu ulogu posrednika i ambasadora (vidjeti [ideju](#)).

Njega od raka

Tema koja se često spominje na platformi, posebno u vezi s

prevencija, ali i njezine socijalne i psihološke posljedice, posljedica je raka (vidjeti primjer [ideje](#)). I ovdje sudionici predlažu udruživanje resursa za borbu protiv raka diljem EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Sudionici i sudionice ističu potrebu za zajedničkim naporima za ranu dijagnostiku, kao što je probir, koje EU treba podržati (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)).

Kad je riječ o prevenciji raka, u jednoj se ideji predlaže zabrana solarija kako bi se spriječio rizik od razvoja raka kože (vidjeti [ideju](#)).a u drugoj se ističe važnost prevencije raka u ruralnim područjima, do koje kampanje za prevenciju raka često jedva dolaze (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici ističu prepreku rodni stereotipa i stigmatizacije u promicanju zdravog načina života i preventivnih praksi među muškarcima. Žele da EU razvije ciljane kampanje za podizanje svijesti, posebno o prevenciji raka prostate (vidjeti [ideju](#)).

Zdravstveni radnici

Sudionici su istaknuli temu radnih uvjeta u zdravstvenom sektoru koja se ne odnosi samo na zdravlje, već i na migracije i rod (vidjeti, na primjer, poglavlje o migracijama). Sudionici su istaknuli doprinos žena koje rade u zdravstvenom sektoru i potrebu da im se pruži potpora ulaganjem u programe vodstva i usavršavanja (vidjeti [ideju](#)).

U idejama koje se odnose na zdravstvene radnike ističu se negativni radni uvjeti koji utječu na taj sektor (vidjeti primjer [ideje](#)), u kojima se općenito zahtijeva poboljšanje plaća i radnih uvjeta (vidjeti [ideju](#)).

Pandemija je doprinijela i isticanju ključnog društvenog doprinosa zdravstvenih radnika, što je ponekad dovelo do opsežnijih rasprava o prirodi postojećih zdravstvenih sustava i ulozi privatnih aktera u tom sektoru, uključujući učinak privatizacija na radne uvjete (vidjeti [ideju](#)).

Prema jednoj ideji, Europska godina volontera bila bi prikladno priznanje za napore i učinak volontera tijekom pandemije bolesti COVID-19 (vidjeti [ideju](#)).

Seksualno i reproduktivno zdravlje

O pozivu na osiguravanje pristupa cjenovno pristupačnoj i pristupačnoj kontracepciji za sve žene raspravlja se u idejama i na događanjima (vidjeti [događanje](#)). U nekim se idejama predlaže da se besplatne menstrualne potrepštine stave na raspolaganje u javnim prostorima kako bi se suzbilo takozvano „razdoblje siromaštva” (vidjeti primjer [ideje](#)). U drugim prijedlozima predlaže se smanjenje ili ukidanje poreza na ženske zdravstvene proizvode kao

što su higijenski ulošci (vidjeti [ideju.](#)). Osim toga, povećana je potreba za većim istraživanjem reproduktivnog zdravlja žena i razvojem manje invazivnih ženskih i muških kontraceptiva (vidjeti [ideju.](#)), kao i za stavljanjem pilule za jutro poslije na raspolaganje u svakoj zemlji bez recepta. Stajališta o pravu na pobačaj jednako se bilježe na platformi (vidjeti [ideju](#)).

U doprinosima se raspravlja o potrebi za promicanjem spolnog odgoja putem paneuropskog pristupa, kampanja povezanih sa spolnim zdravljem ili podupiranjem nevladinih institucija koje su aktivne u tom pogledu (vidjeti primjer [ideje](#)).

Na događanju u Berlinu raspravljalo se o budućim perspektivama, ali posebno o etičkim pitanjima povezanim s in vitro oplodnjom (vidjeti [događanje](#)). U jednom se prijedlogu predlaže osnivanje klinika za seksualno zdravlje koje sponzorira i promiče EU (vidjeti [ideju](#)), dok se u drugom naglašava važnost borbe protiv HIV-a (vidjeti [ideju](#)).

Prikupljanje podataka bilo je i važna tema u cilju poboljšanja medicinskih istraživanja, posebno kako bi se pomirio jaz u podacima među spolovima (vidjeti primjer [ideje](#)). Na platformi je ponovljena i potreba za poboljšanjem zdravstvene pismenosti (vidjeti primjer [ideje](#)).

Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.)

Nedavno podnesene ideje u okviru teme Zdravlje ponovile su mnoge prethodno navedene teme, pokazujući kontinuiranu usmjerenost na pitanja koja se smatraju prioritetima za većinu sudionika. Nisu zabilježene nove podteme ili teme.

Sudionici su dodatno raspravljali o potrebi za donošenjem zajedničkog okvira za upravljanje europskim zdravstvenim sustavom i poticanjem integracije zasebnih nacionalnih zdravstvenih sustava (vidjeti primjer [ideje](#)), pri čemu su neki sudionici ponovno istaknuli ideju o europskoj zdravstvenoj uniji (vidjeti primjer [ideje](#)), a drugi su se usredotočili na zdravstvenu suverenost (vidjeti [ideju](#)). Sudionici su naglasili i ideju da zdravstvena skrb mora ostati javna usluga (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kad je riječ o bolesti COVID-19, istaknuta je važnost osiguravanja odgovarajuće primjene cjepiva (vidjeti [ideju](#)) te potreba za boljom komunikacijom u kriznim situacijama i boljim upravljanjem njima (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Raspravljalo se o važnosti inicijativa za prevenciju (vidjeti primjer [ideje](#)), pri čemu su prijedlozi upućivali na inovativne tehnologije (vidjeti [ideju](#)) i upotrebu telemedicine za one segmente stanovništva do kojih je teško doprijeti (vidjeti [ideju](#)) i obvezne rutinske provjere (vidjeti primjer [ideje](#)). Osim toga, istaknute su opasnosti koje proizlaze iz duhana, posebno od rane dobi (vidjeti [ideju](#)).

Jačanje europskih zdravstvenih sustava suradnjom i razmjenom
 Udruživanje medicinskog znanja i kapaciteta na razini EU-a
 Uspostava sustava darivanja organa na razini EU-a
 Povećanje nadležnosti EU-a u pitanjima javnog zdravlja
 Opremiti EU s više nadležnosti i ovlasti za izvanredna stanja u području javnog zdravlja
 Uspostaviti integrirane strategije za rješavanje zajedničkih zdravstvenih izazova u EU-u: mentalno zdravlje, prevencija samoubojstva, rijetke bolesti, rak itd.

Integracija sustava skrbi u EU-u

Osiguravanje pristupa cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj zdravstvenoj skrbi
 Uspostaviti standarde za skrb na razini EU-a
 Provedba sveobuhvatnog europskog sustava zdravstvenog osiguranja
 Deprivatizacija zdravstvene industrije
 Osiguravanje cjenovno pristupačnih lijekova
 Razvoj zdravstvene zaštite na daljinu
 Osiguravanje pristupa zdravstvenoj skrbi u području mentalnog zdravlja za sve

Pristup zdravstvenoj skrbi za sve

Istraživanja u području zdravstva

Ulaganje i potpora istraživanju i inovacijama u području zdravstva
 Koordinirati zdravstvena istraživanja s institutom europskog laboratorija za zarazne bolesti ili centraliziranim Europskim institutom za zdravstvena istraživanja
 Razviti novi antibiotik protiv super otpornih bakterija
 Obvezati se na transparentnost kliničkih ispitivanja i studija o cjepivima, stavljajući podatke na raspolaganje javnosti
 Izbjegavajte rodne predrasude u istraživanju bolesti koje prevladavaju među ženama
 Prijelaz na znanost bez životinja
 Poticanje istraživanja patomehanizama mialgijskog encefalomijelitisa

Zdrav način života

Poticanje vegetarijanske prehrane
 Promicanje zdrave prehrane subvencioniranjem ili oporezivanjem nezdravih proizvoda
 Zabrana umjetnih transmasnih kiselina, upotrebe antibiotika i biocida u intenzivnoj poljoprivredi
 Učvrstite zdravstvenu pismenost od rane dobi
 Odvraćanje od konzumacije proizvoda koji stvaraju ovisnost, kao što su duhan i alkohol
 Voditi kontinuiranu borbu protiv teških droga
 Ukidanje promjena vremena i vremenskih zona

Prevencija

Povećanje svijesti o mentalnom zdravlju
 Ograničiti onečišćenje zraka i buku te izloženost tvarima koje izazivaju veliku zabrinutost
 Zabraniti ili ograničiti prakse za koje se zna da su štetne za zdravlje, kao što su solarij
 Prevladati rodne stereotipe koji ograničavaju učinkovitost preventivnih programa, posebno među muškarcima

zdravlje

Slika 11. Mentalna mapa za tematsko područje „Zdravlje” dio 1.

Zdravlje u digitaliziranom dobu

Provedba europskih sustava e-zdravstva
Promicanje instrumenata e-zdravstva za poticanje tjelesne aktivnosti
Osiguravanje privatnosti baza podataka o DNK-u
Kontrastna digitalna ovisnost

Odgovori na COVID-19

Vraćanje znanstvene vjerodostojnosti u medicini i politici
Uvođenje mjera povezanih s bolešću COVID-19 na temelju dokaza
Razvoj uključivih strategija za zaštitu prava osoba s invaliditetom u suočavanju s budućim pandemijama
Studija učinka u kojoj se prikupljaju računi o iskustvima starijih osoba koje žive tijekom pandemije bolesti COVID-19
Solidarnost poziva na globalno partnerstvo i financiranje za borbu protiv bolesti i njihovo suzbijanje
Rješavanje modaliteta kupnje i primjene cjepiva na razini EU-a
Restrukturiranje zdravstvenih ustanova kako bi se spriječilo da se o pacijentima koji su pogođeni drugim bolestima osim bolesti COVID-19 ne skrbi

Zdravstveni radnici

Povećanje plaća zdravstvenih radnika
Poboljšanje radnih uvjeta u zdravstvu

zdravlje

Seksualno i reproduktivno zdravlje

Osiguravanje pristupa cjenovno pristupačnoj i pristupačnoj kontracepciji
Borba protiv siromaštva u razdobljima ukidanjem poreza na ženske zdravstvene proizvode
Povećati istraživanje ženskog reproduktivnog zdravlja i manje invazivnih ženskih i muških kontraceptiva
Osnivanje europske klinike za spolno zdravlje
Osigurati pravo na izbor svim ženama
Osigurajte dan poslije pilule bez recepta
Borba protiv HIV-a

Zdravo starenje i zaštita od starenja

Promicanje inovacija za zdravo starenje
Istraživanje o starenju i dugovječnosti

Njega od raka

Prevenција (zdrave navike, pregledi itd.)
Mobiliziranje socijalnih i psiholoških posljedica raka
Centralizirani naponi, udruživanje resursa za borbu protiv raka na razini EU-a

Pristupi medicini

Odvjetnik za lijekove koji se temelje na dokazima
Zagovarati holistički pristup medicini
Dekriminalizirati kanabis u medicinske svrhe
Prepoznajte prirodne lijekove
Jedinstvena europska strategija za liječenje na kraju životnog vijeka

Slika 12. Mentalna mapa „Zdravlje” – 2. dio

4. Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta

Do 9. svibnja 2022. na temu „Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta” zaprimljeno je ukupno 2 195 ideja, 2 099 komentara i 645 događanja. Sudionici i sudionice naglasili su važnost toga da EU postane uključiviji i socijalno pravedniji, posebno s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19, te su ukazali na nekoliko uočenih povezanih izazova, kao što su nedostatak potpore mladim Europljanima i nedostatak suradnje među državama članicama. Jedan od najčešće predloženih mehanizama za postizanje uključivije i socijalno pravednije Europe jest jamčenje bezuvjetnog osnovnog dohotka u cijelom EU-u. Osim toga, sudionici i sudionice iznijeli su razne prijedloge za

poticanje gospodarskog rasta u EU-u uvođenjem gospodarskih politika, daljnjim produbljivanjem jedinstvenog europskog tržišta, usmjeravanjem na inovacije te promicanjem i podupiranjem MSP-ova i strateških industrija. Osim toga, sudionici i sudionice smatraju da zelena i digitalna tranzicija nude mogućnosti za usavršavanje europskih radnika i prilagodbu promjenjivom tržištu rada kako bi europsko gospodarstvo bilo konkurentnije i samostalnije. Daljnji niz doprinosa upućuje na potrebu za suzbijanjem depopulacije u ruralnim područjima i učinaka odljeva mozgova. Različite ideje mogu se grupirati prema sljedećim temama:

- **Uključivija i socijalno pravednija Europa**
- **Gospodarski oporavak**
- **Inovacije – poticanje rasta**
- **Socijalna zaštita i socijalna sigurnost**
- **Opozivanje za pravedno gospodarstvo**
- **Daljnje jačanje jedinstvenog europskog tržišta**
- **Poticanje radnih mjesta**
- **Izazov sadašnjeg gospodarskog modela**
- **Prava i zaštita potrošača**

Događanja

Organizirano je nekoliko participativnih događanja na različitim lokacijama diljem Europe kako bi se građanima omogućilo da izraze svoje mišljenje o EU-u i zabrinutosti za budućnost (vidjeti primjer [događanja](#)). Na primjer, na jednom su događanju učenici sudjelovali u promišljanju o pitanjima koja su im prioritet. U području zapošljavanja pozvali su na pravednije mogućnosti (između muškaraca i žena te između generacija) kako bi se spriječio odljev mozgova te su zagovarali povećana ulaganja u inovacije radi poticanja rasta, povećan međugeneracijski dijalog i veću uključenost kako bi se izbjegla svaka vrsta diskriminacije. Nadalje, istaknuli su vrijednost povijesne, umjetničke i kulturne baštine te potrebu za boljom prometnom infrastrukturom (vidjeti [događanje](#)). Na bugarskom događanju raspravljalo se o pitanjima odljeva mozgova i zadržavanja mladih u manje naseljenim područjima u vezi s pravednijim i uključivijim gospodarstvom te poticanjem otvaranja radnih mjesta, rasta i ulaganja (vidjeti [događanje](#)).

Kad je riječ o socijalnim politikama, tijekom rasprave koju je Maison de l'Europe organizirao u gradu Agenu sudionici su raspravljali o izgledima za socijalnu Europu (vidjeti [događanje](#)) i načinima premošćivanja nejednakosti radi veće socijalne pravde (vidjeti [događanje](#)). Tema događanja za studente bila je perspektiva mladih u tržišnom gospodarstvu EU-a (vidjeti [događanje](#)).

Pitanje razlike u plaćama između muškaraca i žena detaljno je istraženo u kontekstu Cipra (vidjeti [događanje](#)). Nadalje, na konferenciji „Budućnost tržišta rada, mogućnosti i mogućnosti u okviru Europskog socijalnog fonda” održanoj u Zagrebu raspravljalo se o Europskom socijalnom fondu u vezi s promjenama na tržištu rada (vidjeti [događanje](#)).

Tijekom hibridnog događanja provedeno je savjetovanje s poslodavcima europskih poduzeća o tome kako se suočiti s budućim izazovima u tržišnom gospodarstvu (vidjeti [događanje](#)).

Na događanju u Mađarskoj raspravljalo se o učinku nove zajedničke poljoprivredne politike EU-a na obiteljska poljoprivredna gospodarstva (vidjeti [događanje](#)). U Španjolskoj je Europa Press u suradnji s Europskim parlamentom organizirala ciklus događanja „Budućnost je u vašim rukama”; jedan od tih događaja bavio se pitanjem depopulacije ruralnih područja i izgledima za njihovu revitalizaciju (vidjeti [događanje](#)).

Uključivija i socijalno pravednija Europa

Potraga za izgradnjom uključivog i socijalno pravednog gospodarstva u Europi zabilježila je najviše ideja u okviru ove teme. Ta je tema usmjerena na cilj jačanja socijalne kohezije kao sredstva za postizanje snažnog gospodarstva (vidjeti [ideju](#)). Velik dio ideja u okviru te teme općenito poziva na proširenje europskog stupa socijalnih prava (vidjeti primjer ideje koja je dobila veliku podršku) i na jedinstveni pristup EU-a socijalnoj sigurnosti, od roditeljstva i obitelji do prava na pristupačno stanovanje i mirovinske politike (vidjeti primjer [događanja](#)). Drugi sudionici i sudionice raspravljaju o europskom stupu socijalnih prava kao kompasu za postizanje socijalne Europe i pozivaju na utvrđivanje minimalnog cilja u područjima zapošljavanja, smanjenja siromaštva te obrazovanja i vještina (vidjeti [ideju](#)). S druge strane, neki sudionici i sudionice tvrde da bi radno pravo, socijalna skrb i mirovinski sustavi trebali ostati u nadležnosti svake države članice (vidjeti [ideju](#)).

Nekoliko sudionika i sudionica na platformi poziva na socijalno pravedniju Europu koja bi se mogla postići, na primjer, razvojem indeksa mjerenja socijalne ravnopravnosti (vidjeti primjer [ideje](#)).

Jedna od podtema o kojima se više raspravlja u okviru ove teme jest potreba za razvojem politika na institucijskoj razini kako bi se postigla rodna ravnopravnost, kao i na kulturnoj i obrazovnoj razini (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan je od prijedloga utvrđivanje rodni kvota za izvršne položaje u poduzećima (vidjeti [ideju](#)). Konkretno, postoje ideje kojima se predlažu politike za jednakost koje se odnose na odluke o roditeljskom dopustu (vidjeti [ideju](#)) i jednake mogućnosti zapošljavanja (vidjeti [ideju](#)). U skladu s tim, panel-rasprava bavila se izazovima s kojima se suočavaju poduzetnice u poslovnom okruženju, nejednakostima u plaćama, mogućnostima financiranja i istaknula je primjere dobre prakse na lokalnoj i nacionalnoj razini (vidjeti [događanje](#) i [događanje](#)). Raspravljalo se i o nesigurnosti radnih mjesta žena tijekom pandemije bolesti COVID-19 (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Daljnje ideje uključuju, na primjer, poziv na provedbu rodne ravnopravnosti u području arhitekture i niskogradnje (vidjeti [ideju](#)). Jedna ideja zabilježena na

platformi zagovara donošenje Direktive o jednakom postupanju kako bi se osiguralo jednako postupanje u svim područjima života (vidjeti [ideju](#)). Povezane ideje odnose se na mjere protiv seksualnog nasilja i nasilja u obitelji, pri čemu se posebno poziva na inicijative za potporu žrtvama, primjerice putem aplikacije (vidjeti [ideju](#)).

U drugoj podtemi u kojoj se promiče uključivija Europa s velikim brojem sudionika raspravlja se o potrebi za olakšavanjem uključivanja osoba s invaliditetom, primjerice produljenjem valjanosti nacionalnih iskaznica za osobe s invaliditetom diljem EU-a (vidjeti [ideju](#)) i boljom pristupačnošću turističkih područja (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)). Podupire se i stvaranje društvene mreže za osobe s invaliditetom (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, neke su ideje usmjerene na urbanističko planiranje te se u njima predlaže stvaranje javnih prostora koji pogoduju međugeneracijskoj razmjeni putem parkova, kulturnih centara itd. (vidjeti primjer [ideje](#)). To je bila i jedna od nekoliko ideja iznesenih na španjolskom događanju kojim se građane potaknulo da podijele svoja stajališta o tome kako bi poboljšali svoj grad da su gradonačelnici (vidjeti [događanje](#)).

Slično tome, u ideji se zagovaraju održiva urbanistička načela kako bi se gradovi s dobrom kvalitetom života stavili u središte otpornog i socijalno pravednog europskog gospodarstva, uključujući promicanje lokalnih poduzeća i

lokalna gospodarstva, pristup javnom prijevozu, dobra kvaliteta zraka itd. (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Postoji potpora potrebi za pružanjem pomoći osobama koje žive ispod praga siromaštva i potrebi za smanjenjem nejednakosti (vidjeti primjer [ideje](#)). U nekoliko ideja ističe se i potreba za ulaganjem većih napora u rješavanje problema beskućništva (vidjeti primjer [ideje](#)) i razvoj strategija integracije romskih manjina (vidjeti [događanje](#) i [događanje](#)), uz izraženija skeptična stajališta (vidjeti [ideju](#)).

U nekoliko ideja raspravlja se o potrebi za uvođenjem prava na isključivanje (vidjeti primjere [ideje](#) i [ideje](#)).

U drugoj ideji zagovara se povećanje valjanosti plavih kartica za državljane trećih zemalja nakon prestanka njihova početnog zaposlenja (vidjeti [ideju](#)).

Gospodarski oporavak

Gospodarski oporavak jedna je od tema u kojoj je zabilježen najveći angažman. Sudionici platforme iznijeli su svoja stajališta o potrebi za jačanjem unutarnjeg tržišta kako bi se povećala njegova konkurentnost i potaknule inovacije kao put prema oporavku (vidjeti [ideju](#)). Zajedno s time niz sudionika i sudionica podupire ideju o obnovljenom socijalnom ugovoru za Europu radi pravednog oporavka (vidjeti

[ideju](#)). Nadalje, kako bi se ostvarilo europsko socijalno tržišno gospodarstvo, građanin potiče jačanje socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja (vidjeti [ideju](#)).

Skupina komentara i ideja na platformi izražava zabrinutost zbog sve većeg javnog duga u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)): rasprava o ulozi Europske središnje banke (ESB), pozivanje na preispitivanje pravila Pakta o stabilnosti i rastu (vidjeti [ideju](#)), zakonodavstvo o neravnotežama tekućeg računa, među ostalim (vidjeti primjer [ideje](#)) i, općenitije, proširenje i jačanje mandata ESB-a (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Glavna tema rasprave bio je plan oporavka EU-a, u kojem su sudionici i sudionice istaknuli zajednički izazov solidarnosti među državama članicama EU-a i raspravljali o izazovima za aktivaciju sredstava (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). Sudionici i sudionice istodobno ističu potrebu za strogošću, učinkovitošću i transparentnošću u provedbi planova oporavka (vidjeti primjer [ideje](#)).

Ideje koje se odnose na promicanje lokalne potrošnje i proizvodnje, pri čemu su MSP-ovi pokretač rasta, sudionici često predlažu i smatraju ih ključnima za gospodarski oporavak EU-a. Stoga građani i građanke ističu potrebu za uklanjanjem birokratskih prepreka za poduzeća (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)) i pojednostavljenjem birokratskih postupaka za strana novoosnovana poduzeća (vidjeti [ideju](#)). Sudionici predlažu i da bi fondovi EU-a trebali biti usmjereni i na MSP-ove (vidjeti primjer [ideje](#)). U skladu sa širokim trendom u okviru te teme, postoji mnogo poziva na povećanje proizvodnje robe unutar EU-a, a ne na uvoz (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Jedan sudionik predlaže da se navede podrijetlo proizvoda koji se prodaju na internetu kako bi se promicala veća lokalna potrošnja (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o strategijama oporavka, kohezija je istaknuta kao ključna vrijednost, zajedno sa socijalnim pravima na internetu i rješavanjem potreba za zapošljavanjem mladih (vidjeti [događanje](#)). Na primjer, ulaganje u buduće generacije predstavljeno je i kao strategija za ponovno pokretanje gospodarstva nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (vidjeti [ideju](#)).

Isto tako, kad je riječ o bolesti COVID-19, sudionici i sudionice raspravljaju o potrebi za financiranjem budućih mogućih mjera pripravnosti za pandemije (vidjeti primjer [ideje](#)). U skladu s tim, jedna se ideja odnosi na nedostatak osoblja zdravstvenih djelatnika u Europi (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, sudionici i sudionice naglašavaju važnost dodjele javnih sredstava za potporu malim proizvođačima i trgovcima kako bi im se nadoknadili svi gubici zbog zatvaranja tijekom pandemije (vidjeti [ideju](#)).

Inovacije – poticanje rasta

Velik broj unosa u okviru te teme upućivao je na inovacije kao temeljnu prednost europskog gospodarstva. Sudionici i sudionice predlažu poticanje rasta ulaganjima u visokotehnološka istraživanja, vještine, znanje i stručnost (umjetna inteligencija, lanac blokova, nanotehnologija, skladištenje energije, meso uzgojeno u laboratoriju itd.). U nekim se idejama raspravlja o promjeni tržišnog natjecanja s smanjenja troškova na maksimiziranje znanja, čime se otvaraju mogućnosti za uspostavu europskog gospodarstva znanja (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Osim toga, u nekoliko ideja utvrđena je potreba za tehnološkom neovisnošću, primjerice razvojem kapaciteta EU-a za proizvodnju hardvera i smanjenjem njegove industrijske i komercijalne ovisnosti o vanjskim zemljama (vidjeti primjer [ideje](#)).

Ideje koje se najčešće ponavljaju u okviru ove teme odnose se na potrebu za potporom malim i srednjim poduzećima (vidjeti primjer [ideje](#)) i poticanjem poduzetništva (vidjeti [ideju](#)). Zapravo, financiranje novoosnovanih poduzeća te malih i srednjih poduzeća (MSP-ova) općenito se smatra važnim pokretačem inovacija (vidjeti primjer [ideje](#)). U praksi sudionici i sudionice predlažu da se MSP-ovima pruži potpora putem, primjerice, fonda EU-a kojim se MSP-ovima osigurava početni kapital (vidjeti [ideju](#)) ili internetske platforme za trgovinu namijenjene europskim MSP-ovima (vidjeti [ideju](#)). Drugi sudionik upućuje na primjer razvoja Kine preko kapilarnih središta inovacija i rasta, u kombinaciji s povoljnim administrativnim i fiskalnim propisima, koji su potaknuli ulaganja i rast novoosnovanih poduzeća. Sudionik poziva na preispitivanje europskih politika s obzirom na takve primjere (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, u ideji se predlaže odobravanje povoljnog oporezivanja novoosnovanim poduzećima u sektorima najsuvremenije tehnologije (vidjeti [ideju](#)).

U snažnom dijelu doprinosa ističe se i prilika za osnivanje poduzeća u malim europskim selima i pograničnim područjima (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)), uz iskorištavanje mogućnosti rada na daljinu (vidjeti [ideju](#)). U nekoliko ideja zagovara se decentralizacija i poboljšano lokalno upravljanje (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)), među ostalim s obzirom na smanjenje regionalnih teritorijalnih razlika i odljev mozgova s kojim se suočavaju mnoge regije (vidjeti [događanje](#)). U sličnom svjetlu, održan je [događaj](#) o tome kako zadržati mlade u ruralnim i manjim gradovima. Slično tome, na nekoliko se događanja raspravljalo o mogućnostima za vrednovanje lokalnog razvoja područja radi promicanja održivog turizma (vidjeti [događanje](#) i [događanje](#)).

Ulaganja u istraživanje i obrazovanje smatraju se iznimno važnima (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)), uz potporu razmjeni znanja putem otvorene mreže laboratorija ili

Europske agencije za infrastrukturu (vidjeti [ideju](#)). U velikoj mjeri podržana ideja poziva EU da ispuni svoje obećanje da će 3 % BDP-a namijeniti istraživanju i inovacijama (vidjeti [ideju](#)). U drugom se prijedlogu raspravlja o vrsti programa Spotify za znanost, pristupačnoj bazi podataka koja sadržava modele 3D ispisa (vidjeti [ideju](#)), materijalima za e-učenje i obrazovnim programima u kojima se prikupljaju međunarodne dobre prakse za stručno obrazovanje (vidjeti [ideju](#)). Kad je riječ o istraživanju, jedan je od prijedloga olakšati patente putem fonda za patente (vidjeti [ideju](#)). Poziva se i na osnivanje Europskog visokog tijela za zdravlje koje bi trebalo poticati javna i privatna istraživanja u području zdravlja (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, kako bi se potaknule inovacije, jedan građanin zalaže se za podupiranje inovacija većom slobodom normizacije kako bi se smanjila pravna odgovornost u odnosu na inovativne pristupe koji nude alternativna rješenja (vidjeti [ideju](#)). Postoje brojni prijedlozi za promicanje istraživanja i inovacija kako bi se potaknuo razvoj ključnih razvojnih tehnologija u Europi (vidjeti [ideju](#)).

Druge ideje pokazuju da se digitalno gospodarstvo smatra preduvjetom za inovacije i rast, uz rasprave o kriptovalutama (vidjeti primjer [ideje](#)) i lokalnim digitalnim valutama koje bi bile usporedne s eurom (vidjeti primjer [ideje](#)). Kad je riječ o kriptovalutama, sudionici i sudionice smatraju da je za zaštitu građana potrebna regulativa ([vidjeti primjer ideje](#)).

Raspravlja se i o inovacijama i rastu u vezi s okolišem i klimatskim promjenama te zelenom tranzicijom (vidjeti [ideju](#)). Stoga su ideje o ciljevima klimatske neutralnosti i vodećoj ulozi koju bi EU mogao imati u uspostavi (globalnog) zelenog gospodarstva i ulaganju u njega prisutne na cijeloj platformi (vidjeti primjer [ideje](#)). Na primjer, jedan građanin predlaže da se zelena tranzicija dopuni praćenjem ciljeva plana industrijske politike s pomoću kvantitativnih pokazatelja za praćenje europske industrijske strategije u globalnoj usporedbi (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, sudionik ističe mogućnost upotrebe umjetne inteligencije za poboljšanje energetske učinkovitosti poduzeća (vidjeti [ideju](#)).

U nekoliko ideja raspravlja se o praktičnoj provedbi zelenog gospodarstva, primjerice ulaganjem u ekološku poljoprivredu i inicijative „od polja do stola” (vidjeti [ideju](#)). Drugi sudionik predlaže postizanje zelenijeg gospodarstva uz istodobno rješavanje pitanja sigurnosti opskrbe hranom s pomoću pametnih poljoprivrednih tehnologija (vidjeti [ideju](#)).

Međutim, jedan građanin objašnjava da bi se provedbom zelenog plana trebalo osigurati da nove mjere ne utječu negativno na građane EU-a (vidjeti [ideju](#)). S poslovnog stajališta, u nekoliko ideja raspravlja se o mjerama za poticanje i potporu poduzećima u postizanju zelene tranzicije (vidjeti [događanje](#)), na primjer postavljanjem jasnih i obvezujućih ciljeva za određene sektore (vidjeti [ideju](#)), uz istodobno

sprečavanje poduzeća da donesu strategije „zelenog pranja“ (vidjeti [ideju](#)).

Drugi prijedlozi odnose se na jačanje zrakoplovno-svemirske industrije kao načina za poticanje inovativnih tehnologija, primjerice povećanjem financiranja ESA-e (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Socijalna zaštita i socijalna sigurnost

Podtema koja se najčešće ponavlja, s nekoliko ideja koje se snažno podupiru i komentiraju, odnosi se na bezuvjetan osnovni dohodak kako bi se osigurala sposobnost svake osobe da sudjeluje u društvu (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Osim bezuvjetnog osnovnog dohotka, opetovano se poziva na donošenje mjera za rješavanje problema nezaposlenosti (mladih), kao što su poboljšani programi vještina (vidjeti primjer [ideje](#)) i uvođenje europskog fonda za nezaposlenost (vidjeti [ideju](#)). Tema nezaposlenosti mladih također je obrađena u drugim temama.

Slično tome, s tom podtemom povezana je skupina ideja o razlikama u prihodima u EU-u, u kojima se predlaže ograničena razlika u plaćama unutar istog poduzeća (vidjeti primjer [ideje](#)) i opći poziv na više mjera za suzbijanje i sprečavanje siromaštva u Europi (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionik ponavlja da financiranje socijalnih naknada mora slijediti snažnu gospodarsku osnovu (vidjeti [ideju](#)).

S obzirom na starenje stanovništva neki sudionici ističu potrebu za rješavanjem pitanja dugotrajne zdravstvene skrbi kako bi se osigurala sigurnost i dostojanstvo starijih osoba (vidjeti [ideju](#)) te za rješavanjem pitanja socijalne izolacije starijih osoba (vidjeti [ideju](#)). Žele poticati međugeneracijsku solidarnost kako bi se spriječilo marginaliziranje starijih generacija (vidjeti [ideju](#)). Jedan sudionik poziva i na premošćivanje digitalnog jaza među starijim osobama kako bi se osiguralo da posjeduju vještine potrebne za ispunjavanje formalnosti javne uprave i pristup socijalnim i zdravstvenim resursima, općim informacijama i kulturnim aktivnostima (vidjeti [ideju](#)).

S tim u vezi mnogi sudionici i sudionice raspravljaju o potrebi za usklađenim mirovinskim politikama i mirovinama u državama članicama EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)), uz prijedloge za uspostavu jedinstvenog mirovinskog sustava za mobilne građane i građanke (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici i sudionice predlažu i mirovinske reforme (vidjeti primjer [ideje](#)).

Drugi skup ideja bavi se problemom siromaštva djece i starijih osoba (vidjeti primjer [ideje](#)). Umirovljenice su izloženi riziku od siromaštva jer obično preuzimaju ulogu njegovateljica, a takve godine rada nisu priznate u njihovim mirovinama (vidjeti [ideju](#)). Pravo na pristupačno i cjenovno pristupačno stanovanje još je

jedna podtema povezana sa socijalnom sigurnošću o kojoj raspravljaju sudionici i sudionice (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionik poziva i na poticaje za suzbijanje trenutnog demografskog pada s pomoću mjere poreznog kredita kako bi se smanjilo financijsko opterećenje za mlade obitelji s niskim prihodima (vidjeti [ideju](#)). Drugi općenito pozivaju EU i njegove države članice da uzmu u obzir demografsku transformaciju (vidjeti primjer [ideje](#)) s prijedlozima za osnivanje tijela u tu svrhu (vidjeti [ideju](#)).

Naposlijetku, postoji skupina više ideja povezanih s administrativnim postupcima, primjerice uvođenje digitalizirane kartice socijalne sigurnosti (zajedničke iskaznice EU-a) i prenosivih socijalnih prava za mobilne Europljane, o čemu se raspravljalo i u okviru drugih tema na platformi (vidjeti primjer [ideje](#)). Isto tako, jedan sudionik zagovara demokratski digitalni euro i univerzalnu osnovnu dividendu, koji bi se mogli financirati prinosima koje ESB ostvaruje na obveznice i dionice stečene operacijama na otvorenom tržištu, digitalnim licenciranjem ili izravnim ulaganjima (vidjeti [ideju](#)).

Oporezivanje za pravedno gospodarstvo

Važna tema uključuje rješavanje socijalnih, gospodarskih i okolišnih problema s pomoću fiskalnih pravila.

Dominantna skupina ideja zagovara veću poreznu pravdu, pravedno oporezivanje i borbu protiv poreznih prijevара. Prijedlozi uključuju uvođenje mjera za borbu protiv izbjegavanja plaćanja poreza i uvođenje poreza na financijske transakcije (vidjeti [ideju](#)). Velik broj sudionika i sudionica iznosi ideje o izbjegavanju „socijalnog dampinga“ usklađivanjem fiskalnih pravila i minimalnih plaća u državama članicama (vidjeti primjere [ideje](#) i [ideje](#)). Jedna vrlo izražena i podržana ideja odnosi se na uvođenje globalnog minimalnog poreza ili minimalnog poreza EU-a za rješavanje poreznih oaza (vidjeti [ideju](#)) te se predlaže i promicanje europske konvergencije u području izravnog oporezivanja (vidjeti [ideju](#)). U drugoj se ideji predlaže revizija metodologije za popis jurisdikcija koje ne surađuju u porezne svrhe (vidjeti [ideju](#)). U mnogim se doprinosima postavlja pitanje kako učinkovito oporezivati velika tehnološka poduzeća i digitalne korporacije (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)).

U znatnom dijelu ideja zagovara se usklađivanje poreza i stvaranje fiskalne unije kako bi se osigurala bolja raspodjela bogatstva među europskim društvima (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom su pogledu na digitalnoj platformi istaknute razne moguće mjere oporezivanja za uključivo i pravedno gospodarstvo (vidjeti primjer [ideje](#)). Predmeti

oporezivanja trenutačno su sljedeći. Prvo, porezne mjere za promicanje poštenog tržišnog natjecanja među poduzećima, kao što je zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost (PDV) za e-trgovinu ili zahtjev da poduzeća plaćaju PDV samo u svojim matičnim zemljama (vidjeti [ideju](#)). Drugo, za oporezivanje povezano s okolišem i klimatskim promjenama potreban je, među ostalim, mehanizam EU-a za ugljičnu prilagodbu na granicama (vidjeti primjer [ideje](#)) ili porez za održivost (vidjeti primjer [ideje](#)). Zajednički porezi, kao što je oporezivanje ugljičnog otiska, smatraju se i načinom premošćivanja nejednakosti među državama članicama EU-a i poboljšanja funkcioniranja jedinstvenog tržišta (vidjeti [ideju](#)). U tom je pogledu održan događaj na kojem je održana potreba za reformom proračunskih pravila EU-a koja se primjenjuju u državama članicama kako bi se osigurao održiv oporavak nakon pandemije bolesti COVID-19 i osigurala javna ulaganja potrebna za zelenu i digitalnu tranziciju (vidjeti [događanje](#)).

Treće, poziva se na oporezivanje robe široke potrošnje na temelju uvjeta proizvodnje (rad, sirovine, plaće) radi promicanja poštene trgovine, a ne slobodne trgovine (vidjeti primjer [ideje](#)). Posljednja skupina mjera oporezivanja obuhvaćena je raznim mjerama, uključujući oporezivanje radi promicanja rodne ravnopravnosti, uz poziv da se dopusti primjena nulte ili snižene stope PDV-a za ženske sanitarne proizvode (vidjeti [ideju](#)).

Further jačanje jedinstvenog europskog tržišta

Niz doprinosa odnosi se na potrebu za daljnjim jačanjem jedinstvenog europskog tržišta, stavljajući naglasak na gospodarske politike, s obzirom na to da se Komisija sve više usmjerava na druga područja politika (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). Zapravo, mnogi sudionici smatraju da je jedinstveno tržište EU-a za robu, usluge, kapital i ljude vrijednija imovina EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

U nekim se doprinosima naglašava vrijednost i važnost povezivanja lokalnih ekosustava diljem Europe, s pomoću kojih su se razvili različiti oblici stručnog znanja i iskustva (vidjeti [ideju](#)).

Nadalje, mnogi doprinosi upućuju na priliku da EU, s obzirom na znatna povećanja troškova kontejnerskog prijevoza, vrati multinacionalne tvornice, kao što su proizvodnje mikročipova, koje su prethodno premještene u azijske zemlje zbog nižih troškova proizvodnje (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Jedan građanin predlaže razvoj gospodarske politike za privlačenje globalnih poduzeća u EU u okviru europske

poduzetničke politike s homogenim oporezivanjem diljem EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Općenito, u idejama se ponavlja da bi države članice trebale poboljšati provedbu postojeće pravne stečevine u gospodarskom području, izbjegavajući protekcionizam kako bi jedinstveno tržište postalo privlačnije i konkurentnije (vidjeti primjer [ideje](#)). Druge ideje zagovaraju povećanje funkcija ESB-a (vidjeti primjer [ideje](#)), ograničavanje interesa lobiranja u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)) i jačanje prekogranične međusobne povezanosti, kao i poboljšanje povezanosti s ruralnim područjima (vidjeti [ideju](#)).

Zajednički porezi, kao što su oporezivanje ugljičnog otiska i valuta, smatraju se načinom za premošćivanje nejednakosti među državama članicama EU-a i poboljšanje funkcioniranja jedinstvenog tržišta (vidjeti [ideju](#)). U tom je pogledu održan događaj na kojem je održana potreba za reformom proračunskih pravila EU-a koja se primjenjuju u državama članicama kako bi se osigurao održiv oporavak nakon pandemije bolesti COVID-19 i javna ulaganja potrebna za zelenu i digitalnu tranziciju (vidjeti [događanje](#)).

Sudionik ponavlja da bi pravila unutarnjeg tržišta trebalo uskladiti kako bi se povećalo funkcioniranje prekogranične trgovine. Nadalje, izgledi za rast i rast MSP-ova trebalo bi procijeniti na temelju testa MSP-ova kako bi se osiguralo da propisi odgovaraju stvarnim potrebama poduzetnika i građana (vidjeti [ideju](#)).

U nekoliko ideja naglasak je stavljen na turizam kao strateški sektor za rast europskog gospodarstva (vidjeti [ideju](#)).

Naposlijetku, idejom se potvrđuje da bi usvajanje esperanta kao europskog jezika bilo gospodarski korisno (vidjeti [ideju](#)).

Poticanje radnih mjesta

Kad raspravljaju o tome kako potaknuti otvaranje radnih mjesta, sudionici i sudionice utvrđuju niz pitanja, od potrebe za usavršavanjem radnika do prilagodbe promjenjivom tržištu rada i potrebe za rješavanjem problema nezaposlenosti mladih i prilagodbom uvjetima uzrokovanim bolešću COVID-19.

Sudionici i sudionice ističu važnost pružanja potpore mladima, posebno kad je riječ o pristupu tržištu rada (vidjeti primjer [događanja](#)). Nezaposlenost mladih najistaknutije je pitanje u okviru te teme (vidjeti primjer [ideje](#)), s posebnim naglaskom na osobe koje sudjeluju u skupini NEET (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice ističu da početnici koji traže posao ne mogu pristupiti radnim mjestima na početnoj razini jer im je paradoksalno potrebno radno iskustvo (vidjeti [ideju](#)). U jednoj se ideji

predlaže uključivanje nekih teških vještina u akademski kurikulum kako bi se ojačale vještine usmjerene na rad (vidjeti [ideju](#)). Naglasak je i na razvoju karijera, uz pozive na programe i mjere za olakšavanje pristupa tržištu rada EU-a, stažiranje u državama članicama i internetsku platformu za zapošljavanje (vidjeti primjer [ideje](#)). Na primjer, projektom „Putevi usavršavanja” nastoje se mogućnosti za osposobljavanje i učenje staviti u središte europskog socijalnog tržišta (vidjeti [ideju](#)).

Slično tome, prijedlozi podneseni platformi uključuju prilagodbu akademskih kvalifikacija tržištu rada, čime bi se pak poboljšala zapošljivost studenata (vidjeti [ideju](#)). Kako bi se riješio problem nedostatka kvalificiranih radnika i, općenitije, nedostatka vještina za digitalizaciju tržišta rada (vidjeti [ideju](#)), jedan sudionik predlaže olakšavanje priznavanja osposobljavanja stečenog u inozemstvu (vidjeti [ideju](#)). U drugoj skupini ideja, povezanoj s temom inovacija, poziva se na otvaranje radnih mjesta u skladu sa zelenom i digitalnom tranzicijom (vidjeti primjer [ideje](#)).

S druge strane, sudionici ističu i potrebu za pružanjem više prilika za profesionalni razvoj u tehničkim područjima u kojima su potrebne praktičnije vještine (vidjeti [ideju](#)). Zapravo, nekoliko sudionika naglašava nedostatak strukovnog osposobljavanja i poslijesrednjoškolskog učenja, a time i nemogućnost poduzeća da pronađu kvalificirane zaposlenike (vidjeti [ideju](#)). Na primjer, jedan sudionik poziva na promicanje obrtničkih radnih mjesta kao načina na koji mlade generacije mogu ponovno otkriti temeljne vrijednosti, a ne samo promicati radna mjesta u sektoru IT-a (vidjeti [ideju](#)).

Povećanje mobilnosti radnika u EU-u smatra se i gospodarski korisnim (vidjeti [ideju](#)), o čemu se, međutim, raspravlja i s obzirom na odljev mozgova u nekim zemljama (vidjeti [događanje](#)). Potragu za stvaranjem pristojnih radnih mjesta na temelju meritokracije unapređuje sudionik na platformi (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o radnim uvjetima, sudionici se zalažu za poticanje rada na daljinu i „fleksibilnog rada” kako bi se smanjilo vrijeme putovanja na posao za zaposlenike i fiksni troškovi uredske infrastrukture za poslodavce (vidjeti [ideju](#)), uskladilo obiteljsko vrijeme, smanjila depopulacija ruralnih područja (vidjeti [ideju](#)) i smanjile štetne emisije zbog smanjenog prometa (vidjeti [ideju](#)). Dodatni prijedlozi uključuju uvođenje kraćeg radnog tjedna (vidjeti primjer [ideje](#)), zabranu neplaćenog stažiranja, obveznog prekovremenog rada i nesigurnih ugovora o radu (vidjeti primjer [ideje](#)) ili ulaganje u infrastrukturu za skrb o djeci kako bi se uskladio privatni i profesionalni život.

Naposljetku, ideja ukidanja ljetnog računanja vremena proširena je tako da sudionici i sudionice raspravljaju o gospodarskim i socijalnim koristima ukidanja ljetnog računanja vremena (vidjeti primjer [ideje](#)).

Poteškoće u trenutačnom gospodarskom modelu

Mnoge ideje u okviru te teme dijele cilj smanjenja nejednakosti u gospodarstvima EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). To se smatra ključnim uz nastojanje da se pojačanom međuregionalnom suradnjom poveća društvena ravnoteža (vidjeti [ideju](#)).

Nekoliko ideja zagovara uvođenje uredbe o diversifikaciji izvora opskrbe europske industrije sirovinama i prerađenim proizvodima u cilju promicanja modela „europskog kapitalizma” (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

U nekoliko doprinosa ističe se i važnost razmatranja gospodarskog modela koji nadilazi BDP kako bi se radilo na uključivoj i pravednoj europskoj dobrobiti (vidjeti primjer [ideje](#) te [događanja](#) i [događanja](#))s pokazateljima za mjerenje koncepata rasta izvan okvira BDP-a (vidjeti [događanje](#)). Slično tome, jedan građanin tvrdi da bi se regulatornim okvirom jedinstvenog tržišta trebali uvesti veći poticaji za poduzeća da surađuju s društvom i okolišem (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)). Istodobno se u ideji definira potreba za prilagodbom monetarne politike pojmovima „ekološka taksonomija” i „socijalna taksonomija” (vidjeti [ideju](#)). Organizacije iz trećeg sektora zalažu se za to da se dio paketa NextGenerationEU potroši na socijalnu skrb i teritorijalnu koheziju (vidjeti [ideju](#)).

U jednom se prijedlogu predlaže izvješćivanje o tome koliko različite prometne navike utječu na ugljični otisak kako bi se povećala svijest i potaknulo građane da odaberu način prijevoza koji najmanje onečišćuje okoliš (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)). Slično tome, drugi sudionik predlaže uvođenje sustava ugljičnih kreditnih kartica za letove u EU-u kako bi se reguliralo i ograničilo putovanje zrakoplovom (vidjeti [ideju](#)).

U okviru te teme o trenutačnom europskom gospodarskom sustavu raspravlja se iz ideološke perspektive. S jedne strane, sudionici i sudionice predlažu nadogradnju kapitalizma i slobodnog tržišta, uz veću unutarnju konkurenciju, smanjeno regulatorno opterećenje, manje subvencija i prekomjerne porezne stope (vidjeti primjer [ideje](#)). Skupina sudionika poziva na to da gospodarstvo postane liberalnije. Njihovi prijedlozi posebno uključuju smanjenje birokracije, oduzimanje povlastica političarima i osoblju EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)), smanjenje poreza za nižu i srednju klasu, potporu poduzetništvu i razvoj malih i srednjih poduzeća, čime se pak pružaju mogućnosti zapošljavanja (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kao što je prethodno navedeno, za razliku od toga, drugi sudionici teže gospodarstvu koje je više usmjereno na čovjeka i ističu uočene nedostatke trenutačnog gospodarskog modela, kao što su nedostatak transparentnosti radnih uvjeta i podrijetla robe u proizvodnim lancima (vidjeti primjer [ideje](#)).

U okviru te rasprave jedna je ideja usmjerena na teoriju odrasta kao način ponovne uspostave nove ravnoteže između ljudskih bića i prirode u odnosu na nekontrolirani rast (vidjeti [ideju](#)). Drugi sudionik predlaže da se kao referenca uzme gospodarski model krafne (vidjeti [ideju](#)). Nekoliko sudionika i sudionica podupire inicijative kružnog gospodarstva (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Daljnje ideje o kružnom gospodarstvu objavljene su u okviru teme „Klimatske promjene i okoliš”.

najčešći prijedlog (vidjeti primjer ideje), pri čemu su neki sudionici problematizirali djelotvornost takve mjere (vidjeti [ideju](#)).

U znatnom dijelu ideja raspravljalo se o tome kako bi se zeleno gospodarstvo trebalo provesti i održati (vidjeti primjer ideje). Jedan sudionik zalagao se i za organiziranje kampanja za podizanje svijesti na europskoj razini za dobro upravljanje vodama (vidjeti [ideju](#)).

Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.)

U vezi s ruskom invazijom na Ukrajinu velika skupina ideja ukazala je na potrebu za autonomijom proizvodnje kako bi se povećala europska gospodarska samodostatnost (vidjeti primjer ideje), popraćena jačom zaštitom europske oznake (vidjeti [ideju](#)) i povećanim uvoznim porezima kao sredstvom za jačanje europske suverenosti (vidjeti [ideju](#)). Novi je izraz te teme potraga za samodostatnošću koju je istaknulo nekoliko sudionika kako bi se postigla energetska neovisnost (vidjeti primjer ideje), često upućujući na energetske krizu uzrokovanu strateškim odgovorima na rusku invaziju na Ukrajinu (vidjeti primjer ideje). To se uzima u obzir u prijedlogu o europskoj energetskej uniji (vidjeti [ideju](#)). O konceptu strateške energetske autonomije EU-a jednako je tako raspravljalo nekoliko sudionika (vidjeti primjere ideje) s panelom stručnjaka tijekom događanja u Španjolskoj iz perspektive sigurnosti i obrane, energetike i okoliša te industrijske tranzicije (vidjeti [ideju](#)).

Kao i dosad, u nizu nedavnih doprinosa raspravljalo se o ulozi ruralnih područja u stvaranju snažnijeg gospodarstva EU-a. U različitim idejama istaknut je problem depopulacije ruralnih područja (vidjeti primjer ideje), a mnogi sudionici smatraju da to utječe na nejednakost (vidjeti [ideju](#)). Sudionici su naglasili važnost pružanja poticaja poduzećima i mladima da se nastane u ruralnim područjima ciljanim oporezivanjem i smanjenom birokracijom (vidjeti primjer ideje). Zatraženo je i povećanje financijskih sredstava za mlade poljoprivrednike (vidjeti [ideju](#)).

U proteklom razdoblju tema socijalne zaštite i socijalne sigurnosti stvorila je velik broj povezanih ideja, ponavljajući prethodno navedene teme. U doprinosima se raspravljalo o mirovinskim reformama, trajanju radnog tjedna, politikama aktivacije, politikama za rješavanje posebnih problema s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom (vidjeti primjer ideje) i programima potpore dohotku. Među potonjima, uvođenje univerzalnog osnovnog dohotka bio je

Pregovarati o obnovljenom društvenom ugovoru koji se temelji na socijalnom dijalogu i kolektivnom pregovaranju
 Uvođenje mjera za suzbijanje rastućeg javnog duga u EU-u
 Jačanje i proširenje mandata ESB-a
 Osigurati da su planovi oporavka strogi, učinkoviti i transparentni
 Podupirati i razvijati MSP-ove: ključna za oporavak EU-a
 Financiranje budućih mjera pripravnosti za pandemije
 Rješavanje problema nedostatka osoblja zdravstvenih djelatnika
 Promicanje i ulaganje u lokalnu potrošnju i proizvodnju
 Revalorizacija ruralnih područja radi gospodarskog oporavka

Gospodarski oporavak

Uvođenje bezuvjetnog osnovnog dohotka na razini EU-a
 Borba protiv nezaposlenosti (mladih)
 Borba protiv razlika u dohotku u EU-u i siromaštva
 Mjerenje mogućnosti za uvođenje naknada socijalne zaštite u odnosu na robusnost gospodarske osnove
 Rješavanje pitanja dugoročne zdravstvene skrbi kako bi se osigurala sigurnost i dostojanstvo starijih osoba te potaknula međugeneracijska razmjena
 Koordinirati mirovinske politike & mirovine u EU-u
 Utvrđivanje minimalnih standarda EU-a za socijalnu sigurnost i zaštitu
 Osiguravanje pristupa cjenovno pristupačnom stanovanju
 Uvođenje zajedničke digitalne iskaznice socijalnog osiguranja

Socijalna zaštita i socijalna sigurnost

Borba protiv poreznih prijevара
 Ujednačiti europske porezne propise kako bi se izbjegao socijalni damping
 Usklađivanje porezne politike prema fiskalnoj uniji
 Borba protiv poreznih oaza s minimalnim porezom diljem EU-a
 Promicanje potrošnje u EU-u oporezivanjem
 Oporezivanje za borbu protiv klimatskih promjena
 Pravedno oporezivanje za poticanje pravedne trgovine

Oporezivanje je za uključivo i pravedno gospodarstvo

Uspostava socijalne dimenzije Europe s pomoću europskog stupa socijalnih prava
 Postizanje rodne ravnopravnosti u svim industrijama s jednakom plaćom i rodnom kvotom
 Pojačati napore za uključivanje osoba s invaliditetom
 Smanjiti nejednakost i pojačati napore u borbi protiv beskućništva
 Usmjeriti napore na integraciju identificiranog marginaliziranog stanovništva u društvo i suzbiti sve oblike diskriminacije
 Institut pravo na isključivanje

Uključivija i socijalno pravednija Europa

Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda & radna mjesta

Ulaganje u obrazovanje, istraživanje i razvoj kako bi se ostvarilo europsko gospodarstvo znanja
 Smanjiti industrijsku i trgovinsku ovisnost o vanjskim zemljama
 Osnivanje Fonda 8. MSP-ovi kao pokretači inovacija
 Decentralizirati poduzeća i poboljšati lokalno upravljanje kako bi se smanjile teritorijalne razlike
 Promicanje održivog turizma
 Uspostava digitalnog gospodarstva
 Težnja prema zelenom gospodarstvu
 Poticati i podupirati poduzeća u postizanju zelene tranzicije, uz istodobno sprečavanje „zelenog pranja“
 Proširiti zrakoplovno-svemirsku industriju kako bi predvodila inovativne tehnologije

Inovacije – poticanje rasta

Slika 13. Mentalna mapa za tematsko područje „Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta”, dio 1.

Daljnje jačanje europskog jedinstvenog tržišta

Nastaviti razvoj gospodarskih politika EU-a radi produbljivanja gospodarske integracije
Povezivanje lokalnih industrijskih ekosustava diljem Europe
Vraćanje proizvodnih poduzeća u EU
Uspostava strateške autonomije u ključnim industrijama
Odvraćanje poduzeća sa sjedištem izvan Europe od preuzimanja europskih poduzeća
Uspostava prometnih i energetske mreže diljem EU-a
Uvođenje zajedničkih poreza kako bi se premostile nejednakosti unutar EU-a

Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda & radna mjesta

Poteškoće u trenutačnom gospodarskom modelu

Diversificirati izvore opskrbe europskih industrija sirovinama i prerađenom robom
Uključiti druge pokazatelje kao dopunu mjerama BDP-a u okviru gospodarskog modela
Uključivanje organizacija iz trećeg sektora u provedbu programa o socijalnoj skrbi i teritorijalnoj koheziji
Uvođenje sustava ugljičnih kreditnih kartica za zračni prijevoz i podizanje svijesti o tome kako se ugljični otisak razlikuje među različitim vrstama prijevoza
Liberalizacija gospodarstva, smanjenje birokracije i niži porezi za niže i srednje klase
Reforma modela gospodarskog upravljanja EU-a kako bi se postigla uključiva i pravedna europska dobrobit
Prelazak na kružno gospodarstvo

Poticanje radnih mjesta

Olakšavanje rada u EU-u, posebno na početnoj razini
Rješavanje problema nezaposlenosti mladih
Prilagoditi akademske kvalifikacije tržištu rada kako bi se povećala zapošljivost studenata
Rješavanje problema nedostatka kvalificiranih radnika za digitalizaciju tržišta rada
Uvesti „fleksibilan rad“ (radni dio iz uredskog dijela na daljinu)
Poticanje mladih na obavljanje ručnih i obrtničkih poslova
Pojednostavnjenje oporezivanja & politike rada u EU-u
Potpora mladim poljoprivrednicima i poticanje razmjene dobrih praksi

Slika 14. Mentalna mapa teme „Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta“, 2. dio

5. EU u svijetu

Ideje objavljene pod temom EU u svijetu obuhvaćaju niz tema povezanih s vanjskom i sigurnosnom politikom, od trgovine i raznih drugih aspekata meke sile do obrane. Općenito, teme koje se najčešće ponavljaju pozivaju na snažniju prisutnost EU-a na globalnoj političkoj sceni: u svojoj politici susjedstva, kao i u odnosima s, primjerice, afričkim, pacifičkim i latinoameričkim zemljama. Sudionici platforme smatraju da bi EU trebao biti odvažniji u primjeni meke i tvrde sile. Od pokretanja platforme na tu je temu prikupljeno ukupno 3695 doprinosa, tj. 1448 ideja, 1768 komentara i 479 događanja. Različite ideje mogu se grupirati prema sljedećim temama:

- **Obrambene i oružane snage**
- **Donošenje odluka**
- **Politika susjedstva i odnosi s drugima**
- **Proširenje**
- **Trgovinska politika**

- **Opći ciljevi vanjske politike EU-a**

Događanja

Na nedavna događanja organizirana u okviru EU-a u svijetu uvelike je utjecao radikalno različit geopolitički kontekst određen ruskom invazijom na Ukrajinu.

Izbijanje sukoba potaknulo je organizaciju više događanja o ulozi EU-a i njegovim gospodarskim i diplomatskim odnosima s Ukrajinom i Rusijom. To je bio slučaj s internetskim događanjem u Njemačkoj na kojem su 64 sudionika (vidjeti [događanje](#)) ispitala dva predstavnika EU-a o, među ostalim, vanjskopolitičkom stajalištu EU-a u aktualnom sukobu i učincima sankcija EU-a protiv Rusije. Na drugom internetskom događanju u Francuskoj sudionici su razmijenili mišljenja s predstavnikom EU-a o načinima smanjenja ovisnosti EU-a o ruskoj opskrbi plinom (vidjeti [događanje](#)). Rat je također obnovio interes za teme kao što su zajednička obrana i proširenje EU-a o kojima se raspravljalo tijekom nekih događaja. Na primjer, na radionici u Poljskoj posebno se raspravljalo o potrebi za poticanjem proširenja EU-a (vidjeti [događanje](#)).

Organizirana su i druga događanja, primjerice forum posvećen migracijama, rasizmu i odnosima između EU-a i Afrike organiziran je u Španjolskoj u okviru Konferencije o budućnosti Europe (vidjeti [događanje](#)).

Opći ciljevi vanjske politike EU-a

Mnogim doprinosima u okviru teme „EU u svijetu” želi se da EU ojača svoju ulogu globalnog aktera i doprinese globalnom multilateralizmu te da brani demokraciju i iskoristi svoju meku silu protiv porasta autoritarizma diljem svijeta (vidjeti primjer [ideje](#)). Većina tih ideja teži ujedinjenjem EU-u s obzirom na globalne izazove, kao što su oni koje predstavljaju kršenja ljudskih prava i klimatske promjene (vidjeti primjer [ideje](#)).

Rasprave o ulozi EU-a u svijetu posebno su obilježene afganistanskom i ukrajinskom krizom. Sudionici su istaknuli važnost geopolitičkih promjena izazvanih sve većim povlačenjem Sjedinjenih Država iz vanjskih poslova i sukoba. Mnogi sudionici i sudionice smatraju povratak talibana na vlast neuspjehom Zapada i znakom da je vrijeme da EU preuzme vlastitu ulogu u pitanjima vanjske politike, neovisno o svojem strateškom savezu sa SAD-om (vidjeti primjer [ideje](#)). Taj opetovani poziv na ujedinjeni pristup vanjskoj politici bio je predmet nekoliko događanja (vidjeti primjer [događanja](#)). Kad je riječ o velikoj krizi na ukrajinskoj

granici s Rusijom, poziva se EU da pomogne Ukrajini (vidjeti primjer [ideje](#)) i jednoglasno se izjasni protiv ruskih vojnih prijetnji kako se ne bi ponovile pogreške iz prošlosti, kada je podijeljeni EU ostavio previše prostora stranim silama, posebno SAD-u, u rješavanju vojnih kriza (vidjeti primjer [ideje](#)). Kad je riječ o ulozi SAD-a, bez obzira na njihovo stajalište o ukrajinskoj krizi, neki doprinosi otkrivaju osjećaj nepovjerenja prema glavnom savezniku EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Sudionici i sudionice izražavaju mišljenje da se uloga EU-a mijenja zbog sve veće zabrinutosti zbog klimatske krize, promjene gospodarske i geopolitičke ravnoteže moći, velikih izazova za multilateralizam i globalne borbe protiv bolesti COVID-19 (vidjeti primjer [događanja](#), vidjeti primjer [ideje](#)). Stoga nekoliko sudionika i sudionica izražava mišljenje da bi EU trebao biti odvažniji u primjeni meke i tvrde sile (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)).

Kad je riječ o obrani ljudskih prava, u jednoj od ideja koje se najviše podupiru u okviru ove teme predlaže se potreba za zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom kako bi se osigurala sigurnost Europljana, uz istodobno promicanje demokracije, ljudskih prava, vladavine prava i zaštite okoliša u njezinu susjedstvu i na globalnoj razini (vidjeti [ideju](#)). U drugoj se ideji predlaže poboljšanje zaštite ljudskih prava u klauzulama sporazuma o vanjskoj trgovini koje je potpisao EU (vidjeti [ideju](#)). Brojne ideje podupiru feminističku vanjsku politiku EU-a u smislu da bi EU trebao snažno braniti prava žena diljem svijeta (vidjeti primjer [ideje](#)), ali i pristupom koji se temelji na pozitivnom miru i kulturnoj osjetljivosti (vidjeti [ideju](#)).

Stoga sudionici i sudionice pozivaju na veću suradnju među državama članicama i potrebu za prestankom tržišnog natjecanja među državama članicama na međunarodnoj razini (vidjeti [ideju](#)). S tim u vezi poziva se na uspostavu zajedničkog europskog sustava izvoza oružja sa strogim pravilima kako bi se osiguralo da oružje „proizvedeno u EU-u” ne potiče sukobe diljem svijeta i ne dovodi do kršenja ljudskih prava (vidjeti [ideju](#)).

Iako većina ideja poziva na ujedinjeniji i integriraniji EU, čime bi se ojačala uloga EU-a kao globalne sile prava i pravde otvorene za interakciju s različitim multilateralnim institucijama, i na globalnoj i na regionalnoj razini (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)), druge žele da se EU usredotoči na svoju ulogu gospodarskog aktera, kako je prvotno predviđeno. U tom pogledu smatraju da EU ne bi trebao preuzeti ulogu geopolitičkog aktera, već bi trebao zadržati svoju primarnu funkciju zajedničkog gospodarskog tržišta. Sudionici smatraju da EU, s obzirom na to da nije suverena država, ne može imati političku ulogu kao globalni akter (vidjeti primjer [idejea](#)).

Obrambene i oružane snage

Pottema o kojoj se često raspravlja potreba je za jačanjem tvrde sile EU-a (vidjeti primjer [događanja](#)), i to povećanjem proračuna EU-a za obranu (vidjeti [ideju](#)) i jačanjem europske obrambene industrije kako bi se postigla strateška autonomija (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici se zalažu i za stvaranje zajedničke europske vojske (vidjeti primjer [ideje](#)), jedne od ideja koje se najviše podupiru u okviru te teme, ili za integraciju oružanih snaga država članica na razini EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki sudionici prepoznaju postojeće inicijative za zajedničku europsku vojnu politiku, kao što je Strateški kompas EU-a za sigurnost i obranu. Jedan od njih posebno poziva na to da se više pozornosti posveti socijalnoj dimenziji vojske (tj. radnim uvjetima u oružanim snagama, vidjeti [ideju](#)). Međutim, neki su sudionici skeptičniji, ako ne i potpuno suprotstavljeni, ideji zajedničke europske vojske. Jedan od njih zahtijeva da se ne slijedi ideja europske vojske i traži da se vojna ulaganja pojedinačnih zemalja usmjere na NATO (vidjeti [ideju](#)).

Sudionici i sudionice predlažu i osnivanje specijaliziranih snaga ili institucija na razini EU-a, kao što je europska nacionalna garda, koje bi se rasporedile u izvanrednim situacijama, primjerice nakon prirodnih katastrofa (vidjeti primjer [ideje](#)). Drugi sudionici žele razviti i Europsku obavještajnu službu (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki sudionici i sudionice predlažu i osnivanje Europske vojne akademije (vidjeti primjer [ideje](#)). Kad je riječ o vojnom obrazovanju, jedan sudionik predlaže i uspostavu osnovnog vojnog osposobljavanja za mlade u Europi (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici smatraju da pad saveza EU-a i SAD-a podrazumijeva i pojačanu suradnju i koordinaciju u vanjskoj politici među državama članicama EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Donošenje odluka

Postupak donošenja odluka u EU-u često se smatra sporim i prilično neučinkovitim kad je riječ o brzom djelovanju kao odgovoru na neposredan izazov. Kako bi se prevladao taj problem, sudionici promiču više ideja za reformu postupka donošenja odluka u EU-u.

Sudionici i sudionice smatraju da je ključno da EU djeluje kao jedan čvrst i ujedinjen subjekt na međunarodnoj političkoj sceni kako bi zadržao i dodatno ojačao svoju ulogu. Kako bi se to postiglo, u nekoliko doprinosa istaknuta je potreba za zajedničkom vanjskom politikom (vidjeti [ideju](#)). Poziv na jačanje sposobnosti EU-a da igra ulogu u vanjskoj i sigurnosnoj politici bio je tema i u finskom javnom savjetovanju s Europskim forumom, na kojem se raspravljalo o

trenutačnim i budućim ulogama Finske u Europi i EU-u (vidjeti [događanje](#)).

Mnogi doprinosi zahtijevaju preispitivanje pravila jednoglasnosti. U jednom dijelu ideja naglašava se činjenica da trenutačna situacija koja se temelji na pravilu jednoglasnosti omogućuje jednoj državi članici da blokira zajedničku vanjsku politiku (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). To se smatra problematičnim jer onemogućuje da EU ima vjerodostojan, stabilan i snažan glas u svijetu. Stoga bi, u skladu s izraženom idejom, EU trebao prijeći na sustav „apsolutne” većine glasova. Jedna od ideja koje se najviše podupiru u okviru te teme sadržava detaljan opis sustava glasovanja apsolutnom većinom za države članice, uz potporu obične većine zastupnika u Europskom parlamentu, kako bi EU mogao poduzeti izvršne mjere i stvoriti stvarnu i vjerodostojnu vanjsku politiku (vidjeti [ideju](#)). Slično raspravama u okviru teme „Europska demokracija”, glasovanje kvalificiranom većinom predstavljeno je i kao alternativa postojećem pravilu o jednoglasnom odlučivanju (vidjeti primjer [ideje](#)).

U posljednjoj podtemi raspravlja se o nadležnostima Europskog parlamenta. Neki sudionici smatraju da, iako je Europski parlament od samog početka podržavao koncept zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) i nastojao proširiti njegovo područje primjene, on i dalje ima samo perifernu ulogu u oblikovanju vanjske politike EU-a. Stoga smatraju da je ključno Europskom parlamentu dodijeliti više nadležnosti u području vanjske politike (vidjeti primjer [ideje](#)).

Politika susjedstva i odnosi s drugima

Podtema ideja odnosi se na diplomatsko predstavništvo EU-a, pri čemu sudionici i sudionice u širem smislu pozivaju institucije EU-a da na vidljiviji način zastupaju i brane svoje interese u svijetu (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom kontekstu predlažu da se veleposlanstva država članica EU-a zamijene jedinstvenim veleposlanstvom EU-a koje bi predstavljalo i ujedinilo sve države članice EU-a. Jedan sudionik smatra da bi se to moglo postići reformom postojeće Službe Europske unije za vanjsko djelovanje (ESVD, vidjeti [ideju](#)). To bi moglo značiti i jedno članstvo u EU-u svih međunarodnih institucija, kao što je NATO (vidjeti primjer [ideje](#)), ili jedno jedinstveno i stalno predstavništvo u Vijeću sigurnosti UN-a (vidjeti [ideju](#)). Druge ideje uključuju stvaranje zajedničke putovnice EU-a za sve europske građane (vidjeti primjer [ideje](#)) i sustavnu upotrebu europske zastave i europske himne u međunarodnom kontekstu (vidjeti primjer [ideje](#)).

Na jednom događanju u Poljskoj i povezanoj ideji (vidjeti [događanje](#) i [ideju](#)) ponovno je istaknuta gospodarska važnost trgovinskih odnosa između Ujedinjene Kraljevine i EU-a za Poljsku i cijeli EU, i to

čak i nakon Brexita. Doprinosi u okviru te teme posebno se odnose na političke odnose EU-a s Rusijom i Kinom (vidjeti primjer [događanja](#)). Sudionici i sudionice ističu potrebu za temeljitim preispitivanjem vanjske politike EU-a primjenom odvažnijeg pristupa u skladu s onim o čemu se raspravljalo u prethodnim temama. Jedan sudionik, na primjer, tvrdi da bi EU trebao povećati svoju pomorsku prisutnost u indo-pacifičkom području (vidjeti [ideju](#)). Međutim, drugi sudionici i sudionice na platformi raspravljaju o mišljenju da bi, kad je riječ o Kini, EU trebao ne samo razviti ujedinjeniji i čvršći stav u svojim diplomatskim odnosima s obzirom na vrlo različite sustave vrijednosti, već bi trebao razviti i strategiju Europske unije za strana ulaganja kako bi se suzbio utjecaj Kine na globalnoj razini, a posebno u zemljama u razvoju (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o odnosima s Rusijom i zemljama istočne Europe, neki sudionici događaja na kojem se raspravljalo o odnosima između Njemačke i baltičkih zemalja pozvali su, među ostalim, EU da podrži oporbu u Bjelarusu (vidjeti [događanje](#)). Jedan sudionik želi da EU bude više uključen u političke napetosti do kojih dolazi u susjednim državama kao što su Crna Gora, Bosna i Hercegovina i Kosovo ili čak u vlastitim državama članicama kao što je Cipar (vidjeti [ideju](#)). U tom je pogledu taj sudionik također izrazio zabrinutost zbog odnosa između EU-a i Turske te između EU-a i Srbije. EU se također potiče da preuzme vodeću ulogu u procesu izgradnje mira između Izraela i Palestine (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kad je riječ o odnosima EU-a s izvaneuropskim zemljama, a posebno s afričkim državama, sudionici i sudionice izražavaju mišljenje da bi trebalo postojati pojačano partnerstvo i preoblikovani trgovinski odnosi s Afrikom (vidjeti primjer [uoči sastanka](#)). Drugi građani pozivaju na snažnija bilateralna partnerstva između pojedinačnih država članica i afričkih zemalja, među ostalim kako bi se riješila pitanja migracija. O takvim se idejama detaljnije izvješćuje u poglavlju o migracijama. Postoje i neki pozivi na odmak od održavanja gospodarske i političke baštine bivših kolonijalnih sustava (vidjeti [ideju](#)). Kad je riječ i o odnosu s afričkim kontinentom, jedan sudionik potiče EU da Somaliland u potpunosti prizna kao suverenu zemlju (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice pozivaju na snažnije partnerstvo između EU-a i drugih regionalnih multilateralnih organizacija, uključujući Afričku uniju, Mercosur i ASEAN (vidjeti primjer [ideje](#)).

Proširenje

Tema koja se ponavlja jest proširenje EU-a. Ideje za nastavak proširenja, posebno na zapadni Balkan, dobivaju relativno velik broj odobrenja sudionika. Jedan od najpodržanijih doprinosa u okviru ove teme poziva na nastavak proširenja EU-a integracijom partnera sa zapadnog Balkana kako bi se osigurali mir i stabilnost u

regiji (vidjeti [ideju](#)). Organizirana su i razna događanja na kojima se raspravljalo o pitanjima povezanim s proširenjem EU-a i zapadnim Balkanom (vidjeti primjer [događanja](#)). Na jednom događanju za mlade u Njemačkoj mladi sudionici zatražili su veću uključenost EU-a na zapadnom Balkanu, među ostalim kao aktera u području sigurnosti (vidjeti [događanje](#)). Na konferencijskom događanju u Mađarskoj (vidjeti [događanje](#)) usvojeno je snažno stajalište za proširenje, na kojem je sudjelovalo više političara i akademika, koji su naglasili važnost proširenja na zapadni Balkan za budućnost Europske unije. Razni doprinosi usmjereni su na geopolitički aspekt proširenja EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)), dok drugi ističu da su izgledi za pristupanje EU-u pokretačka snaga gospodarskih reformi i jačanja vladavine prava u zemljama koje traže članstvo u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)). U vezi sa zahtjevima da se EU proširi na zapadni Balkan, poziva se na potpuno priznavanje Kosova (vidjeti primjer [ideje](#)). Međutim, ideja proširenja EU-a na Kosovo izazvala je razne komentare koji se na različitim osnovama snažno protive toj perspektivi. Drugi sudionik traži ulazak u EU bez vize za osobe s Kosova (vidjeti [ideju](#)).

Iako rjeđe od onih koji podupiru proširenje, neki sudionici izrazili su protivljenje daljnjem proširenju EU-a, naglašavajući potrebu za davanjem prednosti pitanjima unutar trenutne Unije (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednom se doprinosu od EU-a traži da prestane razmatrati Tursku kao zemlju kandidatkinju (vidjeti [ideju](#)). Jedan ispitanik općenito kritizira dvosmislenost koju je EU pokazao u svojoj politici proširenja (vidjeti [ideju](#)). Prema njezinim riječima, to stvara frustraciju i nestabilnost u zemljama kandidatkinjama. Stoga, prema njezinu mišljenju, EU treba jednom zauvijek pojasniti svoje stajalište o proširenju.

Trgovinske politike

Sudionici manje raspravljaju o idejama povezanim s trgovinskim i gospodarskim odnosima. Međutim, tema jačanja trgovinskih odnosa i sporazuma između EU-a i drugih zemalja u svijetu često se spominje među idejama kojima se poziva na snažniji i aktivniji globalni EU.

Skupina doprinosa u okviru teme „EU u svijetu” želi poboljšati trgovinske politike i reformirati trgovinske sporazume u skladu s vrijednostima EU-a, bilo u pogledu poštovanja ljudskih prava ili standarda zaštite okoliša (vidjeti primjer [ideje](#)). U široko prihvaćenoj ideji poziva se na reformu trgovinske i ulagačke politike EU-a i ponovno pokretanje globalnog multilateralizma, u čijem je središtu stvaranje dostojanstvenih radnih mjesta i zaštita temeljnih i ljudskih prava, uključujući prava radnika i sindikalna prava (vidjeti primjer [ideje](#)). Na radionici na njemačkom jeziku sudionici su raspravljali o trgovinskoj politici EU-a i njezinim

posljedicama u zemljama trećeg svijeta, posebno u odnosu na sektore koje karakteriziraju loši radni uvjeti, dječji rad i negativni učinci na okoliš, kao što je tekstilna industrija (vidjeti [događanje](#)).

Za neke sudionike zdravstvena i klimatska kriza ukazale su na ograničenja visoko globaliziranog i međuovisnog europskog gospodarstva. Nedostatak maski tijekom zdravstvene krize, problemi s globalnim lancima opskrbe nakon pandemije i utjecaj globalne trgovine na okoliš potaknuli su pozive na reindustrijalizaciju i povećanje lokalne proizvodnje (vidjeti [ideju](#)). U tom pogledu mnogi sudionici i sudionice pozivaju na bolju koordinaciju među državama članicama EU-a kad je riječ o upravljanju rizicima u lancima opskrbe (vidjeti primjer [ideje](#)). Drugi sudionik predlaže osnivanje posebne institucije za predviđanje i suzbijanje manjka strateških resursa u opskrbi. To bi moglo biti u obliku europskog opservatorija (vidjeti [ideju](#)).

zalagalo za veći dijalog i gospodarsku suradnju s takvim državama.

Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.)

Najnovije ideje u okviru te teme odnosile su se na agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, čime su ojačane teme iz posljednjeg objavljenog izvješća.

U novim doprinosima općenito se pozivalo na europsku potporu Ukrajini, ali i zagovaralo rješenja za okončanje sukoba (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom su pogledu doprinosi ponekad odražavali radikalno različita stajališta, pri čemu je većina sudionika pozdravila inicijative EU-a u području zajedničke vanjske politike (vidjeti primjer [ideje](#)), a nekoliko ih je kritiziralo (vidjeti primjer [ideje](#)).

Izražena je i zabrinutost zbog ruskih geopolitičkih ambicija u baltičkim državama i ruskog utjecaja na zapadnom Balkanu (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, često se spominje uloga NATO-a u vezi sa sukobom (vidjeti primjer [ideje](#)). Zahtjevi za članstvo u EU-u koje su Ukrajina, Moldova i Gruzija podnijele kao odgovor na rusku agresiju na Ukrajinu potaknuli su još češće rasprave o proširenju EU-a na platformi, pri čemu su neki sudionici bili otvoreniji za daljnje proširenje Unije, a drugi su zagovarali daleko umjereniju politiku proširenja (vidjeti primjer [ideje](#)).

Zbog tog je sukoba uloga EU-a u zaštiti ljudskih prava i demokracija diljem svijeta postala još važnije pitanje. Različiti sudionici i sudionice branili su važnost njegovanja diplomatskih odnosa s drugim demokracijama diljem svijeta, čiji suverenitet ugrožavaju autokratske države, kao što je Tajvan (vidjeti [ideju](#)). Umjesto toga, u drugim doprinosima raspravljalo se o prirodi odnosa između EU-a i neliberalnih država kao što su Iran, Kina i Turska (vidjeti primjer [ideje](#)) te se

Promicanje demokratskih vrijednosti i ljudskih prava
Poduzeti mjere protiv država koje krše međunarodne ugovore
Jačanje zajedničke vanjske politike
Poticanje strateške autonomije EU-a
Povećati usmjerenost na primordijalnu funkciju zajedničkog gospodarskog tržišta EU-a
Poduzeti zajedničke mjere u ukrajinskoj krizi

Opći cilj vanjske politike EU-a

Stvaranje europske vojske
stvaranje specijaliziranih snaga ili obrambenih institucija na razini EU-a; kao što je Obavještajna služba
Uspostava zajedničkih europskih oružanih snaga u neobrambene svrhe, kao što je europska nacionalna garda

Obrambene i oružane snage

EU u svijetu

Povećanje vidljivosti i utjecaja EU-a kao globalne sile
Poticanje veće suradnje među državama članicama
Ponovno razmotriti pravilo jednoglasnosti za glasovanje apsolutnom ili kvalificiranom većinom
Dodijeliti Europskom parlamentu više nadležnosti u području vanjske politike

Donošenje odluka

Slika 15. Mentalna karta za tematsko područje „EU u svijetu”, 1. dio

Politika susjedstva i odnosi s drugima

Uvođenje jedinstvenog veleposlanstva EU-a za zastupanje država članica
Usvojiti odlučan stav prema Rusiji i Kini u odnosu na
Zaštititi europska gospodarska partnerstva s tim zemljama
Razviti strategiju EU-a za strana ulaganja kako bi se suzbio utjecaj Kine na globalnoj razini
Razviti snažnija partnerstva između EU-a i afričkih zemalja, kao i drugih nezapadnih zemalja, među ostalim putem organizacija kao što su Afrička unija ili Mercosur
Poticanje snažnijih bilateralnih partnerstava između država članica i zemalja u razvoju
Jedinstveno predstavništvo EU-a u međunarodnim institucijama kao što je NATO ili jedinstveno i stalno predstavništvo u Vijeću sigurnosti UN-a
Preuzeti vodeću ulogu u izgradnji mira između Izraela i Palestine

EU u svijetu

Trgovinske politike

Predviđanje i pronalaženje koordiniranih rješenja za nestašicu resursa u krizama u lancu opskrbe
Promicanje trgovinskih sporazuma u skladu s vrijednostima EU-a
Promicanje gospodarske suradnje i rasta unutar i izvan EU-a
Ulaganje u lokalnu proizvodnju i veća industrijska autonomija

Proširenje

Nastavak proširenja prema zapadnom Balkanu
Integracija Ukrajine, Moldove i Gruzije u EU
Unaprijediti proširenje EU-a u odnosu na nepostojanje daljnjeg proširenja
Prepoznati Kosovo i poticati njegovu integraciju u EU

Slika 16. Mentalna mapa teme „EU u svijetu”, 2. dio

6. Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost

Na temu „Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost” prikupljen je ukupno 5 351 doprinos (1 768 ideja, 2 910 komentara i 673 događanja), pri čemu sudionici i sudionice promiču ideje o različitim pravima i slobodama, kao što su LGBTIQ i rodna ravnopravnost te uključivanje osoba s invaliditetom, te raspravljaju o konceptu europskih vrijednosti kao vodećem načelu. Odražavajući raznolikost mišljenja na platformi, drugi sudionici pozvali su na poštovanje konzervativnijih stajališta, često povezanih sa zaštitom vjerskih vrijednosti. U okviru druge važne teme raspravlja se o potrebi za očuvanjem i obranom vladavine prava u pogledu onoga što se naziva „opasnostima od uspona neliberalnih demokracija” unutar EU-a i potrebi za jačanjem demokratskih vrijednosti EU-a. U nedavnim unosima raspravljalo se o ratu u Ukrajini i potrebi da EU

poveća svoje vojne kapacitete. Doprinosi obuhvaćaju sljedeće teme:

- **Prava i slobode**
- **Uključivo društvo**
- **Zaštita vladavine prava**
- **Sigurnost**
- **Vrijednosti EU-a**
- **Lobiranje i korupcija**

Događanja

Kad je riječ o vrijednostima, pravima, vladavini prava i sigurnosti, o vrijednostima EU-a raspravljalo se tijekom okruglog stola u Francuskoj (vidjeti [događanje](#)), a izazovi koji proizlaze iz kulturne i jezične raznolikosti EU-a isto su tako razmotreni na njemačkoj konferenciji organiziranoj u suradnji s manjinama u njemačko-danskom pograničnom području, koja je posebno bila usmjerena na vrijednost i relevantnost manjina u društvu (vidjeti [događanje](#)).

Uključivo društvo, rodna ravnopravnost, borba protiv rasizma (vidjeti [događanje](#)) i politike borbe protiv fobije LGBTIQ osoba bile su najčešće teme događanja organiziranih u okviru te teme, posebno u Grčkoj, Italiji, Francuskoj i Belgiji. U Danskoj su događanja o vrijednostima i pravima uglavnom bila u obliku putujućih radionica za suradnju s mladima u nekoliko srednjih škola diljem zemlje (vidjeti [događanje](#)).

O rodno uvjetovanoj diskriminaciji i nasilju opširno se raspravljalo na internetskom događanju posvećenom temeljnim uzrocima, prevenciji i odgovorima na zlostavljanje (vidjeti [događanje](#)). Povodom Međunarodnog dana prava žena organizirano je događanje na kojem se raspravljalo o mjerama politike za poboljšanje rodne ravnopravnosti (vidjeti primjer [događanja](#)). Dok se na studentskom događanju raspravljalo o nasilju u obitelji i rodno uvjetovanom nasilju (vidjeti [događanje](#)).

Nedavno su se na nekim događanjima raspravljalo o pitanjima povezanim sa sigurnošću i obranom, koja su se odnosila na rusku invaziju na Ukrajinu. Konkretno, na jednom se događanju raspravljalo o posljedicama rata u Ukrajini na sigurnost i obranu EU-a (vidjeti [događanje](#)), a na drugom su se razmatrali izgledi za postizanje strateške autonomije (vidjeti [događanje](#)).

Prava i slobode

Tema prava i sloboda znatne je veličine, posebno zbog širokog raspona vrsta prava i sloboda koje su iznijeli doprinositelji.

Velika skupina ideja o pravima i slobodama raspravlja o zaštiti ljudskih prava i sloboda općenito (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednoj od ideja koje su dobile najveću potporu u ovoj temi predlaže se jačanje provedivosti različitih instrumenata za ljudska prava u pravnom sustavu EU-a (vidjeti [ideju](#)), dok druge smatraju da je potrebno ažurirati ljudska prava kako bi odgovarala današnjoj i budućoj društvenoj stvarnosti (vidjeti primjer [ideje](#)).

Razne vrste ljudskih prava dotiču se ekonomskih, socijalnih, kulturnih, građanskih i političkih prava. Neki sudionici i sudionice skreću pozornost na kršenja ljudskih prava na europskim granicama, na koja neki sudionici i sudionice odgovaraju osuđujući krijumčare ljudi (vidjeti primjer [ideje](#)).

Građanska i politička prava vrlo su prisutna u okviru te teme na platformi, pri čemu su pravo na privatnost i slobodu izražavanja najprisutniji među doprinosima (vidjeti primjer [ideje](#)). Ti doprinosi u kojima se raspravlja o slobodi od diskriminacije grupirani su u zasebnu temu uključivog društva kao znatni.

S obzirom na naše društvo koje se mijenja, raznolik raspon doprinosa usmjeren je na pitanja povezana s pravima i slobodama u kontekstu digitalne transformacije, posebno u pogledu prava na privatnost. O toj se podtemi jednako raspravlja u području digitalne transformacije. Opća uredba EU-a o zaštiti podataka smatra se ključnom za sprečavanje poduzeća da prodaju osobne podatke (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice općenito ističu potrebu za boljim zakonodavstvom i alatima za rješavanje pitanja privatnosti povezanih s internetom i društvenim medijima te svim novim tehnologijama (vidjeti [ideju](#)). Poziva se na ograničavanje upotrebe biometrijskih podataka za nadzor (vidjeti [ideju](#)) te općenito na prikupljanje i razmjenu osobnih podataka (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici i sudionice zapravo napominju da digitalni nadzor prikupljanjem osobnih podataka koje provode tehnološki divovi predstavlja znatnu prijetnju dostojanstvu, autonomiji i privatnosti građana. U skladu s tim pozivaju na povećanje propisa i mjera za zaštitu podataka (vidjeti [ideju](#)). To se ističe i s obzirom na izraženu potrebu za povećanom regulativom u pogledu umjetne inteligencije (vidjeti [ideju](#)).

Druga skupina ideja raspravlja o slobodi izražavanja i ograničenjima te slobode. Kad je riječ o osiguravanju slobode izražavanja povezane s tiskom i društvenim medijima, neki sudionici i sudionice izrazili su zabrinutost da su oni ugroženi, pri čemu se sadržaj uklanja s platformi (vidjeti primjer [ideje](#)).

Drugi se bave ograničenjima slobode izražavanja, kao što je pitanje u kojoj bi mjeri trebalo regulirati internetski sadržaj i kako to utječe na slobodu govora, pri čemu neki građani podupiru stvaranje jedinstvenog europskog digitalnog okvira (vidjeti [događanje](#)). Primjerice, lažne vijesti smatraju se prijetnjom temeljnim demokratskim vrijednostima (vidjeti [događanje](#)). Pojam govora mržnje koji se često spominje upućuje na potrebu za rješavanjem tog pitanja i povećanjem zaštite žrtava govora mržnje (primjer [ideje](#) i [događanja](#)) i zločina iz mržnje (vidjeti [događanje](#)).

Podtema se odnosi na gospodarska i socijalna prava, kako je istaknuto i u temi „Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta”, kao što su pravo na stanovanje (vidjeti primjer [ideje](#)), osiguravanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života (vidjeti

primjer [događanja](#)), socijalna sigurnost za hranu (vidjeti [ideju](#)) itd. Neki sudionici i sudionice zahtijevaju ažuriranje ljudskih prava u tom pogledu (vidjeti [ideju](#)) ili čak provedbu socijalnih prava (vidjeti [ideju](#)).

Iz perspektive prava određenog segmenta stanovništva nekoliko ideja zagovara prava djece i ukazuje na potrebu za povećanjem zaštite djece u zakonodavstvu i politikama (vidjeti primjer [ideje](#)).

Uokvirena s obzirom na temeljno pravo na poštovanje kulturne, vjerske i jezične raznolikosti, široko prihvaćena ideja na platformi zahtjev je da Europska unija prizna esperanto kao jezik europskih građana (vidjeti primjer [ideje](#)).

U drugoj skupini doprinosa naglašava se potreba za ukidanjem mjera povezanih s bolešću COVID-19 kad to dopuste učinci pandemije kako bi se osigurao povratak u normalu i ponovno uspostavile slobode građana (vidjeti [ideju](#)). U tom pogledu poziva se i na sprečavanje diskriminacije građana koji su odlučili da neće biti cijepljeni ili podvrgnuti redovitim testovima kako bi dobili pristup osnovnim ustanovama (vidjeti primjer [ideje](#)). Pitanja povezana s cijepljenjem protiv bolesti COVID-19 detaljnije su obrađena u okviru teme Zdravlje.

U nekim se doprinosima EU poziva da preuzme vodeću ulogu u zaštiti prava životinja (vidjeti [ideju](#)), primjerice uvođenjem „dozvole za životinje” (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice smatraju da, iako se u ugovorima EU-a životinje priznaju kao čuvstvena bića, u poljoprivrednoj i mesnoj industriji i dalje postoji zlostavljanje i okrutno postupanje (vidjeti primjer [ideje](#)).

Druge su posebno usmjerene na pravosudna pitanja i posljedice mobilnosti unutar EU-a te se u njima raspravlja o potrebi za olakšavanjem postupaka, na primjer u vezi s postupanjem s nasljeđivanjem (vidjeti [ideju](#)), smrću (vidjeti [ideju](#)) i predlaže da bi registri bračnimovinskih režima i registriranih partnerstava država članica trebali biti međusobno povezani (vidjeti [ideju](#)). Na internetskom seminaru otvorenog foruma sudionici su raspravljali o postupovnim pravima u kaznenim postupcima diljem EU-a (vidjeti [događanje](#)).

Različiti sudionici podupiru pravo na samoliječenje kanabisom (vidjeti primjer [ideje](#)) i šire raspravljaju o dekriminalizaciji i legalizaciji droga (vidjeti primjer [ideje](#)). To je pitanje obuhvaćeno i temom „Zdravlje”.

Neki građani predlažu da se mogućnosti gotovinskog plaćanja priznaju kao demokratsko pravo (vidjeti primjer [ideje](#)).

Uključivodruštvo

Različiti doprinosi pozivaju na ulaganje većih napora u stvaranje uključivog društva, rješavajući pitanja kao što su sloboda, diskriminacija i jednakost. Dominantni dio doprinosa u okviru ove teme odnosi se na ideje povezane s rodnom ravnopravnošću, uključujući visoko podržanu ideju o tom pitanju (vidjeti [ideju](#) i primjer [događanja](#)) te osnaživanje žena (vidjeti [događanje](#)). Povezani prijedlozi uključuju povećanje broja žena među donositeljima političkih i gospodarskih odluka (vidjeti primjer [ideje](#)). O rodnoj ravnopravnosti uvelike se raspravlja i u pogledu postizanja jednake plaće (vidjeti primjer [ideje](#)), kao i u pogledu obrazovanja od djetinjstva (vidjeti [ideju](#)). Poziv na rodno osviješten pristup sektorima u kojima tradicionalno prevladavaju muškarci, kao što je STEM, kako bi se ublažila rodna neravnopravnost prisutan je i u drugim temama.

Kad je riječ o seksualnim i reproduktivnim pravima, građani su podijeljeni. U skupini doprinosa naglašava se važnost spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava kao temeljnih sredstava za postizanje rodne ravnopravnosti i okončanje rodno uvjetovanog nasilja, uključujući pravo na pobačaj (vidjeti primjer [ideje](#)). S druge strane, drugim se doprinosima zagovara zaštita dostojanstva i prava na život zaustavljanjem financiranja u područjima istraživanja, razvojne pomoći i javnog zdravlja EU-a za koja se smatra da promiču uništavanje ljudskih embrija (vidjeti [ideju](#)). Osim teme pobačaja, u idejama povezanim sa seksualnim i reproduktivnim pravima raspravlja se o potrebi za provedbom učinkovitih mjera za suzbijanje povećanog rodno uvjetovanog nasilja (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)) te se predlaže rješavanje problema muških stereotipa (vidjeti [ideju](#)) i suzbijanje osvetničke pornografije i uznemiravanja na internetu (vidjeti [događanje](#)).

Još jedna tema koja je privukla brojne doprinose jest potreba za daljnjim promicanjem uključivanja osoba s invaliditetom, na primjer osoba pogođenih Trisomijom 21 (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice pozivaju na uključivanje osoba s invaliditetom u nacionalne ustave (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)), kao i na politike za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom (vidjeti [ideju](#)) i osposobljavanje za podizanje svijesti o invaliditetu za sve zaposlenike (vidjeti [ideju](#)). Slično tome, u ideji se zagovara osposobljavanje nastavnika o tome kako integrirati učenike s invaliditetom u nastavu (vidjeti [ideju](#)). Ostali prijedlozi uključuju: i. uklanjanje prepreka za osobe s invaliditetom povećanjem pristupačnosti proizvoda i usluga (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)), ii. odgovarajuća zaštita njihovih ljudskih prava (vidjeti [ideju](#)) i iii. suzbijanje diskriminacije osoba s mentalnim invaliditetom (vidjeti [ideju](#)). Na događanju s velikim komentarima, koje su sudionici odobrili u odjeljku za komentare, isto se tako poziva na uključivanje osoba s

Downovim sindromom i zakonodavnih inicijativa u njihovu potporu (vidjeti [događanje](#)) kako bi se povećala njihova vidljivost i sudjelovanje na svim razinama društva (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici i sudionice smatraju da su prava žena, LGBTIQ manjina i ljudska prava ugrožena u nekim državama članicama (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Kako je navedeno u nastavku, brojni sudionici i sudionice pozivaju na zaštitu LGBTIQ osoba i priznavanje istospolnih brakova u svim državama članicama EU-a (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)) te na to da se dopusti roditeljstvo LGBTIQ osoba (vidjeti [ideju](#)). Na jednom radioničkom događanju raspravljalo se o integraciji prava LGBTIQ osoba u različite teme (vidjeti [događanje](#)). U drugoj se ideji predlaže uvođenje koncepta višestruke diskriminacije, tj. diskriminacije na temelju dviju ili više osnova i poduzimanje konkretnih mjera za njezino suzbijanje (vidjeti [ideju](#)).

S obzirom na starenje europskih društava, pozivi na borbu protiv dobne diskriminacije podneseni su platformi (vidjeti [ideju](#)). Održano je i događanje kako bi se istražile posljedice demografskih promjena na strukturne temelje društva (vidjeti [događanje](#)).

Nekoliko događanja skrenulo je pozornost i na pitanje prava nacionalnih i etničkih manjina (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)), uključujući romsku zajednicu (vidjeti primjer [ideje](#), [događanja](#) i [događanja](#)). Isto tako, u nekim se idejama poziva na donošenje uredbe EU-a kako bi se osigurala jezična prava europskih manjina (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednoj vrlo podržanoj ideji poziva se na to da katalonski postane službeni jezik EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Raspravljalo se o uključivim komunikacijskim promišljanjima u Komisiji, a sudionici su komentirali da bi europski građani trebali imati slobodu slaviti vjerske svečanosti kako bi se izbjeglo da se europski građani osjećaju obrnuto diskriminiranim (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#) te [događanje](#)).

Kad je riječ o izgledima za raznolik i uključivu Europu, sudionici i sudionice raspravljaju o potrebi za uspješnim integracijskim politikama jer neki ističu da neuspjeh u provedbi učinkovitih politika integracije imigranata stvara napetosti u europskim društvima i povezane sigurnosne rizike (vidjeti [ideju](#)).

Zaštita vladavine prava

Potreba za poštovanjem vladavine prava i demokratskih vrijednosti često se ponavlja (vidjeti primjer [ideje](#)). U doprinosima ih se prepoznaje kao temelje Europske unije (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Iako većina doprinosa otvara unutarnje aspekte u pogledu vladavine prava, obuhvaćeni su i vanjski aspekti, pri čemu se EU poziva da zauzme čvršći stav prema trećim zemljama, kao što su Rusija i Kina.

U jednoj od ideja koje su dobile najveću potporu u okviru ove teme poziva se na uspostavu mehanizma preispitivanja demokracije, vladavine prava i temeljnih prava (vidjeti [ideju](#)). Istaknuta je i važnost vladavine prava za funkcioniranje unutarnjeg tržišta (vidjeti [ideju](#)). Stoga se ideja o utvrđivanju zajedničke vizije za zaštitu njezinih vrijednosti i institucija široko dijeli na cijeloj platformi (vidjeti primjer [ideje](#)).

Mnogi sudionici i sudionice zabrinuti su u pogledu poštovanja vrijednosti EU-a i vladavine prava unutar EU-a (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)), a neki posebno spominju Mađarsku (vidjeti primjer [ideje](#)) i Poljsku (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). U vrlo podržanoj ideji ističe se da bi sve države članice trebale poštovati demokraciju i vladavinu prava bez primjene dvostrukih standarda (vidjeti [ideju](#)).

S obzirom na te uočene prijetnje vladavini prava sudionici i sudionice predlažu različite strategije za suzbijanje povreda: i. smanjenje iznosa bespovratnih sredstava za zemlje, ii. oduzimanje glasačkih prava u Vijeću (vidjeti primjer [ideje](#)), iii. upotreba mehanizama proračunske zaštite povezanih s vladavinom prava (vidjeti [ideju](#)), iv. preispitivanje članka 7. kako bi se olakšalo sankcioniranje vlada koje krše vrijednosti EU-a (vidjeti [ideju](#)), v. uvođenje mehanizma kojim se države članice mogu protjerati ako krše demokratsku vladavinu prava (vidjeti [ideju](#)) i vi. uspostava nadzornog tijela kao što je Sud Europske unije za zaštitu demokracije i vladavine prava u EU-u (vidjeti [ideju](#)).

Predlaže se i niz ideja za osiguravanje vladavine prava, uz druge vrijednosti EU-a. Nekoliko njih predlaže potporu organizacijama civilnog društva kao način jačanja i održavanja demokratske vladavine prava (vidjeti [ideju](#) i vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice iznijeli su povezanu ideju o provedbi strategije EU-a za civilno društvo kako bi organizacije civilnog društva mogle slobodno djelovati i doprinositi očuvanju europskih vrijednosti (vidjeti [ideju](#)).

Međutim, najraširenija ideja poziva na ukidanje pravila jednoglasnosti kako bi se osiguralo da države članice koje nisu usklađene s vladavinom prava ne mogu blokirati donošenje odluka u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)).

Smatra se da je zaštita slobode tiska i medija povezana sa zaštitom vladavine prava, a time i vrijednosti EU-a. To je bila tema participativne radionice, a ključni zaključci bili su potreba za povećanjem transparentnosti medijskog pluralizma i osiguravanjem veće zaštite novinara (vidjeti [događanje](#)). Podupire se i veća transparentnost i veća uključenost građana u postupak donošenja odluka u EU-u (vidjeti [ideju](#)).

Iako dominantan udio ideja upućuje na zabrinutost zbog kršenja vladavine prava, druga skupina ideja ima drugačiju perspektivu, pri čemu se smatra da EU na autoritaran način zadire u ustave država članica (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki pozivi na ponovno razmatranje nadležnosti Suda Europske unije za sprečavanje sukoba s nacionalnim ustavnim nadležnostima bilježe

se na platformi (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). Na primjer, jedan sudionik smatra da demokracija vlada sve dok se poštuje suverenitet naroda (vidjeti [ideju](#)). Slično tome, drugi tvrde da se pravo veta provodi kao politički instrument dodijeljen Ugovorima te da države članice imaju pravo braniti granice i očuvati kršćansku vjeru, kulturu i homogeno društvo (vidjeti [ideju](#)).

Sigurnost

O pitanju sigurnosti uvelike se raspravlja u drugim temama kao što je EU u svijetu, stoga se ono rjeđe pojavljuje kao tema u okviru teme „Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost”. Međutim, jedna od ideja koja se trenutačno najviše komentira u ovoj temi prijedlog je za stvaranje vojske EU-a (vidjeti [ideju](#)) kako bi se države članice bolje zaštitile od neprijateljskih stranih aktera (vidjeti primjer [događanja](#)). Nadalje, sudionici tvrde da bi centralizacija sigurnosti EU-a bila korisna i u pogledu troškova i s obzirom na sve manju važnost nacionalnih vojski diljem Europe zbog slabije odanosti europskih građana obrani vlastite države (vidjeti [ideju](#)). Međutim, u odjeljcima s komentarima o tim idejama drugi su doveli u pitanje ovaj prijedlog, uglavnom komentirajući političke implikacije i odnos između obrane EU-a i nacionalne obrane. Zbog toga se sudionik zalaže za integraciju i interoperabilnost nacionalnih vojski (vidjeti [ideju](#)).

Sudionici i sudionice raspravljaju i o budućnosti vanjske politike i načinu na koji se ona može promijeniti kako bi se osiguralo da Europa ima međunarodnu ulogu (vidjeti [događanje](#)), uz poziv EU-u da preispita svoje prioritete u pogledu sigurnosnih ciljeva, s obzirom na pitanja od migrantske krize do Afganistana i prijetnje Kine u azijsko-pacifičkoj regiji (vidjeti [ideju](#)). S obzirom na netradicionalne militarističke izazove koji se sekuritiziraju, kao što su terorizam, aktivnosti kriminalnih organizacija i neregulirana imigracija, jedan sudionik tvrdi da se oni ne mogu riješiti isključivo tradicionalnim vojnim strategijama jer su za njih potrebne sigurnosne mjere uspostavljene diplomacijom, posredovanjem i društvenom kohezijom (vidjeti [ideju](#)). Važan su primjer energetska sigurnost (vidjeti [ideju](#)) i cilj smanjenja ovisnosti radi jačanja geopolitičkih obrambenih sposobnosti Europske unije (vidjeti [ideju](#)). U raspravama na platformi došlo je i do suprotstavljanja pacifista koji promiču obrambene strategije protiv onih koji su tvrdili da je, kad se suoče sa supersilama, kao što su Kina i Rusija, potrebna militarizirana sigurnost (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici smatraju da se EU ne bi trebao baviti pitanjima obrane i da je bolje da se države članice brane uz potporu NATO-a (vidjeti [ideju](#)).

Na platformi postoji široka zabrinutost u pogledu sigurnosti Rusije, kao što su prijetnja dezinformacijama i ruski utjecaj i utjecaj na europske zemlje (vidjeti [ideju](#) i

[događanje](#)) te stajališta u kojima se izražava potreba za razvojem zajedničkih politika (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o unutarnjoj sigurnosti u EU-u, neki sudionici i sudionice ističu potrebu za suzbijanjem različitih vrsta prijetnji, kao što su kibernetički napadi pojačanom koordinacijom u području kibersigurnosti (vidjeti [ideju](#)) i višestruki oblici terorizma s pomoću koordiniranih programa za borbu protiv terorizma (vidjeti primjer [događanja](#)). Osim toga, naglašavaju važnost sprečavanja radikalizacije i polarizacije europskih društava, primjerice uspostavljanjem Mreže za osvješćivanje o radikalizaciji radi razmjene najboljih praksi (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Predlaže se i koordinacija na razini EU-a kako bi policijske snage osigurale jednakost i ujednačen rad u svim državama članicama (vidjeti [ideju](#)). U tom su pogledu sudionici predložili uvođenje vojnog i policijskog programa Erasmus kako bi se učvrstila odanost EU-u i olakšala razmjena dobrih praksi (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). O sličnim se idejama raspravlja i u okviru teme EU u svijetu.

Kao posljednja skupina ideja postoji nekoliko poziva na platformu da se olakša kazneni progon i izvršavanje zakonodavstva preko nacionalnih granica (vidjeti primjere [ideje](#) i [ideje](#)), primjerice donošenjem jedinstvenog kaznenog zakona (vidjeti [ideju](#)). S obzirom na slobodu kretanja unutar EU-a neki građani podržavaju osnivanje europske agencije za jačanje suradnje među državama članicama u borbi protiv terorizma i organiziranog kriminala (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Sudionik primjećuje i opasnost koju predstavlja nezakonita prodaja oružja (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici predviđaju i jačanje Europolu, već postojeće europske agencije za borbu protiv međunarodnog kriminala i terorizma (vidjeti [ideju](#)).

Vrijednosti EU-a

Važnost i središnje mjesto održavanja europskih vrijednosti često se ponavljaju na platformi (vidjeti primjer [ideje](#)). Skupina ideja na platformi raspravlja o tome što znači biti Europljanin i o vrijednostima koje bi EU trebao utjeloviti i promicati (na primjer, vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)). Konkretno, nekoliko građana navodi načela ljudskog dostojanstva, slobode, jednakosti, demokracije, vladavine prava, ljudskih prava, pluralizma, pravde, solidarnosti (vidjeti [događanje](#)) i rodnoeg pariteta kao, među ostalim, sustav vrijednosti Europske unije te smatra da bi ona trebala usmjeravati njezine politike. Kao takav vrlo podržani prijedlog podrazumijeva uvođenje mehanizma preispitivanja demokracije, vladavine prava i temeljnih prava u EU-u (vidjeti [ideju](#)).

Građani upućuju i na zajedničke korijene i heterogene posebnosti koje karakteriziraju svaku državu članicu (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)).

Neki sudionici i sudionice raspravljaju i o potrebi za europskim ustavom kako bi se jasno definirao skup temeljnih europskih vrijednosti koje treba poštovati u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)).

Dio rasprava usmjeren je na mjesto religije i vjerskih vrijednosti u Europi, uz rasprave o ulozi kršćanskih vrijednosti i potrebi za njihovom zaštitom (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)), ali i poziva na poštovanje kulturne i vjerske raznolikosti u Europi (vidjeti [ideju](#)). Kad je riječ o kršćanstvu, na jednom se događanju istražilo kako istočnoeuropske zemlje usklađuju javne vjerske prikaze s tolerancijom prema drugim religijama i uvjerenjima (vidjeti [događanje](#)). Na međuvjerskom sastanku u Dublinu raspravljalo se o religiji i njezinoj važnosti u današnjoj Europskoj uniji (vidjeti [događanje](#)). Isto tako, sudionici tvrde da bi se etička pitanja koja se sve više razlikuju trebala rješavati putem međureligijskih dijaloga i međukulturnih perspektiva (vidjeti primjer [ideje](#)).

Nedavni unosi otvorili su i pitanje antisemitizma kao velike prijetnje građanima židovskih zajednica u mnogim zemljama, u kojima je došlo do porasta napada i nasilja (vidjeti [ideju](#)).

Lobiranje i korupcija

Kao i u slučaju teme „Europska demokracija“, neki sudionici i sudionice usredotočili su se na pitanja povezana s lobiranjem i korupcijom. Postoje prijedlozi za poboljšanje regulacije i transparentnosti lobiranja za privatne interese (vidjeti [ideju](#)) i ograničavanje njegova utjecaja na politiku EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Drugi sudionici raspravljali su o tome kako se boriti protiv korupcije u institucijama EU-a, upotrebi sredstava EU-a i zaštiti zviždača (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan sudionik predložio je osnivanje Povjerenstva za istinu i pomirenje koje bi se bavilo navodnim kršenjima Ugovora EU-a od strane dužnosnika EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Osim borbe protiv korupcije na razini institucija EU-a, neki pozivaju EU da provjeri nepristranost nacionalnih javnih uprava u borbi protiv favoriziranja i proizvoljnosti (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)) ili u borbi protiv korupcije u pravosuđu (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice traže od EU-a da poduzme mjere protiv izbjegavanja plaćanja poreza i korupcije u državama članicama (vidjeti primjer [ideje](#)). Nadalje, neki sudionici i sudionice izrazili su zgražanje zbog nemogućnosti poštenog suđenja (vidjeti [ideju](#)).

Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.)

U novim se idejama sve više raspravlja o pitanjima sigurnosti i zaštite granica. O temi obrane raspravljalo se ne samo u pogledu stvaranja europske vojske (vidjeti primjer [ideje](#)), već i u vezi s ruskom invazijom na Ukrajinu, uz brojne pozive na jačanje europskih demokratskih vrijednosti (vidjeti [ideju](#)) i potporu Ukrajini. Stoga su se neki sudionici zalagali za proširenje obrambenog sustava EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Raspravljalo se i o članstvu Ukrajine u EU-u (vidjeti [ideju](#)).

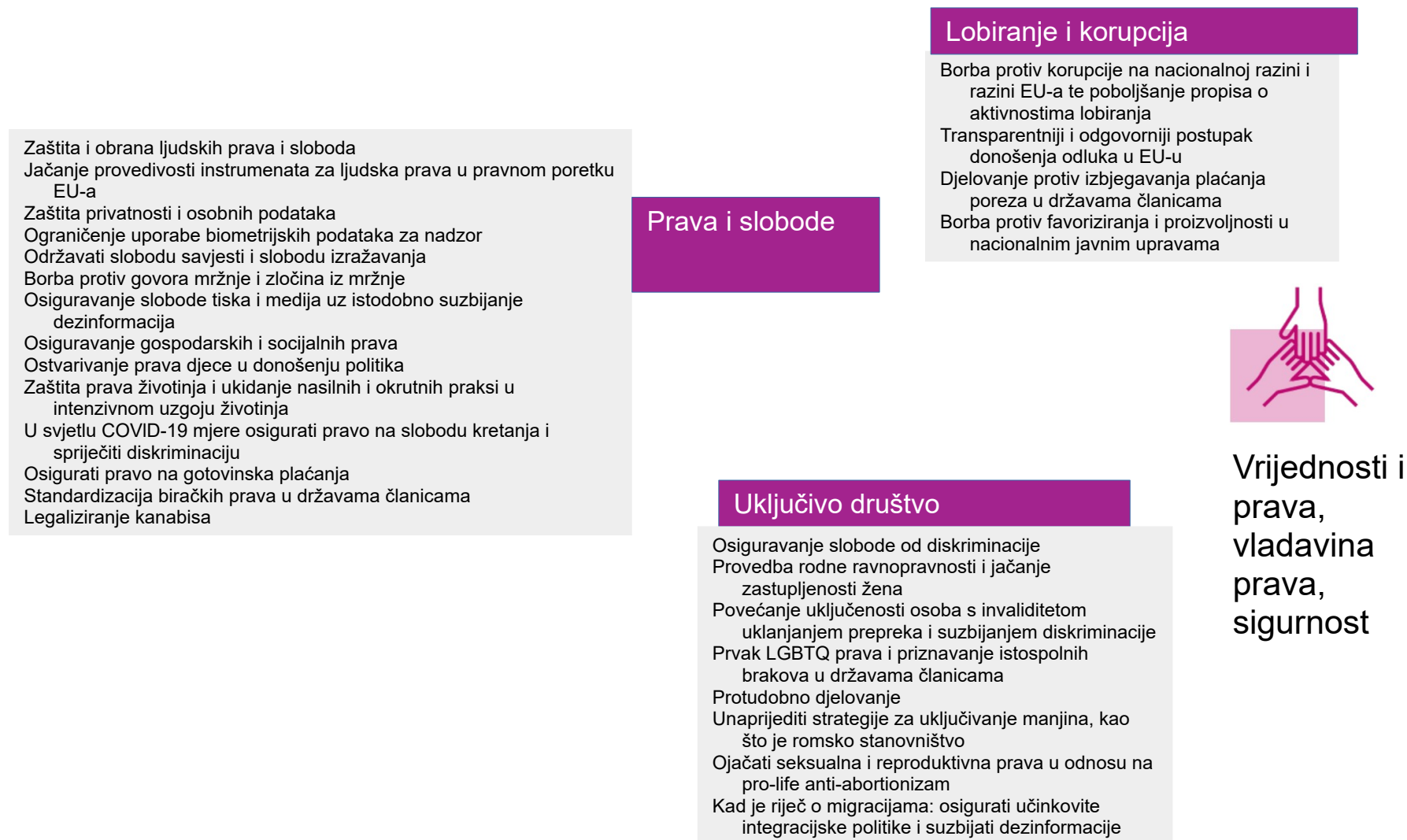
Osim toga, doprinosi su obuhvaćali teme i podteme navedene u posljednjem objavljenom izvješću.

Prava LGBTIQ osoba (vidjeti primjer [ideje](#)), rodna ravnopravnost (vidjeti primjer [ideje](#)), diskriminacija osoba s invaliditetom (vidjeti [ideju](#)) i manjina (vidjeti [događanje](#)) često su se navodila u idejama podnesenima na platformi, uz vrijednosti EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

U okviru teme prava i građanskih sloboda neki su sudionici pozvali na veće poštovanje slobode izražavanja, uz prijedlog za olakšavanje neovisnog medijskog izvještavanja (vidjeti primjer [ideje](#)). U još jednom doprinosu zagovarala se veća sloboda za nošenje oružja (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o socijalnim pravima, raspravljalo se i o temi demografije, uz pozive na uvođenje politika za bolju potporu obiteljima (vidjeti [ideju](#)). U jednoj je ideji naglašena i potreba za razvojem učinkovitih politika za borbu protiv beskućništva (vidjeti [ideju](#)).

U velikoj se mjeri raspravljalo o temama pravosuđa i izvršavanja zakonodavstva (vidjeti primjer [ideje](#)). Kad je riječ o pravosuđu, sudionici su raspravljali o pitanjima povezanim s utajom poreza i socijalnim dampingom (vidjeti [ideju](#)), kao i o nefunkcioniranju pravosudnih sustava te o naprednim prijedlozima usmjerenima na integraciju europskih pravosudnih sustava, uključujući mogućnost izdržavanja kazne u drugoj državi članici EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Slika 17. Mentalna mapa „Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnosni dio 1”

Sigurnost

Osnivanje europske obrambene vojske
Osnivanje Europske agencije za borbu protiv organiziranog kriminala i terorizma
Integrirati i učiniti interoperabilnim nacionalne vojske
Osnivanje europskih policijskih snaga
Zauzimanje čvrstog stava protiv Rusije u odnosu na dezinformacije i vojne prijetnje
Suzbijanje nevojnih sigurnosnih izazova, kao što su kibernetički napadi i radikalizacija
Borba protiv nezakonite prodaje oružja
Olakšavanje prekograničnog kaznenog progona unutar EU-a
Pružanje potpore Ukrajini vojnim i diplomatskim sredstvima s obzirom na rusku agresiju
Jačanje zaštite granica EU-a

Vrijednosti i
prava,
vladavina
prava,
sigurno

Vrijednosti EU-

Potreba za raspravom o mjestu religije u europskim društvima
Donijeti preventivne mjere za radikalizaciju i polarizaciju u europskim društvima
Temeljne europske vrijednosti koje treba poštovati u europskom ustavu
Neka sustav vrijednosti Europske unije usmjerava politike: ljudska prava, sloboda, jednakost, demokracija itd.
Povezivanje s etičkim pitanjima koja izazivaju podjele putem međureligijskih dijaloga i razmjene međukulturne perspektive

Zaštita vladavine prava

Utvrditi zajedničku viziju i instituciju za unutarnju zaštitu vladavine prava
Ukidanje jednoglasnosti potrebne za demokratske donošenje odluka
Osigurati da države članice poštuju demokratsku vladavinu prava i poduzeti kaznene mjere u slučaju kršenja demokratskih načela
Imenovanje Suda Europske unije nadzornim tijelom za demokraciju i vladavinu prava
Podupirati organizacije civilnog društva kao način jačanja demokratske vladavine prava
Vanjska obrana vrijednosti EU-a i vladavine prava s obzirom na protivljenje Rusije i Kine
Skeptici EU-a pozivaju na ukidanje europskog prava i aparata EU-a

Slika 18. Mentalna mapa „Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost”, 2. dio

7. Digitalna transformacija

Tema digitalne transformacije generirala je 1072 ideje, 1184 komentara i 390 događanja, što je ukupno 2646 doprinosa. U doprinosima se općenito naglašava potreba za digitalnom transformacijom u pogledu budućeg gospodarstva, suradnje, zdravlja i drugih područja života. Međutim, istaknuli su i nekoliko izazova povezanih s digitalnom transformacijom, kao što su etička pitanja, sve veći digitalni jaz, nedostaci Opće uredbe o zaštiti podataka i kiberprijetnje. U vezi s tim, sudionici i sudionice izrazili su potrebu ne samo za ulaganjem u digitalno obrazovanje i poticanjem digitalnih vještina, već i za ulaganjem u digitalne inovacije i prelaskom na digitalno suverenu Europu. Različite ideje mogu se grupirati prema sljedećim temama:

- **Obrazovanje i osposobljavanje: digitalne vještine**
- **Digitalni suverenitet i etika**
- **Opća digitalizacija društva**
- **Europski digitalni alati: digitalizacija javnih usluga**
- **Digitalni podaci**
- **Kibernetička sigurnost**
- **Digitalna prava i uključenost**
- **Onečišćenje, održivost i trajnost**
- **Digitalizacija gospodarstva**
- **Digitalno zdravlje**

Događanja

Nedavna događanja organizirana u okviru teme digitalne transformacije odražavala su raspravu o stvaranju pravedne i uravnotežene digitalne transformacije u EU-u. U jednom događanju u Švedskoj učenici srednjih škola raspravljali su o nedostatku moderne elektroničke opreme u školama, niskoj razini razumijevanja novih tehnologija među starijim osobama i potrebi za brzim internetskim vezama diljem EU-a (vidjeti [događanje](#)).

Na radionici u mađarskom gradu Pečuhu, koju je organiziralo lokalno sveučilište, raspravljalo se o etičkim dilemama povezanim s regulacijom i upotrebom umjetne inteligencije. Radionica se sastojala od početne razmjene ideja, nakon koje je uslijedila prezentacija ideja i njihov naknadni prijevod u konkretnije prijedloge (vidjeti [događanje](#)).

U francuskoj regiji Bretanja organizirano je događanje posvećeno digitalnom jazu (vidjeti [događanje](#)), dok je tema ruske invazije na Ukrajinu bila ključna tema rasprave o europskom digitalnom suverenitetu koja se održala u francuskom gradu Agen pod nazivom „Digitalno: najgori i najbolji na svijetu” (vidjeti [događanje](#)).

2021. 2027. te traži njegovu ubrzanu provedbu u pogledu digitalnih vještina, posebno s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19 (vidjeti [ideju](#)). Osim osposobljavanja u području digitalnih vještina, poziva se na pružanje osposobljavanja o opasnostima interneta, kao što su uvjerljivi lažni videozapisi i obrazovanje o metodama za sprečavanje internetskih prijevara (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki sudionici i sudionice izrazili su potrebu za zakonodavstvom EU-a o digitalnom obrazovanju kako bi se zaštitili maloljetnici u virtualnom prostoru i osiguralo visokokvalitetno obrazovanje (vidjeti [ideju](#)).

Tema o kojoj se jednako raspravljalo u okviru tematskog područja „Obrazovanje, kultura, mladi i sport”, „e-učenje u kontekstu zdravstvene krize”, postala je tema koja se ponavlja među doprinosima sa zajedničkim pozivom na veća ulaganja i napore za poticanje digitalizacije obrazovanja (vidjeti primjer [ideje](#)). Osim hardverske infrastrukture sudionici i sudionice predlažu stvaranje jedinstvene europske platforme za učenje na daljinu (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)), razvoj virtualnih i imerzivnih pedagoških alata (vidjeti [ideju](#)) ili zajedničkog internetskog portala za digitalne certifikate na internetu (vidjeti primjer [ideje](#)). S tim u vezi sudionici i sudionice predlažu i daljnje promicanje znanstvenih karijera (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)) i razvoj znanstvenih istraživačkih programa za mlade studente, uz ulaganje u područje digitalizacije i inovacija (vidjeti [ideju](#)).

Obrazovanje i osposobljavanje: digitalne vještine

Jedna od najčešćih skupina ideja na platformi u okviru teme digitalne transformacije odnosi se na potrebu da se građanima EU-a pruže potrebne vještine i alati za rast i uspjeh u sve digitalnijem svijetu. U nizu ideja na platformi zagovaraju se sveobuhvatni napor u području digitalne pismenosti na razini EU-a u svim zemljama EU-a jer se razvoj i promicanje digitalnih vještina smatraju glavnim prioritetom gospodarstva (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici posebno spominju potrebu za razvojem digitalnih vještina mladih u svim državama članicama EU-a kako bi se poboljšala njihova zapošljivost (vidjeti primjer [ideje](#)). Poboljšanje digitalnih vještina i stvaranje kapaciteta za snalaženje u digitaliziranom društvu ne samo da se smatra gospodarskim koristima, već se i sve više smatra preduvjetom za osiguravanje šireg pristupa obrazovanju, kulturi i važnim javnim uslugama (vidjeti primjer [ideje](#)). U idejama se predlaže početak na razini osnovne škole i nastavak obrazovanja (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)), među ostalim među starijim stanovništvom (vidjeti primjer [događanja](#), primjer [ideje](#)). Jedan sudionik upućuje na Program vještina EU-a i Akcijski plan za digitalno obrazovanje za razdoblje

Digitalna suverenost i etika

Tema digitalne suverenosti često se javlja, a nekoliko ideja za ulaganje u softver otvorenog koda posebno je dobilo velik broj odobrenja. Ideje podnesene na platformi za poticanje digitalne suverenosti usmjerene su na stratešku neovisnost Europe u pogledu hardvera, softvera i platformi društvenih medija, uz nekoliko poziva na provedbu i promicanje otpornosti i neovisnosti softvera te ulaganja u inovacije (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). U nizu ideja poziva se na ulaganje u europski softver otvorenog koda iz egalitarnih razloga i povećanu suradnju među državama članicama (vidjeti primjer ideje s visokom razinom potpore), ali i na povećanje digitalne autonomije (vidjeti primjer [ideje](#)). Podtema ideja uključuje unapređenje digitalnog razvoja i proizvodnje EU-a, poduzimanje mjera u pogledu monopola internetske industrije (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)) u odnosu na druge aktere kao što su SAD ili Kina. Kao i u drugim temama, sudionici i sudionice promiču ideju europskih platformi za digitalne medije, kao što je europska platforma za internetski prijenos (vidjeti primjer [ideje](#)). S tim u vezi, sudionik raspravlja o potrebi za daljnjim djelovanjem Akta o digitalnim uslugama i Akta o digitalnim tržištima kako bi se ograničio hegemonijski položaj digitalnih divova iz zemalja izvan

EU-a. Kako bi se potaknula digitalna suverenost EU-a, sudionici i sudionice pozivaju na poticanje inovacija, među ostalim, ulaganjem u novoosnovana poduzeća s visokim potencijalom u cijeloj Europi i suvereni oblak (vidjeti [ideju](#)). Taj poziv na stratešku autonomiju Europske unije u digitalnom području i europski model digitalizacije isto su tako jedna od ideja iznesenih u okviru programa i foruma za sudjelovanje građana koje organizira Opservatorij Njemačke, Italije i Europe (vidjeti [događanje](#)).

Osim suvereniteta u pogledu digitalnog softvera, drugi sudionici i sudionice posebno ističu potrebu da EU ostvari suverenitet u pogledu hardvera (vidjeti [događanje](#)). Na primjer, u jednoj od ideja koje su dobile najveću potporu predlaže se razvoj i promicanje vlastite proizvodnje čipova u Europi (vidjeti [ideju](#)), a u drugoj se posebno spominju ovisnosti o specijaliziranim metalima (vidjeti [ideju](#)). Jedan sudionik opisuje suvereni i zeleni europski pametni telefon koji je u potpunosti proizveden u EU-u (vidjeti [ideju](#)).

U središtu poziva na digitalnu suverenost jest potreba za ulaganjem u inovacije i istraživanje, uz nekoliko navoda o europskim centrima za digitalne inovacije (vidjeti primjer [ideje](#)). Kako bi digitalna suverenost i održivost postale ključne u europskoj digitalnoj politici, jedan sudionik predlaže da se financiranje EU-a usko poveže s projektima digitalne i održive transformacije te europskim zonama slobodne digitalne trgovine (vidjeti [ideju](#)).

Dodatnim dijelom ideja stavlja se snažan naglasak na etički aspekt. Konkretno, sudionici i sudionice žele ojačati digitalni suverenitet EU-a kako bi bio u potpunosti usklađen s europskim vrijednostima, standardima, transparentnošću i etikom (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici i sudionice izražavaju potrebu da EU bude predvodnik u digitalizaciji, među ostalim u znanstvenom i tehnološkom zakonodavstvu (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, najpodržanija ideja u ovoj temi poziva na pravednu digitalizaciju na temelju ljudskih prava, uključujući radnička i sindikalna prava (vidjeti [ideju](#)), kao i na zaštitu slobode izražavanja mjerama protiv oblika govora mržnje i širenja lažnih vijesti (vidjeti [događanje](#)).

Opća digitalizacija društva

Glavni je cilj doprinosa na temu digitalne transformacije povećana digitalizacija različitih područja društva EU-a, u skladu s potrebnim inovacijskim naporima. U tom pogledu sudionici i sudionice pozivaju se na digitalno desetljeće i pozivaju na ubrzanje, uz pomno praćenje napretka država članica (vidjeti primjer [ideje](#)). Razni sudionici i sudionice nadalje predlažu digitalnu tranziciju s idejama o digitalizaciji javnog prijevoza u EU-u sa zajedničkom elektroničkom prometnom propusnicom (vidjeti [ideju](#)). Druge raspravljaju o digitalizaciji u vezi s

poljoprivredom (vidjeti primjer [događanja](#)), pravosuđem u EU-u (vidjeti primjer [događanja](#)) ili u okviru postizanja održivog, zelenijeg gospodarstva (vidjeti primjer [događanja](#)).

Podtema se odnosi na digitalno glasovanje, pri čemu brojni sudionici i sudionice na platformi ističu prednosti elektroničkog glasovanja i elektroničkih potpisa (vidjeti [ideju](#)), posebno u kontekstu pandemije (vidjeti primjer [ideje](#)). To se pitanje razmatralo iz perspektive učinkovitosti, sigurnosti i inovacija, a ne iz perspektive jačanja demokracije. Međutim, u primjedbama postoje neka suprotna stajališta koja upućuju na niz nedostataka elektroničkog glasovanja. Sudionici i sudionice predlažu primjenu tehnologije lanca blokova ili uspostavu europskog sustava vrlo šifrirane pošte kao mogućeg načina osiguravanja sigurnosti digitalnog glasovanja u EU-u.

Konkretno, kad je riječ o digitalnim inovacijama, ideje iznesene na platformi o digitalnom rastu prvenstveno se zalažu za povećanje uloge EU-a u daljnjem razvoju alata umjetne inteligencije. Poziv na zajednički rad na suradnji izražen je u ideji o europskom istraživačkom odjelu za umjetnu inteligenciju (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice smatraju da je umjetna inteligencija ključna sastavnica za poticanje gospodarskog rasta i bogatstva u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)).

Zabilježen je zajednički poziv na pojačano planiranje i regulaciju u pogledu trenutačnih mogućnosti umjetne inteligencije i algoritamskih sustava donošenja odluka kako bi se rizici sveli na najmanju moguću mjeru, povećala sigurnost i pristupačnost (vidjeti primjer [ideje](#), vidjeti primjer [događanja](#)). Izražena je potreba za zakonodavnim djelovanjem kako bi se rizici povezani s tehnologijama umjetne inteligencije sveli na najmanju moguću mjeru (vidjeti primjer [događanja](#)) i poštovala temeljna prava. Primjer potonjeg je poziv na navođenje zabranjenih upotreba umjetne inteligencije, kao što je algoritamski nadzor radnika (vidjeti [događanje](#)). U velikoj se mjeri u okviru te teme raspravlja o etičkoj umjetnoj inteligenciji i predlaže zakonodavstvo kojim bi se ograničili rizici umjetne inteligencije, regulirala upotreba podataka i izbjegle nejednakosti (vidjeti [ideju](#)).

Međutim, neki sudionici i sudionice ističu koristi umjetne inteligencije, na primjer za javni sektor ili hitne medicinske službe (vidjeti primjer [ideje](#)). Međutim, drugi sudionici i sudionice oklijevaju i ističu budući rizik od stvaranja umjetne inteligencije koja je superiornija ljudskom mozgu (vidjeti primjer [ideje](#)).

U još jednoj vrlo podržanoj ideji raspravlja se o potrebi da se osigura da se velikim platformama za skupno financiranje može pristupiti iz svih država članica (vidjeti [ideju](#)).

U nekim se idejama raspravlja i o (potencijalnim) nedostacima digitalizacije društva, kao što su isključivanje manje digitalno osviještenih osoba, pritisci na okoliš, dehumanizacija, robotizacija te pojačano praćenje i nadzor pojedinaca (vidjeti primjer [ideje](#) i

[ideje](#)). Sudionici i sudionice žele da se istraže te negativne posljedice digitalizacije. S tim u vezi, nekim se doprinosima želi ažurirati zakonodavstvo s obzirom na sve veću digitalizaciju društva (vidjeti primjer [ideje](#)).

Europski digitalni alati – digitalizacija javnog sektora

Brojni sudionici i sudionice predlažu digitalizaciju upravljanja i javnog sektora unutar EU-a kako bi se omogućila interoperabilnost i e-upravljanje (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#), vidjeti [događanja](#)). Građani predlažu niz posebnih tehnoloških i digitalnih alata za europske građane. O podtemi digitalnog ujedinjenja EU-a opsežno se raspravlja (vidjeti [ideju](#)), uz poziv na veću usklađenost na europskoj razini usvajanjem zajedničkih digitalnih alata: na primjer, posebna Europska socijalna mreža za izražavanje javnog mišljenja (vidjeti [ideju](#)), primjerice stvaranjem okvira koji pomaže svim državama članicama EU-a da surađuju na informatičkim projektima. Ta se ideja dalje razvija s nekoliko prijedloga za sve koji obuhvaćaju digitalne portale za uključivanje građana i potrebe za svakodnevnom identifikacijom (vidjeti [ideju](#)).

U velikom skupu ideja raspravlja se o stvaranju digitalnog građanstva s idejama za identifikaciju na europskoj razini s pomoću digitalne osobne iskaznice (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)) ili vrlo sigurnih sustava identifikacije (EU), na primjer na temelju upotrebe koda otisaka prstiju (vidjeti primjer [ideje](#)). Slično tome, sudionici i sudionice predlažu europsku digitalnu lisnicu sa svim papirnatim dokumentima zamijenjenima digitalnim dokumentima (vidjeti [ideju](#)).

Druga kategorija doprinosa usmjerena je na europske e-usluge: s, primjerice, europskim jedinstvenim pružateljem podataka o identitetu za pružanje pristupa javnim uslugama (vidjeti [ideju](#)), potrebu za usklađivanjem standarda i stvaranjem jedinstvenog računa za autentifikaciju na europskoj razini (vidjeti [ideju](#)). Isto tako, predlaže se uvođenje „digitalne iskaznice EU-a za prekogranične usluge” kako bi se građanima koji žive u prekograničnim regijama pojednostavnio pristup javnim i hitnim službama (vidjeti [ideju](#)). Na događanjima se raspravljalo i o razvoju digitalnih alata i usluga kao što su digitalni identitet za EU, stvaranje europske aplikacije ili uvođenje digitalne europske putovnice (vidjeti primjer [događanja](#)).

Digitalni podaci

Kad je riječ o temi digitalnih podataka, sudionici i sudionice ističu dosad ostvareni napredak, navodeći da

je EU predvodnik u zaštiti pojedinaca u digitalnom svijetu. Međutim, poziva se na daljnje poboljšanje u tom području (vidjeti primjer [događanja](#), vidjeti primjer [ideje](#)). Na primjer, prijedlozi su usmjereni na izmjenu zakona o Općoj uredbi o zaštiti podataka kako bi se olakšalo odbijanje internetskog prikupljanja osobnih podataka (vidjeti primjer [ideje](#)). Drugi doprinos zahtijeva jasnije propise kad je riječ o Općoj uredbi o zaštiti podataka i podacima o zaposlenicima (vidjeti [ideju](#)). Istodobno, višestruki doprinosi zahtijevaju razumljivije zakonodavstvo bez opterećivanja korisnika stalnim zahtjevima za privolu (vidjeti primjer [ideje](#)). Prijedlozi uključuju dodatno razmatranje Opće uredbe o zaštiti podataka i prelazak na veću autonomiju građana EU-a u pogledu podataka (vidjeti primjer [ideje](#)). Nekoliko sudionika i sudionica poziva na ograničavanje ili zabranu geografskog blokiranja (vidjeti primjer [ideje](#)), usklađivanje sustava za zaštitu podataka diljem EU-a i uvođenje osobnog oblaka za građane EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Kibersigurnost

Općenito, opetovano se poziva na suradnju na europskoj razini u pogledu infrastrukture, znanja i ljudskih resursa kako bi se ojačala kibersigurnost u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)).

U nizu ideja predlaže se jačanje zaštite od kiberkriminaliteta prije svega povećanjem mrežne sigurnosti, što za mnoge sudionike ide ruku pod ruku s povećanim digitalnim suverenitetom (vidjeti primjer [ideje](#)). Osim toga, trebalo bi poboljšati transparentnost i odgovornost podatkovnih sustava (vidjeti primjer [ideje](#)). U okviru prijedloga od pet stupova, koji se temelji na preporukama ENISA-e o rizicima uređaja povezanih s internetom stvari, sudionici i sudionice predlažu stvaranje oznake EU-a za sve proizvode interneta stvari kojom bi se osiguralo da uređaj ispunjava minimalne zahtjeve u pogledu sigurnosti i učinkovitosti interneta, zajedno s propisima o reviziji i kontroli proizvođača softvera treće strane (vidjeti [ideju](#)). Jednako se predlaže i oblik inspekcije kako bi se osiguralo da su aplikacije sigurne putem Europskog tijela za sigurnosnu inspekciju mreže (vidjeti [ideju](#)).

Raspravlja se i o kibernetičkom terorizmu, uz nekoliko prijedloga za centralizirani pristup EU-a obrani EU-a, njegovih građana i poduzeća u slučaju internetskih prijetnji (vidjeti primjer [ideje](#)). Prijedlozi sežu od europske kibervojске (vidjeti [ideju](#)) do proširenja područja primjene agencije ENISA na Europski centar za kiberobranu (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice smatraju da EU ima ulogu predvodnika u postizanju globalnog ugovora o kibersigurnosti, na temelju primjera Budimpeštanske konvencije iz 2001. (vidjeti [ideju](#)).

Osim obrambenih strategija, postoji nekoliko prijedloga za zakonodavne mjere, primjerice zagovaranje

uvođenja zakonodavstva na razini EU-a za zaštitu privatnosti građana (vidjeti [ideju](#)). U nizu doprinosa jednako se naglašava potreba za uvođenjem propisa o platformama društvenih medija kako bi se suzbile dezinformacije, lažne vijesti i postigla suverenost podataka (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna od takvih propisa mogli bi biti protokoli za identifikaciju digitalne mreže koje provjerava europsko tijelo kako bi se izbjeglo klevetanje, digitalno zlostavljanje ili otkrivanje lažnih informacija (vidjeti [ideju](#)). Sudionik smatra da Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) ima ulogu u jačanju europskog djelovanja protiv kiberkriminaliteta i predlaže proširenje njegove nadležnosti na prekogranični kiberkriminalitet (vidjeti [ideju](#)).

Osim toga, poziva se na snažniju zaštitu potrošača u internetskom okruženju (vidjeti primjer [ideje](#)), primjerice tako da se potrošačima u budućnosti olakša da promijene mišljenje o kupnji.

Digitalna prava i uključivanje

Doprinositelji smatraju da je s povećanim digitalnim društvom utvrđeno nekoliko izazova. Jedan od razloga za zabrinutost koji proizlaze iz doprinosa jest digitalni jaz koji pogađa ranjive skupine. Na primjer, u internetskoj raspravi raspravljalo se o povećanoj digitalizaciji našeg društva i, kao posljedica toga, sve većoj isključenosti određenih skupina stanovništva, „gubitnika digitalizacije” (vidjeti [događanje](#)).

Sudionici stoga naglašavaju potrebu da se zajamči besplatan i uključiv pristup digitalnom prostoru i sadržaju, primjerice pozivima na dostupne i cjenovno pristupačne digitalne usluge i uređaje (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Drugi predlažu da bi digitalni pristup trebalo prepoznati kao osnovnu potrebu osiguravanjem sustavnog financiranja na europskoj ili nacionalnoj razini za pružanje digitalnih usluga (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Kako je prethodno navedeno, u nekoliko ideja predlaže se povećanje razine digitalne pismenosti i obrazovanja mladih i starijih skupina stanovništva kako bi se promicala digitalna kohezija (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). Jedan sudionik predlaže uvođenje mehanizma praćenja kako bi se osigurala pravedna i jednaka digitalizacija i stjecanje digitalnih vještina (vidjeti [ideju](#)).

U još jednom važnom dijelu ideja posebno se naglašava digitalna nejednakost između urbanih i ruralnih područja: poboljšanje digitalne povezivosti i pristupa osnovnim javnim i privatnim uslugama neki su od prijedloga o kojima se najviše raspravljalo u okviru te teme (vidjeti [događanje](#)).

Kad je riječ o digitalnim pravima, neki sudionici i sudionice željeli bi vidjeti ograničenje ili smanjenje oglašavanja na digitalnim medijskim kanalima (vidjeti

primjer [ideje](#)), dok drugi žele, u interesu slobode informiranja, ukloniti platne zidove i informacije učiniti slobodno dostupnima bez potrebe za plaćanjem (vidjeti [ideju](#)).

U jednom se doprinosu poziva na rodno osjetljiv pristup digitalizaciji s prijedlozima za pravni okvir za borbu protiv digitalnog nasilja i pozivom na promicanje rodno prihvatljivog digitalnog dizajna (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, sudionici i sudionice ističu potrebu za povećanjem ženskog poduzetništva i poticanjem digitalnih vještina među ženama (vidjeti [događanje](#)). Na radionici YEP-a raspravljalo se i o pozivu na povećanje rodne ravnopravnosti u području tehnologije (vidjeti [događanje](#)).

Onečišćenje, održivost i trajnost

U nekoliko slučajeva sudionici i sudionice povezuju digitalizaciju s održivijim društvom. Na primjer, poziva se na uvođenje digitalne putovnice za proizvode radi promicanja lokalne potrošnje i kružnog gospodarstva, dostupne putem QR kodova s informacijama o podrijetlu proizvoda, sastavu, utjecaju na okoliš, recikliranju i konačnom rukovanju (vidjeti [ideju](#)).

Međutim, postoji ulov jer digitalizacija, među ostalim, jednako doprinosi onečišćenju. Kako bi se to spriječilo, sudionici i sudionice pozivaju na održivu digitalizaciju s povećanim istraživanjem učinaka digitalizacije na okoliš i informiranje potrošača o utjecaju digitalnih proizvoda na okoliš (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). Prijedlozi za održivu proizvodnju s, primjerice, pozivom na zelenije podatkovne centre sa zelenom energijom (vidjeti [ideju](#)) ili na proizvodnju novih proizvoda s recikliranim elektroničkim otpadom ili drugim održivim alternativama (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Druga skupina ideja odnosi se na digitalni otpad, pri čemu se, na primjer, poziva na produljenje jamstva za proizvode za digitalnu robu (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, naglasak je na trajnoj, popravljivoj i pravedno i etički proizvedenoj digitalnoj opremi, koja bi se mogla promicati, na primjer, s nižim porezima (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici i sudionice usmjereni su na proširenje održivosti i pristupačnosti ne samo na digitalne uređaje nego i na digitalnu infrastrukturu te na razvoj pametnih gradova (vidjeti primjer [ideje](#)). U drugoj kategoriji ideja u tom pogledu predlaže se poticanje razvoja pristupačnih i održivih tehnologija ulaganjem u tehnologije niske tehnologije (vidjeti [ideju](#)).

Digitalizacija gospodarstva

U skladu s temom koja je razvijena i u okviru teme „Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta”, u velikom broju ideja poziva se na prihvaćanje digitalnog gospodarstva i jedinstvenog digitalnog tržišta (vidjeti primjer [ideje](#)). Na primjer, sudionici i sudionice raspravljali su o provedbi platforme EU-a za lance blokova (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Također se spominje ideja o programu jedinstvenog digitalnog tržišta za promicanje e-trgovine, kao i načini za povećanje kapaciteta MSP-ova za upotrebu digitalnih alata i naprednih tehnologija (vidjeti [ideju](#)).

Drugi sudionici i sudionice raspravljaju i o kriptovalutama sa zahtjevima vlada da usvoje kriptovalute kako bi koristile digitalnom i gospodarski aktivnom društvu i razvile ga (vidjeti primjer [ideje](#)) ili pozovu na uvođenje europske kriptovalute (vidjeti [ideju](#)). Na platformi se iznose i protuargumenti o potrebi za reguliranjem ili zabranom kriptovaluta (vidjeti primjer [ideje](#)).

Osim toga, u nekoliko ideja zagovara se uvođenje digitalnog eura kao sigurnog i praktičnog načina plaćanja (vidjeti primjer [ideje](#)).

Druga skupina ideja potiče ulaganja i konkurentnost europskog digitalnog tržišta promicanjem strategije digitalizacije za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) (vidjeti primjer [ideje](#)) poboljšanjem tržišnih uvjeta za razvoj novoosnovanih poduzeća u okviru europske digitalne infrastrukture (vidjeti [ideju](#)). S tim u vezi jedan sudionik raspravlja o pojačanoj digitalizaciji gospodarstva s digitalnim računima, pojednostavljenju digitalnih transakcija i internetskom bankarstvu koje je postalo dostupnije putem telefona (vidjeti [ideju](#)).

Digitalno zdravlje

U okviru teme digitalnog zdravlja u nizu ideja na platformi predlažu se konkretne mjere za poboljšanje zdravlja građana u digitalnom svijetu, kao što su prava zaposlenika na isključivanje s posla (vidjeti primjer [ideje](#)), uvođenje slobodnog dana na društvenim mrežama (vidjeti [ideju](#)), mentalno zdravlje (vidjeti primjer [ideje](#)) ili poticanje digitalnog osposobljavanja mladih radi promicanja zdrave i svjesne upotrebe tehnologije.

U tom pogledu jedan sudionik poziva na povećanu regulaciju računalnih i videoigara, posebno onih koje su usmjerene na djecu (i popularne među njima) jer bi neke od njih mogle uvesti obrasce kockanja, među ostalim (vidjeti [ideju](#)).

Isto tako, u tematskom području Zdravlje poziva se na digitalnu zdravstvenu integraciju unutar EU-a (vidjeti

primjer [ideje](#)) ili uvođenje digitalne europske kartice zdravstvenog osiguranja (vidjeti primjer [ideje](#)). U razrađenijim idejama predlaže se stvaranje jedinstvene platforme za elektroničko upravljanje zdravljem, što bi bilo posebno zanimljivo za mnoge Europljane koji se koriste mogućnostima prekogranične mobilnosti (vidjeti primjer [ideje](#)). Potonja ideja proširena je na stvaranje elektroničkih potvrda EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Međutim, komentari često izazivaju zabrinutost u pogledu privatnosti i zaštite podataka. O ideji europske digitalne zdravstvene platforme često se raspravlja u vezi s cijepljenjem protiv bolesti COVID-19 i zelenom putovnicom (vidjeti primjer [ideje](#)).

Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.)

Nedavne ideje predstavljene u okviru teme digitalne transformacije bile su u skladu s prethodno istaknutim idejama.

Među najčešće iznesenim idejama bila je važnost jamčenja jednakog pristupa internetu svugdje u Europi i osiguravanja demokratske digitalizacije. Obrazovanje se smatra ključnim pokretačem digitalizacije (vidjeti primjer [ideje](#)). Tehnološke inovacije, koje se podupiru politikama na razini EU-a, unutar učinkovitog europskog institucijskog i pravnog okvira općenito se smatraju načinom potpore pravednoj i uključivoj digitalizaciji europskog društva (vidjeti primjer [ideje](#)).

Na prethodno navedenoj radionici u Mađarskoj o umjetnoj inteligenciji donesen je niz prijedloga, kao što je mogućnost proširenja upotrebe umjetne inteligencije, što je još jedan prijedlog koji se ponavlja (vidjeti [ideju](#)), a spomenuta je i uspostava pravnog i institucijskog okvira za reguliranje upotrebe umjetne inteligencije (vidjeti [ideju](#)). Na još jednom događanju u Bugarskoj raspravljalo se i o potrebi za regulativom (vidjeti [ideju](#)).

Uz ideje kojima se podupiru tehnološke inovacije, u nizu doprinosa poziva se na veću sigurnost na internetu, posebno u pogledu prikupljanja i upotrebe osobnih podataka (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom se pogledu raspravljalo o temi digitalne suverenosti kako bi se osiguralo poštovanje europskih vrijednosti, posebno prava na osobnu privatnost (vidjeti [ideju](#)).

Digitalna suverenost i etika

Ulaganje u inovacije, razvoj i proizvodnju hardvera i softvera u EU-u
Razvoj etičkih platformi društvenih medija u skladu s europskim vrijednostima i standardima;
Veća neovisnost EU-a u digitalnim pitanjima s obvezujućim standardima za ukidanje digitalnih monopola
Ulaganje u softver otvorenog koda

Kibersigurnost

Suradnja na razini EU-a radi jačanja kibersigurnosti
Usvajanje neovisnih i sigurnijih javnih mreža
Osiguravanje sigurnosti mreže u EU-u
Usvajati minimalne zahtjeve u pogledu sigurnosti i učinkovitosti interneta stvari za uređaje interneta stvari
Stvaranje europske kibervojске
Borba protiv kiberterorizma zakonodavnim mjerama
odlučniji stav EU-a u reguliranju internetskih platformi
Veća zaštita potrošača u internetskom okruženju

Digitalizacija društva

Osiguravanje digitalnog napretka svih država članica
Ažuriranje zakonodavstva s obzirom na sve veću digitalizaciju društva
Poticanje digitalnog glasovanja s pomoću elektroničkih sustava glasovanja
Provedba platforme EU-a za lanac blokova
Istražiti negativne posljedice digitalizacije našeg društva
Ulaganje u digitalizaciju kao što je umjetna inteligencija

Obrazovanje & osposobljavanje:

Povećati digitalnu pismenost u EU-u.
Ulaganje u digitalizaciju obrazovnog sustava
Razvoj digitalnih vještina duž obrazovnog puta
Olakšati e-učenje s pomoću europske platforme za učenje na daljinu

Digitalna transformacija

Europski digitalni alati

Digitalno ujedinjenje EU-a
Digitalizacija upravljanja i javnih institucija
Stvaranje digitalnih portala društvenih medija za sudjelovanje građana
Stvaranje digitalnog identiteta za EU
Usklađivanje normi i e-usluga s donošenjem zajedničkih digitalnih alata kao što je europski pružatelj jedinstvenog znaka o identitetu
Uvođenje jedinstvene platforme za skupno financiranje za građane i poduzeća iz EU-a
Izgradnja digitalnog građanstva s pomoću digitalnih inovacija u EU-u

Slika 19. Mentalna mapa „Digitalna transformacija”, 1. dio

Digitalni

Poboljšanje sigurnosti podataka
Pružanje razumljivog zakonodavstva o digitalnim podacima
Dodatno osigurati privatnost podataka uz izmjenu GDPR-a
Ograničavanje ili zabrana geografskog blokiranja

Digitalno gospodarstvo

Promicanje e-trgovine jedinstvenim digitalnim tržištem
Regulirati ili usvojiti kriptovalute
Promicanje strategije digitalizacije za MSP-ove
Uvođenje digitalnog eura

Onečišćenje, održivost i trajnost

Poticanje digitalizacije radi smanjenja onečišćenja
Istraživanje i podupiranje održivih načina proizvodnje digitalne opreme
Promicanje ekološki prihvatljive i etički proizvedene digitalne opreme
Smanjenje digitalnog otpada
Poticanje razvoja digitalne infrastrukture, pametnih gradova i niskotehnoloških poduzeća

Digitalna prava i uključenost

Rješavanje problema digitalnog jaza i nejednakosti
Osiguravanje pristupačnih i cjenovno pristupačnih digitalnih usluga i uređaja u cijelom EU-u
Ulaganje u digitalnu pismenost i obrazovanje u cijelom stanovništvu
Jamčiti besplatan i uključiv pristup digitalnom prostoru i sadržajima
Osiguravanje digitalne povezivosti ruralnih područja
Osiguravanje rodne ravnopravnosti u digitalnom i tehnološkom sektoru

Digitalno

Osigurati pravo na isključivanje
Uvođenje koncepta slobodnog dana na društvenim mrežama
Osiguravanje sigurnosti djece na internetu i u računalnim igrama
Digitalna integracija zdravstva u EU-u s pomoću npr. digitalne zdravstvene iskaznice

Digitalna transformacija

Slika 20. Mentalna mapa „Digitalna transformacija”, 2. dio

8. Europska demokracija

Tema europske demokracije generirala je ukupno 2 539 ideja, 4 606 komentara i 1 060 događanja na digitalnoj platformi. Teme o kojima se najčešće raspravlja su izbori za Europski parlament i restrukturiranje europskih institucija (ili čak federalizacija EU-a), nakon čega slijedi širok spektar prijedloga za povećanje sudjelovanja građana i znanja o europskim pitanjima te poticanje zajedničkog europskog identiteta. Sveukupne interakcije u okviru ove teme konstruktivne su i usmjerene na budućnost, čak i ako su neke interakcije izrazile strah od opasnosti od implozije EU-a zbog napetosti, populizma i nacionalizma. Primjećujući niz preklapanja između različitih tema i općenito usporedivih razina angažmana, doprinosi su obuhvaćali sljedeće aspekte:

- **Europski parlament izbori**
- **federalizacija Europske unije**
- **Sudjelovanje građana i savjetovanje s njima**
- **Institucionalne reforme**
- **Poticanje zajedničkog europskog identiteta i javnog prostora**
- **Zaštita i jačanje demokracije**

Događanja

U okviru te teme više od trećine ukupnog broja događanja zatvorenih od 21. veljače održano je u Italiji. Velika većina takvih događanja raspravljala je o temi federalizacije EU-a, kao što je skupština građana organizirana u gradu Paviji, s predstavnicima organizacija civilnog društva, političkih stranaka, neprofitnog sektora i industrije (vidjeti [događanje](#)).

Na drugim događanjima raspravljalo se o pitanjima povezanim s europskom demokracijom iz perspektive mladih. Tijekom jednog takvog događanja u francuskom gradu Montpellieru mladi sudionici iznijeli su različite prijedloge za konkretno poboljšanje EU-a iz perspektive mladih (vidjeti [događanje](#)). Na informativnom i komunikacijskom događanju organiziranom u Rumunjskoj sudjelovali su učenici srednjih škola koji su se upoznali s mogućnostima koje predstavljaju plan Next Generation EU i internetska platforma za Konferenciju o budućnosti Europe (vidjeti [događanje](#)). Tijekom događanja uspostavljen je dijalog između studenata, profesora i organizatora, tijekom kojeg su se učenici usredotočili na svoje stajalište o EU-u i njegovoj budućnosti u odnosu i na ukrajinski rat.

U Švedskoj je organizirano predavanje o ljudskim pravima i demokraciji kao temeljima europske suradnje za publiku sastavljenu od migranata iz EU-a i trećih zemalja (vidjeti [događanje](#)). Tijekom predavanja sudionici su također razmijenili mišljenja s govornicima, posebno o važnosti glasovanja na europskim izborima i informiranju o tome kako građani EU-a mogu doprinijeti EU-u.

Poseban naglasak na novinarstvu i načinu izvještavanja o poslovima EU-a bila je ključna značajka višestrukih događanja organiziranih u Hrvatskoj. U Zagrebu je održana rasprava sa studentima na temu „Kako povećati interes studenata novinarstva za izvješćivanje o EU-u?” (vidjeti [događanje](#)).

Izbori za Europski parlament

Skupina ideja u okviru teme „Europska demokracija” raspravlja o promjenama u načinu održavanja izbora za Europski parlament kao sredstvu za jačanje sudjelovanja građana u demokratskim procesima EU-a. Široko prihvaćena ideja, koja je privukla različite reakcije, odnosi se na izradu transnacionalnih izbornih lista na razini EU-a (vidjeti [ideju](#)). Predloženo je i osnivanje nove izborne jedinice za Europljane koji žive u drugoj državi članici kako bi se kandidate potaknulo da se usredotoče na europska, a ne na domaća pitanja

(vidjeti [ideju](#)). Predložene su i druge ideje izborne reforme za promicanje paneuropske rasprave, uz istodobno približavanje zastupnika u Europskom parlamentu građanima (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna posebna vrsta izborne reforme, među predloženima, usmjerena je na promjenu preraspodjele mjesta u Parlamentu kako bi se postojeći proporcionalni sustav zamijenio velikim izbornim sustavom koji se temelji na koalicijama (vidjeti [ideju](#)). Jedna se ideja zalaže za to da zastupnike u Europskom parlamentu imenuju nacionalna zakonodavna tijela umjesto da ih se izravno bira (vidjeti [ideju](#)).

Neki od prijedloga odnose se na konkretnije načine povećanja odaziva birača na europskim izborima. Poziva se na uvođenje obveznog glasovanja (vidjeti [ideju](#)), kao i na prijedloge za olakšavanje sudjelovanja, primjerice omogućivanjem poštanskih glasačkih listića (vidjeti [ideju](#)) i registracije birača istog dana, pretvaranjem dana glasovanja u državni praznik (vidjeti [ideju](#)), pa čak i glasovanjem na jedan dan za više vrsta izbora (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice raspravljaju i o digitalnom glasovanju, uključujući ideju o stvaranju skupine paneuropskih digitalnih birača (vidjeti [ideju](#)). Pitanje digitalnog glasovanja obuhvaćeno je i temom „Digitalna transformacija”.

Postoje i prijedlozi za usklađivanje minimalne dobi za glasovanje na izborima za Europski parlament (vidjeti primjer [ideje](#)) i po mogućnosti njezino određivanje na 16 godina (vidjeti [ideju](#)). Te su ideje, među ostalim, usmjerene na poticanje mladih da se uključe u politiku, što sudionici često smatraju ključnim pitanjem. Na radionici u Beču raspravljalo se, među ostalim, o načinima povećanja sudjelovanja mladih građana na europskim izborima (vidjeti [događanje](#)). Prijedlozi izneseni tijekom radionice naglašavaju potrebu za povećanjem broja mladih zastupnika u Europskom parlamentu, čime bi se kandidatima u dobi od 16 godina omogućilo da se kandidiraju na izborima. Sudionici [događanja](#) organiziranog na Malti raspravljali su o ishodima projekta Eurovoters, inicijative usmjerene na osposobljavanje mladih glasača u zemlji. Tijekom tog događanja izneseno je više prijedloga, uključujući potrebu da se „mladi” ne smatraju jednom skupinom, što bi moglo dovesti do zanemarivanja posebnih potreba u određenim zajednicama. Poziva se na to da se na platformi mladima pruži prilika da redovito iznose svoja stajališta u Europskom parlamentu (vidjeti [ideju](#)), a druga se ideja umjesto toga odnosi na drugu vrstu platforme na kojoj su mladi korisnici upoznati sa zastupnicima u Europskom parlamentu i njihovim političkim prijedlozima (vidjeti [ideju](#)). U povezanom doprinosu predlaže se uspostava kvote za zastupnike u Europskom parlamentu mlađe od 35 godina (vidjeti [ideju](#)).

Drugi sudionici bave se pitanjem glasačkih prava iz perspektive osoba s invaliditetom ili osoba sa zdravstvenim poteškoćama koje ograničavaju njihovu sposobnost glasanja. Tim se doprinosima zagovaraju

izbori za Europski parlament koji su uključiviji za te kategorije (vidjeti primjer [ideje](#)).

Jedan sudionik predlaže uspostavu popisa rodnih pariteta za izbore za Europski parlament (vidjeti [ideju](#)). Neke ideje odnose se na konkretna pitanja u vezi s političkim strankama. Jedan sudionik, na primjer, predlaže upotrebu samo simbola europskih stranaka, a ne simbola nacionalnih stranaka (vidjeti [ideju](#)), kako bi se ponovno ojačao transnacionalni karakter izbora. Prema drugom doprinosu stranke bi trebale postati pristupačnije osobama različitog kulturnog ili socioekonomskog podrijetla (vidjeti [ideju](#)).

Federalizacija Europske unije

Velik broj doprinosa u okviru teme europske demokracije poziva na federalizaciju Europske unije, uz različita shvaćanja tog pojma. To je česta tema događanja povezanih s tom temom (vidjeti primjer [događanja](#)). „Federalizacija” je generirala i neke od ideja koje su dobile najveću potporu na platformi (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)), kao i različite komentare sudionika.

Neki sudionici i sudionice smatraju da je federalizacija najbolji način da EU ostvari svoj puni potencijal (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)), ali i način da se EU-u pruži veća vjerodostojnost i utjecaj na globalnoj političkoj sceni te moć za rješavanje transnacionalnih problema s kojima se danas suočavamo, kao što su klimatske promjene i pandemija bolesti COVID-19 (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, smatra se načinom prevladavanja euroskepticizma i nacionalističkih osjećaja prema sudionicima koji podržavaju ideju.

Na primjer, ideja o kojoj se u velikoj mjeri raspravljalo zagovara osnivanje konstituirajuće skupštine kako bi se razvio europski ustav kojim bi se definirali ključni elementi i načela demokratske europske federacije (vidjeti [ideju](#)). Rasprava uključuje i konkretnije pozive na zajedničku fiskalnu i gospodarsku politiku (vidjeti [ideju](#)), uključujući ideju „Europske unije poreznih obveznika” (vidjeti [ideju](#)), jednu europsku vojsku i federalizaciju vanjske politike, uz preoblikovanje institucija EU-a u skladu s federalističkim načelima.

Ipak, neki su sudionici skeptični prema federalizaciji. Neki sudionici zabrinuti su da bi to moglo dovesti do prekomjerne centralizacije moći ili stvoriti neravnoteže među državama članicama. Drugi smatraju da postoje mnogi problemi koje treba prevladati kako bi takva ideja mogla postati stvarnost. Neki sudionici i sudionice zalažu se za decentralizaciju s većim ovlastima za države članice umjesto za federalizaciju (vidjeti primjer [ideje](#)), uz veću slobodu i poštovanje identiteta država članica te slobodnu suradnju u područjima u kojima je to korisno (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna od takvih ideja izražava zabrinutost zbog ideje „sve tješnje povezane

Unije” i potencijalne moći saveznih sudova, zalažući se za konfederaciju umjesto za saveznu uniju (vidjeti [ideju](#)).

S obzirom na različite nacionalne kontekste i razinu spremnosti država članica da postanu dio savezne unije, neki sudionici i sudionice promiču ideju o postupnoj federalizaciji sa sustavom „tranzicijskih zona” (vidjeti [ideju](#)). Ta vrsta sudionika i sudionica podupire ideju federalne Europe, ali bi je u ovoj fazi mogli smatrati nerealnom te stoga zagovaraju Uniju s više brzina kojom bi se kratkoročno poboljšala strateška autonomija EU-a i izgledi za federalizam (vidjeti [ideju](#)).

Sudjelovanje građana i savjetovanje s njima

Doprinosi platformi uključuju niz prijedloga za jačanje sudjelovanja građana i osjećaja odgovornosti u pogledu donošenja odluka u EU-u.

Skupina ideja i događanja raspravlja o razvoju trajnijih mehanizama koji se temelje na participativnoj demokraciji i interakciji među građanima kako bi se ojačala i dopunila predstavnička demokracija, među ostalim na temelju iskustva s Konferencije o budućnosti Europe. Sudionici i sudionice predlažu, na primjer, sustavniju upotrebu skupština i panela građana i građanki za pripremu najvažnijih i najtežih političkih odluka u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan sudionik predlaže da takve skupštine sazivaju izravno građani nakon uspješne europske građanske inicijative (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice predlažu „Građanski parlament”, „sastav posvećen organizacijama civilnog društva” (vidjeti [ideju](#)) ili „sastavnu skupštinu” (vidjeti [ideju](#)) za savjetovanje Europskog parlamenta. Sudionici i sudionice raspravljaju i o ideji referenduma na razini EU-a o institucijskim temama i temama politika EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki sudionici smatraju da je to alternativa održavanju nacionalnog referenduma o europskim pitanjima, čiji bi ishodi mogli blokirati utvrđivanje političkih inicijativa EU-a bez obzira na razinu potpore EU-a tim inicijativama (vidjeti primjer [ideje](#)).

U nekima od tih doprinosa posebno se raspravlja o prednostima višjezične digitalne platforme te se iznose pohvale i kritike, ali i prijedlozi za poboljšanje. Na primjer, razni sudionici i sudionice naglašavaju potrebu za uspostavljanjem sustava povratnih informacija za daljnje postupanje u vezi s prijedlozima građana i građanki tijekom Konferencije (vidjeti primjer [ideje](#)). Drugi sudionik odgovara na ideju kojom predlaže da se Konferencija učini trajnom istaknuvši potrebu da se sadržaj platforme s vremena na vrijeme sažima i da se o njoj pokrene rasprava (vidjeti [ideju](#)).

Doprinosi uključuju i prijedlog za osmišljavanje internetske platforme „sve na jednom mjestu” za

centraliziranje svih javnih doprinosa, bilo da je riječ o europskim građanskim inicijativama, pritužbama ili predstavkama, u institucionalnu participativnu strukturu EU-a (vidjeti [ideju](#)), dok drugi sudionik ističe ideju o platformi koja je isključivo posvećena udrugama (vidjeti [ideju](#)).

Među vrstama internetskih platformi koje su sudionici predložili kako bi se povećalo demokratsko sudjelovanje, cilj je uspostaviti sustav lobiranja odozdo prema gore koji financiraju zajednički europski građani pojedinačnim donacijama i razmjenom ideja putem istog portala (vidjeti [ideju](#)). Cilj je te platforme riješiti pitanje nejednakog utjecaja na sposobnost pojedinačnih građana i velikih organizacija.

Drugi sudionici i sudionice predlažu internetski digitalni forum na kojem bi građani i građanke EU-a mogli raspravljati o zakonodavstvu EU-a s pomoću sustava glasanja i komentara izvedenog iz društvenih medija (vidjeti [ideju](#)). Povezana ideja uključuje platformu za lobiranje građana kao alternativni način na koji obični građani EU-a i manja poduzeća mogu usmjeriti svoje stručno znanje i stajališta o zakonodavstvu u postupku donošenja odluka EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Mnogi sudionici i sudionice raspravljaju o važnosti građanske tehnologije, posebno u sadašnjem dobu sve većeg nepovjerenja prema političkim strankama (vidjeti [ideju](#)). U skladu s tom idejom, građanske tehnologije omogućile bi razumijevanje povećane složenosti javnog upravljanja u naše vrijeme i povećale aktivni angažman i sudjelovanje.

Na [događanju](#) organiziranom u talijanskom gradu Brindisi razvijen je širok raspon ideja za poboljšanje izravnih demokratskih mehanizama na razini EU-a, uključujući jačanje znanja javnosti o nekim već postojećim instrumentima, kao što su predstavke EU-a, privremeni odbori, europski posrednici i platforma Solvit.

Smanjenje udaljenosti između zastupnika u Europskom parlamentu i građana također se smatra načinom poboljšanja europske demokracije. Jedan sudionik promiče različite strategije za poboljšanje komunikacije i poticanje izravne razmjene ideja između zastupnika u Europskom parlamentu i njihovih birača (vidjeti [ideju](#)). Među predloženim idejama, zastupnici Europskog parlamenta osnivaju lokalne urede u svojim izbornim kolegijima. Ta ideja djelomično podsjeća na prijedlog drugog sudionika da se uspostavi sustav lokalnih savjetnika i savjetnica za EU (vidjeti [ideju](#)) kako bi se ponovno smanjila udaljenost između institucija EU-a i europskih građana.

Institucionalne reforme

U znatnom broju ideja konkretnije se raspravlja i o reformama europskih institucija kako bi one postale učinkovitije i transparentnije te kako bi ih se približilo

građanima. Napredne ideje institucionalne reforme mogu uključivati prijedloge za širu reformu institucijskog ustroja (vidjeti primjer [ideje](#)), ali i strategije za povećanje odgovornosti tvorca politika za učinkovitost političkih inicijativa. Na primjer, jedan sudionik promiče ideju da procjene učinka budu obvezne u svim fazama zakonodavnog postupka (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o Europskom parlamentu, sudionici i sudionice najčešće traže da im se dodijele stvarne ovlasti zakonodavne inicijative (vidjeti primjer [ideje](#)). Poziva se i na dodjelu fiskalnih ovlasti (vidjeti [ideju](#)). Raspravlja se i o sjedištu Europskog parlamenta, pri čemu sudionici i sudionice pozivaju na izbor između Strasbourga i Bruxellesa (vidjeti primjer [ideje](#)), među ostalim i kao način smanjenja logističkih troškova (vidjeti [ideju](#)).

Raspravljajući o Europskom vijeću i Vijeću Europske unije, ideja koja se ponavlja na platformi i u okviru teme europske demokracije prelazak je na glasovanje kvalificiranom većinom, barem u određenim područjima politika (vidjeti primjer [ideje](#)), i zaustavljanje veta (vidjeti primjer [ideje](#)). Raspravlja se i o ulozi Vijeća u institucionalnom ustroju EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)) i prijedlozima za produbljivanje dvodomnog zakonodavnog tijela u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kad je riječ o Europskoj komisiji, u skupini doprinosa raspravlja se o izboru predsjednika Komisije i imenovanju povjerenika, uključujući sustav vodećih kandidata (vidjeti primjer [ideje](#)) i izravnom izboru predsjednika Komisije od strane građana (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici su postavili i pitanje broja povjerenika (vidjeti primjer [ideje](#)).

Ideja o kojoj se mnogo raspravljalo jest imati izravno izabranog predsjednika EU-a, na primjer spajanjem uloga predsjednika Europske komisije i Europskog vijeća (vidjeti primjer [ideje](#)). Poziva se i na uspostavu jedinstvene kontaktne točke za jedinstveno stajalište EU-a u vanjskim odnosima (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan sudionik predlaže spajanje uloge predsjednika Euroskupine i potpredsjednika Europske komisije zaduženog za euro kako bi se osnovalo Ministarstvo gospodarstva i financija radi povećanja koordinacije (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, spominju se reforme Odbora regija i Gospodarskog i socijalnog odbora, primjerice kako bi one učinkovitije funkcionirale. Prijedlozi uključuju reformu Odbora regija kako bi se obuhvatili odgovarajući kanali dijaloga za regije te gradove i općine (vidjeti [ideju](#)) ili davanje veće uloge Odboru regija (vidjeti [ideju](#)). S tim u vezi drugi sudionik predlaže da se euroregije priznaju kao institucionalni subjekti (vidjeti [ideju](#)).

U jednoj vrlo podržanoj ideji od EU-a se traži da uspostavi jasan mehanizam za pravo naroda bez državljanstva na samoodređenje (vidjeti [ideju](#)).

Uloga Suda Europske unije također je zajednička tema rasprave (vidjeti primjer [ideje](#)), s pozivima na pojašnjenje ili čak jačanje njegovih ovlasti (vidjeti

primjer [ideje](#)) i drugih kako bi ih se smanjilo (vidjeti primjer [ideje](#)).

Neki sudionici i sudionice usmjereni su na ulogu Europske središnje banke (vidjeti [ideju](#)) i Euroskupine (vidjeti [ideju](#)) te predlažu načine reforme tih institucija. U jednoj se ideji poziva na dovršetak bankovne unije europskim sustavom osiguranja depozita (vidjeti [ideju](#)).

Različite ideje reformi pokazuju generacijski fokus. Na primjer, jedan sudionik predlaže uvođenje procjene učinka za politike i zakonodavstvo EU-a s ciljem mjerenja njihova konkretnog učinka na mlade (vidjeti [ideju](#)). Stoga bi „test za mlade” pomogao u uključivanju perspektive mladih u institucije i učinio politike EU-a uključivijima za mlade. Prelazak s mlade na starost, drugi sudionik, predlaže osnivanje europskog povjerenika posvećenog starijim osobama (vidjeti [ideju](#)).

Poticanje zajedničkog europskog identiteta i javnog prostora

U okviru te teme sudionici i sudionice raspravljaju o zajedničkom europskom identitetu na temelju zajedničkih europskih vrijednosti demokracije (vidjeti [događanje](#)), o čemu se raspravljalo u okviru drugih tema. Međutim, promiču i praktične ideje za poticanje takvog zajedničkog europskog identiteta, kao i zajedničkog europskog javnog prostora, među ostalim doprinosom medija.

Tema jezika je o kojoj se najviše raspravlja. Zajednički jezik smatra se učinkovitim (a ponekad i jednim) načinom stvaranja snažnog europskog identiteta (vidjeti primjer [ideje](#)). Esperanto se često predstavlja kao jezik koji se ujedinjuje (vidjeti primjer [ideje](#)), među ostalim kako bi se zaobišle podjele među navijačima svakog nacionalnog jezika. Iako se sudionici i sudionice možda ne slažu oko toga koji bi jezik Europljanima trebalo dati prednost, svi se slažu da je potrebno poticati jezično osposobljavanje kako bi se postigao zajednički jezik (vidjeti primjer [ideje](#)). U drugim doprinosima poziva se na bolje poštovanje načela višejezičnosti (vidjeti primjer [ideje](#)), primjerice prevođenjem svih službenih publikacija EU-a na svaki jezik EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Osim toga, postoje ideje za osnivanje sportskog tima EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)), 9. svibnja kao praznika u svim državama članicama (vidjeti [ideju](#)) ili za stvaranje putovnice EU-a (vidjeti [ideju](#)) kako bi se potaknuo europski duh.

Jedan sudionik predlaže i uspostavu programa povezivanja među zaposlenicima kako bi se Europljanima koji nisu u školskoj dobi omogućilo da otkriju kulturu druge države članice EU-a, primjerice pohađanjem tečaja osposobljavanja u inozemstvu (vidjeti [ideju](#)). Budućim generacijama smatraju se

ključni pokretači zajedničkog identiteta EU-a te stoga mnogi sudionici i sudionice naglašavaju važnost obrazovanja mladih o europskim političkim pitanjima (vidjeti [ideju](#)), o čemu se opsežno raspravlja i u poglavlju o obrazovanju, kulturi, mladima i sportu.

Osim jezika, kulturni proizvodi također se smatraju nečim što može povezati Europljane. Stoga je sudionik pozvao na davanje prednosti širenju kulturne proizvodnje unutar europskih granica uspostavom prostora za „slobodno kretanje informacija”, što znači smanjenje ograničenja u pogledu autorskih prava i licenciranja unutar EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Niz doprinosa u okviru teme europskog identiteta dotiče se teme medija i načina na koji oni mogu doprinijeti širenju znanja o EU-u i stvaranju europskog duha (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan od prijedloga koji se ponavlja, a koji je dobio relativno veći broj odobrenja, jest uspostava paneuropskih medijskih kuća ili mreža (vidjeti primjer [ideje](#)) ili stvaranje jedinstvene javne radiotelevizije EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). To se uglavnom predlaže kako bi se povećalo znanje građana o pitanjima povezanim s EU-om, primjerice prijenosom rasprava i događanja uživo, ali i kako bi se potaknuo zajednički duh EU-a kojim se slave europske vrijednosti i europske kulture, s dokumentarnim filmovima o zemljama EU-a. Neki sudionici i sudionice pozivaju i na televizijski i radijski kanal EU-a kako bi se njegove vrijednosti projicirale izvan granica EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Drugi sudionici predlažu osposobljavanje novinara o izvješćivanju u EU-u ili nametanje obveze javnim radiotelevizijskim kućama da određeni postotak vremena emitiranja namijene pitanjima povezanim s EU-om (vidjeti [ideju](#)).

Zaštita i jačanje demokracije

Niz ideja u okviru ove teme odnosi se na zaštitu demokracije u EU-u, uz pozive na snažno djelovanje protiv vlada koje krše demokratska načela, posebno s obzirom na Mađarsku i Poljsku (vidjeti primjer [ideje](#)). To je pitanje detaljnije obuhvaćeno temom „Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost”.

Sudionici prepoznaju i opasnost koju dezinformacije i lažne vijesti mogu predstavljati za demokracije. Poziva se na snažniji pristup suzbijanju širenja obmanjujućih informacija, uključujući prijedloge za stvaranje mobilne aplikacije za provjeru činjenica (vidjeti [ideju](#)) ili neovisnog Instituta EU-a za provjeru činjenica u medijima (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice zagovaraju i posebnu uredbu EU-a o sadržaju koji se može objaviti na društvenim mrežama (vidjeti primjer [ideje](#)).

U nizu ideja i komentara raspravlja se o potrebi za reguliranjem lobiranja, uz pozive na izradu kodeksa ponašanja za političare ili uspostavu neovisnog europskog tijela sa sredstvima za borbu protiv korupcije i neželjenog utjecaja lobija (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan sudionik poziva na zabranu upotrebe sponzorstava tijekom predsjedanja Vijećem EU-a, što je praksa kojom vlada države članice EU-a koja predsjedava Vijećem prima financijsku potporu za prikazivanje logotipa robne marke na službenom internetskom ili fizičkom materijalu (vidjeti [ideju](#)).

Poziva se i na poduzimanje općih mjera za borbu protiv korupcije, primjerice pri dodjeli natječaja na lokalnoj razini (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan sudionik predlaže uvođenje jedinstvene baze podataka u kojoj bi se kombinirali postojeći višestruki sustavi izvješćivanja EU-a (vidjeti [ideju](#)). Drugi je prijedlog da se europskim političarima i javnim službenicima koji obnašaju važne dužnosti, kao što su zastupnici u Europskom parlamentu ili povjerenici, zabrani posjedovanje zaliha (vidjeti [ideju](#)).

Sudionik izražava zabrinutost zbog neželjenog stranog utjecaja na europsku demokraciju, zahtijeva provjeru toga koliko je ključne infrastrukture EU-a u vlasništvu Kine i traži od EU-a da prednost da Indiji u odnosu na Kinu kao strateškom gospodarskom partneru u trgovinskim sporazumima (vidjeti [ideju](#)).

Na [događanju](#) organiziranom u Bruxellesu istaknuta je ključna uloga gradova i lokalnih zajednica u jačanju demokracije i poticanju društvenog napretka. U vrijeme snažne nepovezanosti između institucionalnog centra i periferije, uloga gradova i općina mogla bi biti ključna za izgradnju povjerenja građana u demokratske institucije.

Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.)

Većinom doprinosa u proteklom razdoblju konsolidirane su prethodno navedene teme. Međutim, raspravljalo se o novom nizu ideja kako bi se nacionalne vlade i parlamenti više uključili u oblikovanje politika EU-a i kako bi bili odgovorniji za politike EU-a, čime bi se pristupilo temi europske demokracije iz nacionalne perspektive. Među tim sastavnicama ideja jedan je prijedlog uključivao uspostavu minimalnog broja sjednica posvećenih političkim pitanjima EU-a u svakom nacionalnom parlamentu (vidjeti [ideju](#)). Drugom, koja je usmjerena na ulogu nacionalnih parlamenata u ratifikaciji ugovora EU-a, uvedena je ideja o zajedničkim sjednicama Europskog parlamenta ili njegovih posebnih odbora i nacionalnih parlamenata, posebno putem videokonferencijskih poziva (vidjeti [ideju](#)). U skladu s nalazima iz posljednjeg izvješća, tema o kojoj se najčešće raspravljalo u nedavnim doprinosima bio je opći poziv na zaštitu i jačanje demokracije unutar EU-a, nakon čega je uslijedila potreba za institucijskim reformama (vidjeti primjer [ideje](#)). U mnogim se idejama raspravljalo o predloženim reformama europskog izbornog sustava (vidjeti primjer [ideje](#)).

Istaknuta je i potreba za naporima za povećanje sudjelovanja građana i savjetovanja s njima (vidjeti primjer [ideje](#)). Zapravo, o angažmanu građana povremeno se raspravljalo u vezi sa zaštitom same demokracije, na primjer od strane sudionika koji su pozvali na uspostavu stalne digitalne internetske platforme za savjetovanja s građanima (vidjeti primjer [ideje](#)). Predloženo je stvaranje jedinstvene medijske platforme za emitiranje europskog sadržaja na više jezika, u skladu s važnošću koju sudionici na platformi pridaju novinarstvu i slobodi tiska (vidjeti [ideju](#)).

Stvaranje transnacionalnih lista za izbore za Europski parlament
Reforma izbornog sustava EU-a
Snižavanje i/ili ujednačavanje dobne granice za glasovanje
Olakšati digitalno glasovanje
Olakšati glasanje mobilnim Europljanima i građanima trećih zemalja na europskim izborima
Osiguravanje prava glasa za osobe s invaliditetom i bolesne osobe

Izbori za Europski parlament

Europska demokracija

Rad na zajedničkoj fiskalnoj i gospodarskoj politici
Stvaranje europske vojske
Izrada europskog ustava
Glasovi protiv federalizacije: poziva na veću moć i slobodu suradnje samo u područjima u kojima je to korisno za države članice;
Prijelazni pristup federalizaciji

Federalizacija Europske unije

Upotrebljavati participativno oblikovanje politika
Ulaganje u angažman mladih & interakcije
Osigurati da predstavnici građana sudjeluju u donošenju politika putem parlamenta građana ili skupštine
Organiziranje longitudinalnih konzultacija
Usmjerenost na generacije: mladi i starenje stanovništva
Smanjiti udaljenost između zastupnika u Europskom parlamentu i njihovih izbornih jedinica
Organiziranje obveznijih referenduma na razini EU-a
Prijedlozi i/ili kritike za poboljšanje višejezične platforme, tj. uspostava sustava praćenja, čine je trajnom.

Sudjelovanje građana i savjetovanje s njima

Slika 21. Mentalna mapa teme „Europska demokracija”, 1. dio

Institucionalne reforme

Preispitati ulogu Europskog parlamenta kako bi mu se dodijelila veća zakonodavna i fiskalna ovlast
Donošenje odluka o reformama (jednoglasnost na većinska pravila)
Preispitivanje uloge Europskog vijeća
Reforma postupka izbora predsjednika i povjerenika Komisije (npr. izravni izbor predsjednika Komisije)
Ponovno procijeniti uloge Odbora regija (uključujući institucionalizaciju euroregija) i Gospodarskog i socijalnog odbora
Smanjiti broj povjerenika i ograničiti političke mandate
Reformska uloga Europske središnje banke i Euroskupine
Provesti obveznu procjenu učinka politike
Jačanje ovlasti Suda Europske unije u odnosu na njihovo smanjenje
Povećati odgovornost politika prema budućim generacijama

Europska demokracija

Poticanje zajedničkog europskog identiteta i javnog prostora

Zajednički jezik EU-a u odnosu na poticanje višejezičnosti
Osnivanje sportskih timova EU-a
Uspostava nacionalnog praznika u EU-u
Izrada putovnice EU-a
Uspostaviti twinning i programe razmjene za zaposlenike
Uspostava medijskih portala EU-a posvećenih temama povezanim s EU-om
Uspostaviti jedinstvenu javnu radioteleviziju EU-a radi promicanja suradnje građana i građanki s EU-om
Osigurati da nacionalna javna radiotelevizija posveti vrijeme izvješćivanju na razini EU-a
Uspostava obveznih rasprava o pitanjima povezanim s EU-om u svakom nacionalnom parlamentu uz sudjelovanje povjerenika EU-a

Zaštita i jačanje demokracije

Promjena načina dodjele sredstava EU-a
Borba protiv dezinformacija
Regulirati lobiranje
Borba protiv korupcije
Izrada kodeksa ponašanja za političare
Poduzeti snažne mjere protiv vlada koje krše demokratska načela
Kontrola i ograničavanje vlasništva nad strateškom imovinom antidemokratskih svjetskih sila

Slika 22. Mentalna mapa teme „Europska demokracija”, 2. dio

9. Migracije

Od pokretanja platforme na temu migracija prikupljeno je ukupno 2700 doprinosa, uključujući 955 ideja, 1 539 komentara i 206 događanja. Najčešći doprinosi u okviru ove teme otkrivaju tri opća trenda. S jedne strane, jedna skupina interakcija zahtijeva veću solidarnost i bolje postupke integracije, dok s druge strane, drugi doprinosi zahtijevaju više djelovanja za kontrolu i smanjenje migracija. Zauzevši srednji položaj, druga skupina sudionika željela bi poticati međunarodnu mobilnost, ali samo između gospodarski razvijenih demokracija. Sudionici su raspravljali i o priljevu ukrajinskih izbjeglica. U skladu s tim analiziraju se sljedeće teme:

- **Zajednička politika EU-a u području migracija**
- **Humanistički stav o migracijama**
- **Integracija**
- **Migracija izvan EU-a kao prijetnja**
- **Nadzor državne granice**
- **Rješavanje temeljnih uzroka migracija**

Događanja

Nedavni događaji u kojima se raspravljalo o migracijama iz europske političke perspektive dotakli su se politike EU-a o izbjeglicama i ukazali na potrebu za preispitivanjem politika o izbjeglicama i azilu te potrebu za okvirom za zajedničku raspodjelu migranata diljem EU-a. Na događanju organiziranom u parlamentu Kanarskih otoka sudionici su raspravljali o pregovorima o paktu o migracijama i azilu te pozvali na bolju zaštitu djece migranata bez pratnje (vidjeti [događanje](#)). Tijekom internetskog događanja čiji je domaćin bila talijanska katolička organizacija raspravljalo se o predstojećem Europskom paktu o migracijama i azilu (vidjeti [događanje](#)).

Danska rasprava bila je usmjerena i na pitanje treba li Europa otvoriti ili zatvoriti svoje vanjske granice. Na tom je događanju ostvarena znatna suradnja s raznolikom publikom i otvorena su pitanja kao što su posljedice eksternalizacije europske granice, uspostave centara za azil u trećim zemljama i suradnje EU-a sa zemljama kao što su Turska i Libija. (vidjeti [događanje](#)).

Na još jednom participativnom događanju raspravljalo se o tome predstavlja li migracija priliku ili prijetnju, a raspravljalo se i o pitanjima kao što su zakonita i nezakonita migracija te diferencijacija u pogledu etničke pripadnosti i kulture, kao što je slučaj s ukrajinskim izbjeglicama (vidjeti [događanje](#)). Ta su pitanja razmotrena i tijekom događanja u Litvi (vidjeti [događanje](#)).

U vezi s temom integracije, tijekom događanja u Francuskoj (vidjeti [događanje](#)) istaknuta je potreba za poboljšanom integracijskom infrastrukturom i programima za suzbijanje rasne mržnje i diskriminacije.

Kad je riječ o ratu u Ukrajini, organizirano je događanje na kojem se raspravljalo o međunarodnoj solidarnosti i dosadašnjem odgovoru EU-a na rat u Ukrajini, što je imalo posljedice na migracije (vidjeti [događanje](#)).

Nedavno događanje održano je i u Poljskoj, na kojem su mladi Ukrajinci sudjelovali u raspravama o europskoj integraciji, migracijama i pitanjima u vezi s budućnošću (vidjeti [događanje](#)).

pozivima na veće poštovanje ljudskih prava i učinkovit sustav preraspodjele. Često se spominje i potreba za reformom Dublinskog sustava.

U okviru pod teme zakonite migracije osobe koje zagovaraju strože migracijske politike pozivaju na zajedničku politiku EU-a o selektivnoj migraciji s kvotama, strožim postupcima odabira i prihvatanja (vidjeti primjer [ideje](#)). Predlažu se alternativni pristupi zakonitim migracijama, kao što je europski imigracijski sustav utemeljen na bodovima, koji se ponekad smatra potrebnim za učinkovitiju regulaciju migracijskih tokova (vidjeti [ideju](#)). Sudionici isto tako žele istražiti model kojim se tražiteljima azila omogućuje premještanje u centre u partnerskoj zemlji radi preispitivanja predmeta (vidjeti [događanje](#)).

Doprinosi koji su otvoreniji za migracije isto tako zahtijevaju jedinstven i učinkovitiji pristup, no u većoj su mjeri u skladu s europskim (socijalnim) vrijednostima. Na primjer, u doprinosima se posebno raspravlja o jedinstvenom i učinkovitom postupku azila u EU-u (vidjeti [ideju](#)), što ukazuje i na potrebu za reformom Dublinske uredbe kako bi se spriječila nejednaka raspodjela tražitelja azila i migranata (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki od tih doprinosa predlažu da se migrantima odobri privremena putovnica EU-a za pristup radnim i boravišnim pravima (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna ideja koja je dobila veliku podršku u okviru teme „Migracije” jednako se tako poziva na konkretniju i pravedniju europsku politiku o gospodarskim migracijama, s zakonitim kanalima za ulazak i integracijskom politikom koja se temelji na jednakom postupanju i potpunom poštovanju ljudskih prava (vidjeti [ideju](#)).

Jedan doprinos ideji stvaranja radnog mjesta europskog povjerenika za azil i migracije, koji bi trebao djelovati u koordinaciji s drugim institucijama kako bi nadzirao zajednički sustav azila EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Građani se također zalažu za politiku EU-a o migraciji radne snage ili strategije EU-a za zapošljavanje studenata i kvalificiranih zaposlenika koji dolaze iz trećih zemalja. U tom pogledu jedan sudionik ističe potrebu za povećanjem nadležnosti EU-a u području migracija kako bi EU mogao upravljati migracijama u skladu s načelima i vrijednostima Unije (vidjeti [ideju](#)). Skupina sudionika promiče ideju poticanja selektivne vrste imigracije. Takvi sudionici obično vide migraciju u pozitivnom svjetlu zbog gospodarskih prednosti koje ona stvara. U njima se predlaže usmjeravanje na određene zemlje kako bi se privukli njihovi talenti (vidjeti [ideju](#)) ili ublažavanje kriterija mobilnosti među gospodarski naprednim demokracijama na zapadu i u Aziji, posebno u kontekstu sporazuma o slobodnoj trgovini (vidjeti [ideju](#)).

Zajednička politika EU-a u području migracija

Mnoge ideje u okviru ove teme zahtijevaju zajedničku migracijsku politiku EU-a. One su često popraćene

Humanistički stav o migracijama

Sudionici koji se pridržavaju humanističkog pogleda na migracije zalažu se za promjenu diskursa o migrantima, posebno s obzirom na njihov doprinos kao zdravstvenih radnika tijekom pandemije (vidjeti [događanje](#)).

U nekim se doprinosima zagovara stvaranje humanitarnih koridora ili cjelovite politike otvorenih granica te se kritizira nedostatak solidarnosti prema migrantima (vidjeti primjer [ideje](#)). Među sudionicima koji dijele te ideje inicijative usmjerene na ophodnju Sredozemnim morem radi vraćanja migranata ili sporazumi o kontroli migracijskih tokova, kao što je sporazum između EU-a i Turske, općenito se smatraju neuspjehom migracijskog sustava EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Sudionici i sudionice pozivaju na poštovanje ljudskih prava uz pomoć rješenja za suzbijanje nereguliranih migracija i imigracijske politike EU-a s jednostavnijim i pristupačnijim postupcima azila u zemljama podrijetla, zakonitim i sigurnim migracijskim rutama te suzbijanjem trgovine ljudima kako bi se izbjegli smrtni slučajevi izbjeglica na granicama EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Neki sudionici i sudionice predlažu pravni okvir za zaustavljanje prisilnog povratka integriranih osoba i obitelji u nesigurne zemlje podrijetla (vidjeti [ideju](#)). Drugi sudionici podupiru strategiju dobrovoljnog, a ne prisilnog vraćanja, na temelju toga što se prva, ako se provodi u dogovoru sa zemljama podrijetla, pokazala mnogo djelotvornijom (vidjeti [ideju](#)).

Neki od tih doprinosa odnose se i na pitanja nejednakosti koja utječu na postojeći postupak traženja azila. Na primjer, ističu činjenicu da je udio muških tražitelja azila znatno veći od udjela žena koje traže azil ili obitelji (vidjeti [ideju](#)). Drugi izvješćuju o poteškoćama s kojima se suočavaju LGBTIQ tražitelji azila, pozivajući na veću zaštitu i bolju potporu toj skupini (vidjeti [ideju](#)).

Integracija

Mnogi su prijedlozi povezani s integracijom migranata. Sudionici prepoznaju potrebu za stvaranjem učinkovitijih programa integracije, pri čemu se posebna pozornost posvećuje jezičnom osposobljavanju. Niz sudionika raspravlja i podržava ideju kojom se od EU-a traži da izradi programe integracije, pri čemu se iznose različita stajališta (vidjeti [ideju](#)).

Među idejama o integraciji mnogi pozivaju na praćenje daljnjih koraka za migrante kako bi se osigurala potpuna integracija u državama članicama EU-a. U jednoj se ideji velik potencijal vidi u prepoznavanju i daljnjem aktiviranju migranata i članova zajednica koje ih primaju kao kreatora promjena (vidjeti [ideju](#)). Važnost

uključivanja migranata u lokalne projekte i volonterske aktivnosti u više je navrata napredovala (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan ispitanik naglašava važnost usvajanja transverzalnog pristupa integraciji, s naglaskom na prenosivosti politika donesenih na lokalnoj razini, i pristupa koji se proteže od institucija do lokalnih udruženja, pri čemu je EU odgovoran za pružanje te vrste okvira (vidjeti [ideju](#)). Obrazovanje se smatra ključnim za integraciju, pri čemu jezik i europske vrijednosti imaju središnju ulogu. S tim u vezi sudionici i sudionice smatraju da postoji potreba za dostatno financiranim programima za potporu uključivanju djece migranata školske dobi u javni obrazovni sustav (vidjeti [ideju](#)). Druge ideje usmjerene su na tercijarno obrazovanje kao ključnu polugu za veću integraciju. U tom se pogledu jedan sudionik zalaže za bolji pristup mladih izbjeglica sveučilišnim programima (vidjeti [ideju](#)). Poseban prijedlog bavi se pitanjem jezičnih prepreka i promiče ideju upotrebe umjetne inteligencije za prevladavanje jezičnog jaza (vidjeti [ideju](#)).

Uspješna integracija migranata na lokalno tržište rada smatra se korisnom za europsko gospodarstvo. To se posebno odnosi na situaciju nakon pandemije, kako je istaknuto tijekom dvodnevnog događanja koje su zajednički organizirali Europska komisija i Europski gospodarski i socijalni odbor u Bruxellesu (vidjeti [događanje](#)). Jedan sudionik posebno ističe korisne ishode imigracije u gospodarski depresivna područja (vidjeti primjer [ideje](#)). Poziva se na informativne kampanje i programe za senzibilizaciju građana EU-a kako bi se suzbio rasizam i prešlo na društvo. Jedan sudionik poziva na veću raznolikost među osobljem koje radi u tijelima za oblikovanje politika i javnim službama povezanim s migracijama (vidjeti [ideju](#)). Kad je riječ o mišljenjima o rasizmu i isključenosti s tržišta rada, poziva se na jednako i pravedno postupanje prema državljanima trećih zemalja sa zakonitim boravkom (vidjeti [ideju](#)). Kad je riječ o diskriminaciji na tržištu rada, jedan sudionik upućuje na potrebu za podacima (cenzusa) o etničkom podrijetlu migranata kako bi se učinkovito doprinijelo donošenju politika (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici žale zbog ograničenih prava osoba sa stalnim boravištem u EU-u. Napominju da Unija svojim stalnim rezidentima ne dodjeljuje pravo glasa i zahtijevaju da se glasačka prava temelje na boravištu (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici smatraju da je to pitanje posebno važno kad je riječ o građanima Ujedinjene Kraljevine koji su živjeli u EU-u prije Brexita. Jedna od ideja koja je dovela do kontroverzne rasprave jest uvođenje ubrzanog postupka za dobivanje prava na razini EU-a za britanske građane koji su živjeli u EU-u prije Brexita (vidjeti [ideju](#)).

→ Migracija izvan EU-a kao prijetnja

Unatoč protivljenju nekih sudionika u području migracija, ideje kojima se migracije otvoreno definiraju kao prijetnja europskoj civilizaciji ili političkoj stabilnosti relativno su manje podržane od ideja povezanih s integracijom i poštovanjem ljudskih prava. Kad je to navedeno, navode se razlozi za zabrinutost u pogledu europske civilizacije i političke stabilnosti koje sudionici i sudionice u velikoj mjeri podržavaju (vidjeti primjer [ideje koja je dobila veliku potporu](#)).

Na događanju u Mađarskoj raspravljalo se o nekim temeljnim pravnim pitanjima povezanim s migracijama. Među pitanjima na koja je taj događaj navodno odgovorio bilo je i „pravo (društva) na očuvanje vlastite nacionalne kulture, identiteta i načina života” s obzirom na masovnu migraciju (vidjeti [događanje](#)).

Komentari na ovu vrstu doprinosa izraženi su u njihovim idejama i doprinosima na temu migracija. Jedna je od uočenih tema osjećaj da su migracije iz zemalja koje nisu članice EU-a prijetnja civilizaciji, identitetu, vrijednostima i kulturi EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Ti sudionici i sudionice pozivaju na mjere za ograničavanje migracija izvan EU-a, strožu politiku repatrijacije i strategije kojima se ometa mobilnost migranata, kao što su strože granične kontrole (vidjeti primjer [ideje](#)).

Više sudionika upozorava na upotrebu nezakonitih migracija kao (političkog) oružja, posebno se pozivajući na velik priljev migranata iz Bjelorusa na litavske i poljske granice (vidjeti primjer [ideje](#)). Kad je riječ o migracijskoj krizi na granici s Bjelarusom, mišljenja sudionika razlikuju se.

Nadzor državne granice

Relativno velik broj ideja podupire čvrst stav prema imigraciji. Sudionici koji usvoje tu liniju protive se reguliranju nezakonitih imigranata i pozivaju na daljnje osnaživanje europskih tijela za nadzor granica, kao što je Frontex. Međutim, neki od njih zagovaraju nacionalni, a ne europski pristup kontroli imigracije, bojeći se da bi EU bio previše popustljiv prema tražiteljima azila.

Općenito postoji potpora organiziranim i koordiniranim naporima u pogledu nadzora državne granice, uz pozive na sveobuhvatnije granične kontrole, uključujući tijelo za prisilno vraćanje (vidjeti primjer [ideje](#)), veću potporu Frontexu, uz bolje definiranje njegovih funkcija (vidjeti [ideju](#)) i pravno obvezujući pristup naporima u pogledu traganja i spašavanja na Sredozemlju (vidjeti [ideju](#)). Međutim, o ulozi Frontexa i inicijativama za ophodnju na moru često se raspravlja na platformi, pri čemu drugi sudionici traže veću kontrolu nad njihovim funkcioniranjem kako bi se osiguralo poštovanje

ljudskih prava (vidjeti [ideju](#)). Podržanija ideja zahtijeva brzo protjerivanje iz EU-a za one migrante koji počinu teško kazneno djelo (vidjeti primjer [ideje](#)). Slična ideja kojom se traži vraćanje nezakonitih migranata potiče raspravu među sudionicima i sudionicama u korist neposrednih repatrijacija i onih protiv njih (vidjeti [ideju](#)). Jedan ispitanik predlaže prekid strane pomoći zemljama koje ne prihvaćaju repatrijaciju svojih državljana (vidjeti [ideju](#)).

Drugi doprinosi pozivaju na veću solidarnost i poštovanje ljudskih prava. Ideje o kojima se ovdje raspravlja su, na primjer, centralizirani distribucijski sustav EU-a koji se temelji na solidarnosti, financiranje za poboljšanje infrastrukture za prihvata na granicama (stanovanje i hrana) ili nadnacionalna agencija koja upravlja europskim izbjegličkim kampovima, kojom zajednički upravljaju različite zemlje i koja se financira sredstvima EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Nedavna rasprava o proširenju financiranja EU-a za financiranje izgradnje nacionalnih prepreka migrantima djelomično se odražava u nekim doprinosima kojima se zahtijeva veća financijska potpora EU-a njegovim državama članicama za jačanje fizičke zaštite granica (vidjeti [ideju](#)).

Međutim, kada sudionici pozivaju na veću financijsku potporu EU-a za borbu protiv migracija na granicama, ne zagovaraju uvijek izgradnju novih prepreka. Neke od njih prepoznaju ključnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti koje djeluju na nacionalnim granicama i žele veće financiranje projekata povezanih s prihvatom i integracijom migranata (vidjeti primjer [ideje](#)).

U događanju pod nazivom „Jače granice, jača Europa”, koje se održalo u Budimpešti, sudionici su se zalagali za pragmatičniju i strožu graničnu politiku (vidjeti [događanje](#)).

Rješavanje temeljnih uzroka migracija

Manji dio ideja dublje se bavi pitanjem migracija i razmatra potrebu da se, uz mjere politike za upravljanje migracijama u EU-u, poduzmu mjere za rješavanje temeljnih uzroka migracija drugdje. Suradnja između europskih zemalja i zemalja trećeg svijeta, posebno afričkih zemalja, smatra se ključnom za rješavanje temeljnih uzroka migracija (vidjeti primjer [ideje](#)). Razmišljajući o budućnosti Europe, sudionici i sudionice ističu potrebu za rješavanjem temeljnih uzroka migracija kako bi se riješili migracijski problemi s kojima se EU trenutačno suočava. Uloga međunarodnih partnerstava, uključujući sporazume sa zemljama trećeg svijeta, u upravljanju imigracijskim tokovima bila je predmet događanja u Portugalu (vidjeti [događanje](#)).

Prijedlozi u tom pogledu kreću se od uspostave jednakih trgovinskih odnosa, ulaganja u više planova

razvojne pomoći i akademskog osposobljavanja te profesionalnog razvoja osoba koje žive u zemljama trećeg svijeta (vidjeti [ideju](#)). Zajednička je briga da zemlje primateljice zloupotrebljavaju razvojnu pomoć, što je čini neučinkovitom. U tom je pogledu jedan sudionik predložio poboljšanje sljedivosti sredstava i praćenje njihove upotrebe primjenom tehnologija lanca blokova i pametnih certifikata (vidjeti [ideju](#)).

Za određenu skupinu doprinosa EU je zadužen na temelju toga što je sudjelovao u regionalnoj destabilizaciji, primjerice subvencioniranim izvozom poljoprivrednih proizvoda u zemlje u razvoju (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, kako bi se uklonile gospodarske nejednakosti između razvijenih zemalja i zemalja u razvoju, neki se sudionici zalažu za promicanje održive poljoprivrede otporne na klimatske promjene u zemljama trećeg svijeta (vidjeti [ideju](#)). To bi pomoglo i u borbi protiv „klimatskih migracija” (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). Sudionici i sudionice doista se u velikoj mjeri bave fenomenom „klimatskih migracija”, koji žele da se javnost više usredotoči na to pitanje i da se u međunarodnom pravu prizna status klimatskih izbjeglica (vidjeti [ideju](#)).

[ideju](#)). Zagovarala se i pozitivnija komunikacija o imigraciji kako bi se olakšala neometana integracija zemlje domaćina (vidjeti [ideju](#)).

Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.)

Doprinosi na temu migracija u proteklom razdoblju ojačali su prethodno promatrane teme i podteme.

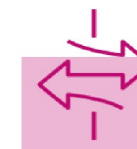
U brojnim prijedlozima poziva se na poboljšanje postojećih sustava migracija i azila. U tom se pogledu zajednički europski okvir za obradu zahtjeva za azil smatra ključnim (vidjeti [ideju](#)), uključujući reformu Dublinskog sustava (vidjeti primjer [ideje](#)).

U nekoliko ideja predloženo je povezivanje svakog novopridošlog s „referentom” koji je već nastanjen u zemlji dolaska (vidjeti primjer [ideje](#)). Drugi sudionici istaknuli su važnost zakonitih migracijskih putova kako bi se olakšali procesi integracije (vidjeti [ideju](#)) i zalagali se za omogućivanje radnih viza (vidjeti [ideju](#)) ili stvaranje sigurnijih migracijskih putova kako bi se ograničile žrtve migranata na ruti prema Europi, posebno one na moru (vidjeti primjer [ideje](#)).

Nedavni unosi o migracijama uglavnom su polarizirani, kao što je prethodno navedeno. S jedne strane, neki sudionici smatraju migracije resursom za društvo (vidjeti primjer [ideje](#)). S druge strane, neki sudionici i sudionice protive se daljnjoj migraciji jer se smatra da se mnogi migranti ne integriraju (vidjeti [ideju](#)). Kako bi se olakšala i potaknula integracija, jedan je sudionik pozvao na smanjenje birokracije kako bi se smanjile prepreke za migrante koji traže zaposlenje (vidjeti

Uspostaviti jedinstvenu politiku EU-a o selektivnim migracijama: kvote i stroži postupci odabira
 Reforma Dublinske konvencije za ravnopravnu raspodjelu tražitelja azila i migranata
 Poziv na uspostavu migracijskog sustava kojim se poštuju ljudska prava, u skladu s vrijednostima EU-a
 Veće nadležnosti EU-a u području migracija
 Razvoj politike EU-a o migraciji radne snage
 Poziv na strože postupke prihvatanja zakonite migracije
 Uspostaviti zajedničku imigracijsku politiku EU-a s centraliziranim tijelom za podnošenje zahtjeva i postupkom
 Uspostava sustava partnerstava kojim se migrantima omogućuje podnošenje zahtjeva za azil u njihovoj zemlji podrijetla
 omogućiti selektivnu vrstu imigracije usmjerenu samo na obrazovane migrante i poticati mobilnost među gospodarski naprednim demokracijama
 Osnivanje europskog povjerenika za azil i integraciju

Zajednička politika EU-a u području migracija

Migracije

Lakši i pristupačniji postupci azila u zemljama podrijetla te uspostava humanitarnih koridora
 Borba protiv nezakonitih migracija, suzbijanje trgovine ljudima i krijumčara
 Stvaranje zakonitih i sigurnih migracijskih ruta i kanala za izbjegavanje smrtnih slučajeva
 Uspostava pravnog okvira za zaustavljanje deportacije integriranih osoba u nesigurne zemlje podrijetla
 Davanje prednosti dobrovoljnim repatrijacijama putem partnerstava sa zemljama podrijetla, a ne prisilnim vraćanjima

Humanistički stav o migracijama

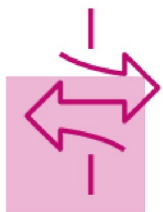
Smanjiti birokratske procedure za imigrante
 Stvaranje programa integracije na razini EU-a u potrazi za poslom
 Osjetljivost građana EU-a: ulaganje u obrazovanje povezano s uključivanjem
 Utvrđivanje daljnjih koraka za migrante i tražitelje azila
 Uspostava obrazovnog sustava za potporu uključivanju djece migranata školske dobi i davanje prednosti obrazovanju jezika i vrijednosti
 Borba protiv diskriminacije i jednako i pravedno postupanje prema migrantima i državljanima trećih zemalja sa zakonitim boravkom, na primjer na tržištu rada
 Pобољшanje pristupa volonterskim aktivnostima za migrante
 Povećanje raznolikosti osoblja u službama za migracije i političkim tijelima
 Potpora britanskim građanima koji borave u EU-u mnogo prije Brexita u ostvarivanju prava na razini EU-a ubrzanim postupkom
 Dodjela prava glasa osobama sa stalnim boravištem u EU-u
 Poticanje prenosivosti politika i dobrih praksi povezanih s integracijom među državama članicama EU-a
 Povežite svakog novopridošlog s „referentnim” imigrantom koji je već nastanjen

Integracija

Slika 23. Mentalna mapa za tematsko područje „Migracije”, 1. dio

Migracija izvan EU-a kao prijetnja

Ograničavanje migracija izvan EU-a
Poduzeti mjere za reguliranje migracija izvan EU-a
EU će razviti obrambeniji stav protiv upotrebe nezakonitih migracija kao političkog oružja

Migracije

Nadzor državne granice

Sveobuhvatniji nadzor granica, davanje ovlasti za prisilno vraćanje
Dati prednost poštovanju ljudskih prava u upravljanju migracijskim tokovima
Financiranje infrastrukture za prihvata na granicama (smještaj i hrana)
Koordiniranje napora u traganju i spašavanju na Sredozemlju
Osnivanje nadnacionalne agencije za upravljanje europskim izbjegličkim kampovima
Zaštita centraliziranog distribucijskog sustava EU-a za tražitelje azila na temelju solidarnosti
Veća financijska potpora državama članicama za jačanje fizičke zaštite granica ili financiranje projekata prihvata na granicama
Mjere za trenutačno protjerivanje migranata koji počinju kazneno djelo i/ili nezakonitih migranata

Rješavanje temeljnih uzroka migracija

Poticanje namjenskih sporazuma i partnerstava sa zemljama podrijetla
Borba protiv klimatskih promjena u zemljama podrijetla radi suzbijanja klimatskih migracija i priznavanja statusa klimatskih izbjeglica
Uspostaviti ravnopravne trgovinske odnose
Ulaganje u više planova razvojne pomoći
Prekinuti sudjelovanje europske vojske u zemljama u razvoju i zaustaviti destabilizirajuće prakse kao što je subvencionirani izvoz poljoprivrednih proizvoda

Slika 24. Mentalna mapa teme „Migracije”, 2. dio

10. Obrazovanje, kultura, mladi i sport

Ideje objavljene pod temom Obrazovanje, kultura, mladi i sport obuhvaćaju razne teme, s obzirom na njihovu višetematsku prirodu. Kao i drugdje na platformi, poziv na poticanje zajedničkog identiteta EU-a opetovano je temeljno mišljenje o temama utvrđenima u ovoj temi, a doprinosi su se, među ostalim, odnosili na razmjene, izloženost različitim kulturama i mobilnost. Na tu je temu prikupljeno ukupno 4976 doprinosa, od čega 2063 ideje, 1757 komentara i 1156 događanja. Različite ideje mogu se grupirati u sljedeće teme:

- Poticanje zajedničkog identiteta EU-a
- Mobilnost unutar EU-a
- Obrazovanje otporno na buduće promjene
- Nesigurnost rada i nezaposlenost među mladima
- Europska baština
- Pristup obrazovanju i kulturi
- Kreativni i akademski stručnjaci
- Inkluzivnost u sportu

Događanja

U proteklom razdoblju na događanjima se raspravljalo o nizu tema, kao što su pristup tercijarnom obrazovanju, mobilnost te usklađivanje obrazovnih sustava i naziva. Na primjer, organizirano je participativno radioničko događanje s 30 mladih sudionika u ruralnom gradu u Francuskoj kako bi se raspravljalo o načinima poboljšanja mobilnosti mladih u ruralnim područjima (vidjeti [događanje](#)).

U Poljskoj, jednoj od zemalja koje su zabilježile najveći broj događanja za tu temu, sudionici su raspravljali i o ulozi mladih migranata iz Ukrajine, uključujući načine za poticanje njihove integracije (vidjeti [događanje](#)). Na tom događanju, koje je bilo u obliku rasprave, sudionici su posebno raspravljali o rješenjima kako bi se djeci koja ne znaju jezik pomoglo da se brzo prilagode novoj situaciji.

U Španjolskoj, drugoj zemlji s velikim brojem događanja povezanih s tom temom, teme o kojima se raspravljalo posebno su se odnosile na mogućnosti i izgleda za zapošljavanje mladih. U jednom događanju u regiji Navarra opći osjećaj mladih sudionika događanja bio je poprilično pesimističan, pri čemu se većina njih žalila na nedostatak prilika za emancipaciju i pozivanje na poboljšanje školskog prijevoza, veću dostupnost stipendija i veću pomoć pri podnošenju zahtjeva za programe mobilnosti (vidjeti [događanje](#)).

Poticanje zajedničkog identiteta EU-a

Kad je riječ o temi europskog identiteta, jedna od tema o kojima se najviše raspravlja jest učenje jezika.

U okviru pojma jezičnog obrazovanja kao sredstva za poticanje međukulturnih razmjena i načina na koji ono doprinosi zajedničkom identitetu EU-a, u nekoliko se doprinosa naglašava potreba za prevladavanjem jednojezičnog školovanja te se poziva na priznavanje heterogene i višejezične prirode Europe kao resursa (vidjeti primjer [ideje](#)). Slično tome, panel-rasprava u Berlinu istražila je višejezičnost Europe i načine prepoznavanja i poticanja višejezične raznolikosti (vidjeti [događanje](#)). Drugi sudionik koji se zalaže za višejezičnost poziva na veću potporu poučavanju manjinskih jezika u školi (vidjeti [ideju](#)). Jedan sudionik predlaže uvođenje putnih vaučera za jezične razmjene koje financira EU (vidjeti [ideju](#)).

Mnogi sudionici smatraju da bi uspostava jednog zajedničkog europskog jezika mogla potaknuti europsku integraciju (vidjeti primjer [ideje](#)). O tome se uvelike raspravlja i u okviru teme „Druge ideje” (vidjeti primjer

[ideje](#)). Rasprava se bavi različitim prednostima i nedostacima takvog zajedničkog europskog jezika i različitim mogućim jezicima, uključujući esperanto (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#), koje su obje visoko podržane), latinski (vidjeti primjer [ideje](#)) ili engleski (vidjeti primjer [ideje](#)). Konkretno, razgovor o esperantu izazvao je određeni interes na internetu, odražavajući živost rasprave oko jednog neutralnog jezika za sve države članice EU-a (vidjeti [događanje](#)).

Druga ideja među idejama koje su dobile najveću potporu odnosi se na osnivanje europske javne radiotelevizije (vidjeti [ideju](#)). Nekoliko ideja odnosi se na uspostavu više medijskih portala EU-a (televizija, radio i društveni mediji) kako bi se europski građani bolje uključili u pitanja i teme povezane s EU-om, s krajnjim ciljem jačanja europskog identiteta i temeljnih vrijednosti (vidjeti primjer [ideje](#)). Davanje prednosti optjecaju europskih medijskih produkcija, primjerice uspostavom zajedničkog medijskog tržišta EU-a, također je napredovalo kao ideja brojnih sudionika (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna je od ideja stvaranje posebne medijske platforme EU-a prilagođene učenju jezika (vidjeti [ideju](#)).

Podtema ideja odnosi se na obrazovanje u kojem sudionici i sudionice predlažu uvođenje obveznog tečaja o povijesti i institucijama EU-a u svim europskim srednjim školama kao alata za mlađe generacije za izgradnju interesa i osjećaja odgovornosti u pogledu EU-a, čime bi se poboljšao proces izgradnje identiteta EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Znanje o europskoj povijesti smatra se ključnim i drugim sudionikom, koji predlaže pokretanje europskog istraživanja za mjerenje povijesne svijesti mladih (vidjeti [ideju](#)), dok drugi promiče ideju o stvaranju službenog udžbenika o europskoj povijesti (vidjeti [ideju](#)).

Mnogi sudionici smatraju da je postojanje školskih događanja povezanih s EU-om ključno (vidjeti primjer [ideje](#)), a jedan od njih predlaže osnivanje učitelja zaduženog za koordinaciju događanja i programa povezanih s EU-om (vidjeti [ideju](#)). U mnogim idejama povezanim s poticanjem zajedničkog identiteta EU-a predlažu se različiti oblici razmjene ili povezivanja među školama u različitim državama članicama kako bi se potaknulo prijateljstvo preko granica država članica (vidjeti [ideju](#)). U jednoj se ideji predlaže promicanje proučavanja europske povijesti u školskim kurikulumima, uključujući povijest svake pojedine europske zemlje (vidjeti [ideju](#)).

U podtemi sporta u vezi s poticanjem zajedničkog identiteta EU-a raspravlja se o organizaciji transnacionalnijih, međueuropskih sportskih događanja (vidjeti primjer [ideje](#)) i mogućnosti osnivanja europskog sportskog tima koji bi se mogao natjecati na međunarodnim događanjima (vidjeti primjer [ideje](#)). Nadalje, istaknuta je važnost zajedničkih simbola EU-a u pogledu stvaranja zajedničkog identiteta EU-a, među ostalim idejom da se zastave EU-a uvrste na sportsku

opremu i odore sportaša iz država članica EU-a (vidjeti [ideju](#)).

U drugoj ideji, koja je više podržana i široko spomenuta u drugim temama, zagovara se uspostava europskog državnog praznika 9. svibnja kako bi se potaknuo zajednički europski duh (vidjeti primjer [ideje](#)).

Promidžbu europske kulture, kao što je glazba na različitim europskim jezicima, spominje jedan sudionik koji želi da se od radija zahtijeva da emitiraju najmanje 20 % neengleske glazbe (vidjeti [ideju](#)).

Hrana se smatra i načinom izgradnje mostova između europskih zemalja i kultura (vidjeti [ideju](#)), zbog čega sudionik predlaže stvaranje aplikacije za europske recepte koju financira EU (vidjeti [ideju](#)).

Mobilnost unutar EU-a

Tema mobilnosti unutar EU-a generira relativno velik broj doprinosa.

Njima se unaprijede ideje za poboljšanje postojećih programa mobilnosti ili iznesu novi izvorni prijedlozi.

Neki sudionici predlažu stvaranje internetskog portala pod vodstvom EU-a za prijavu na tečajeve visokog obrazovanja u EU-u. Tim bi se portalom učenicima moglo omogućiti da se istodobno prijave na različite programe unutar Europske unije (vidjeti primjer [ideje](#)).

Druga podtema koju je istaknulo nekoliko sudionika odnosi se na proširenje programa Erasmus na mlade koji ne pohađaju sveučilište, primjerice njegovim proširenjem na srednjoškolce, uključujući one u strukovnom obrazovanju. Time bi se onima koji nisu pohađali visoko obrazovanje pružila prilika da žive u inozemstvu, razmjenjuju dobre prakse, uče nove jezike i kulture te općenito prošire svoje vještine (vidjeti primjer [ideje](#)).

Nadalje, sudionici su naglasili potrebu da program Erasmus postane uključiviji za studente s niskim prihodima. Jedna je od ideja poboljšati prilagodbu stipendija u okviru programa Erasmus troškovima života u svakoj zemlji (vidjeti [ideju](#)). U tom pogledu jedan sudionik predlaže da se sveučilištu u zemlji odredišta povjeri zadaća dodjele stipendija u okviru programa Erasmus kako bi se prijavitelji mogli izravno prijaviti na željeno odredišno sveučilište, a ne preko svojeg matičnog sveučilišta (vidjeti [ideju](#)). Želja za poboljšanjem postojećeg oblika programa naglašava svijest o važnosti programa obrazovne mobilnosti. To je vidljivo i iz postojanja različitih događanja povezanih s tom temom i povezanih s dvjema prethodno navedenim idejama (vidjeti [događanje](#)).

Jedan sudionik poziva na reintegraciju studenata iz Ujedinjene Kraljevine u program Erasmus+ (vidjeti [ideju](#)).

Općenito, ideje o pristupačnosti i uključivosti programa Erasmus često se ponovno pojavljuju. Na primjer, u najnovijim doprinosima predlaže se proširenje programa Erasmus na druge kategorije osposobljavanja, kao što su poljoprivreda i drugi obrti (vidjeti [ideju](#)).

Još jedno područje interesa je inicijativa „DiscoverEU”. Neki sudionici i sudionice predlažu proširenje inicijative DiscoverEU na sve mlade Europljane u dobi od 18 godina (vidjeti primjer [ideje](#)).

Naposlijetku, ideja o akademskoj mobilnosti odnosi se na ratifikaciju Ugovora o priznavanju iz Lisabona kako bi se olakšala profesionalna i akademska mobilnost u Grčkoj (vidjeti [ideju](#)).

Jedinstvena ideja o mobilnosti, potencijalno iz zemalja koje nisu članice EU-a, odnosi se na stvaranje europskog programa stipendija „Student At Risk” za studente koji su kazнено gonjeni u svojoj zemlji kako bi se zaštitila akademskasloboda (vidjeti [ideju](#)).

Obrazovanje otporno na buduće promjene

U mnogim se idejama izražava potreba za preispitivanjem obrazovanja u trenutačnom digitaliziranom dobu, posebno nakon što je pandemija bolesti COVID-19 izmijenila nastavne prakse u školama i na sveučilištima. Mnogi sudionici i sudionice smatraju da je ponovno promišljanje obrazovanja u digitalnom dobu preduvjet za buduću globalnu konkurentnost i modernizaciju Europe (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kako bi se olakšao pristup tečajevima, sudionici predlažu digitalne vjerodajnice i istraživačke materijale te stvaranje jedinstvenog repozitorija svih akademskih resursa ili jedinstvene europske digitalne platforme otvorene svim akreditiranim visokim učilištima EU-a (vidjeti [ideju](#)). Ovaj poziv ide ruku pod ruku s potrebom za promicanjem IKT-a u školama i na sveučilištima, među ostalim subvencioniranjem škola za kupnju hardvera (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kad je riječ o pitanju odgovarajuće opreme i prostora za obrazovanje, korisnici platforme snažno su podržali prijedlog europskog plana za obrazovanje. To bi bila „europska strategija usmjerena na podupiranje izravnih ulaganja u obrazovnu infrastrukturu i poboljšanje dostupnosti, povezanosti i kvalitete obrazovanja i cjeloživotnog učenja” (vidjeti [ideju](#)). U još jednoj ideji s visokom podrškom predlaže se uspostava prava na cjeloživotno učenje i osposobljavanje (vidjeti [ideju](#)).

Sudionici i sudionice često smatraju da je promicanje mekih vještina, a posebno umjetničkih aktivnosti, još jedan ključni korak u razvoju kritičkog razmišljanja učenika i studenata iz EU-a i jačanju njihovih globalnih vrijednosti, posebno u ranoj dobi (vidjeti primjer [ideje](#)).

Provedba uključivih obrazovnih metoda i općenito promicanje raznolikosti u obrazovanju smatraju se važnim ciljem za budućnost obrazovanja u EU-u (vidjeti [ideju](#)). To odražava i ideje o potrebi za borbom protiv feminicida (vidjeti [ideju](#)) i antisemitizma putem obrazovanja (vidjeti [ideju](#)).

Podtema ideja odnosi se na potrebu za reformom obrazovnih praksi kako bi se proizvele odrasle osobe koje mogu biti aktivni građani EU-a. Osim razmjena i obrazovanja o EU-u, kako je prethodno navedeno, ova podtema uključuje ideje o potrebi za poticanjem aktivnog društvenog sudjelovanja mladih učenika u školama (vidjeti [ideju](#)) ili za uvođenjem međukulturnih vještina s, primjerice, više praksi učenja stranih jezika (vidjeti [ideju](#)). Tijekom niza događanja istražena je povezana ideja, odnosno raznolikost jezika i uloga koju njihova medijska izloženost može imati u olakšavanju učenja i stvaranju zajedničkog europskog identiteta (vidjeti primjer [događanja](#)). Skupina sudionika skrenula je pozornost na potrebu za preispitivanjem postojećeg obrazovnog sustava kako bi se mladi pripremili za svijet budućnosti. Sudionici i sudionice pozivaju na obrazovanje o ekonomiji i financijama (vidjeti [ideju](#)) i klimatskim promjenama (vidjeti primjer [ideje](#)), uključujući osnivanje europskih klimatskih snaga (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, pozivaju na uspostavu mehanizama za poboljšanje vještina mladih u području STEM-a (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika), npr. putem programa osnovnih vještina u području STEM-a na razini EU-a (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, kako je istaknuto u tematskom području digitalne transformacije, sudionici i sudionice pozivaju na osposobljavanje mladih u području digitalne dobrobiti (vidjeti primjer [ideje](#)). Pitanje digitalne dobrobiti može biti obuhvaćeno i općenitijim pozivom na veću potporu mentalnom zdravlju u školama (vidjeti [ideju](#)). Kad je riječ o ideji obrazovanja otpornog na buduće promjene koju su osmislili neki sudionici, školski kurikulumi fleksibilni su (vidjeti [ideju](#)), a škole podupiru udruženja učenika i aktivnosti osposobljavanja učenika kako bi postali autonomni odrasli (vidjeti [ideju](#)). U tom bi pogledu prijedlog za povećanje utjecaja organizacija civilnog društva u školama mogao ići ruku pod ruku s tim „participativnijim” konceptom škole (vidjeti [ideju](#)). U skladu je s tim stajalištem i ideja poticanja sportske prakse i povećanja broja sportskih razreda u školi (vidjeti [ideju](#)). Evaluacije nastavnika, koje u idealnom slučaju koordinira Europska unija, zagovaraju i drugi sudionici (vidjeti [ideju](#)).

U nizu ideja raspravlja se i o usklađivanju (strukovnog) obrazovanja s radnim svijetom (vidjeti primjer [ideje](#)) i potrebi za poticanjem poduzetničkih vještina u obrazovanju (vidjeti [ideju](#)). Neke ideje dodane na platformu usmjerene su na osposobljavanje za inovacije i poduzetništvo (vidjeti primjer [ideje](#)) na potrebu za boljim priznavanjem neformalnog učenja (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom pogledu još jedan prijedlog uključuje uvođenje obvezne profesionalne orijentacije kako bi se

procijenili talenti i interesi učenika u ranoj fazi školovanja (vidjeti [ideju](#)).

Još jedna tema koja se pojavila nakon širenja nastave na internetu tijekom pandemije jest školovanje kod kuće. Jedan sudionik poziva na priznavanje školovanja kod kuće u svim državama članicama EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Ideju o uspostavi standardnog završnog ispita, zajedničkog svim državama članicama EU-a, predlaže jedan sudionik (vidjeti [ideju](#)).

Nesigurnost rada i nezaposlenost među mladima

Zapošljavanje mladih česta je tema na platformi, među ostalim i zato što je to strogo povezano s obrazovanjem i osposobljavanjem. Mnoge ideje o obrazovnim programima usmjerene su i na zapošljivost i prelazak na tržište rada (vidjeti primjer [ideje](#)). Međutim, kad je riječ o mladima, sudionici smatraju da je ključno i pitanje nezaposlenosti i mladih koji „nisu zaposleni, ne obrazuju se i ne osposobljavaju” (NEET-ovi), a neke ideje povezane s tim u velikoj su mjeri podržane (vidjeti primjer [ideje](#)). O nesigurnom radnom mjestu među mladima raspravlja više sudionika koji pozivaju na pružanje potpore mladima u nesigurnim radnim uvjetima kvalitetnim radnim mjestima, pravednom naknadom i pristupom socijalnoj zaštiti (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Kad je riječ o nesigurnim radnim mjestima, jedan ispitanik traži od EU-a da ukine neplaćeno stažiranje (vidjeti [ideju](#)). Drugi predlažu proširenje određenih jamstava i oblika potpore zapošljavanju namijenjenih mladima (vidjeti [ideju](#)) ili čak provedbu standarda kvalitete koji bi bili obvezujući za sva radna mjesta otvorena u okviru planova oporavka EU-a i nacionalnih planova oporavka ([vidjeti ideju](#)). Neki sudionici i sudionice posebnu pozornost posvećuju onim državama članicama koje su više pogođene nezaposlenošću mladih, kao što su mediteranska radna mjesta (vidjeti [ideju](#)).

Događaj u Litvi bio je usmjeren na višestruke izazove s kojima se suočavaju mladi u razdoblju nakon pandemije, uključujući nezaposlenost. Na događanju se raspravljalo o tome uzimaju li se u Strateškom programu Europskog vijeća za razdoblje 2019. 2024. u potpunosti u obzir posebni problemi mladih (vidjeti [događanje](#)).

Europska baština

Relativno su manja kategorija doprinosa oni koji pozivaju na zaštitu i proslavu europske kulture i baštine,

primjerice uvođenjem povjerenika EU-a za kulturu (vidjeti [ideju](#)) i općenito većim ulaganjem u očuvanje zajedničke kulturne baštine EU-a. Poziva se i na očuvanje tradicija koje su posebno izrazile manjinske skupine (vidjeti [događanje](#)) te vjerske kulturne baštine (vidjeti [ideju](#)).

Na općenitijoj razini predloženo je stvaranje virtualne knjižnice povezane s knjižnicama različitih država članica EU-a kako bi rijetke knjige i umjetnička djela bili dostupniji svim građanima EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Pristup obrazovanju i kulturi

Tema pristupa obrazovanju često se spominje. Time su obuhvaćene različite vrste nejednakosti u pristupu, kao i različite razine obrazovanja, s posebnim naglaskom na tercijarnom obrazovanju. Iako se o idejama povezanim s tom temom relativno manje raspravlja, neki sudionici pozitivno su pozdravili prijedlog da se pristup obrazovanju učini besplatnim za sve (vidjeti [ideju](#)).

Tranzicija koju sudionici smatraju ključnom jest tranzicija između srednjoškolskog i tercijarnog obrazovanja. U tom pogledu sudionici i sudionice više puta pozivaju na potporu studentima u toj ključnoj tranziciji (vidjeti primjer [ideje](#)), među ostalim putem poboljšanih sveučilišnih orijentacijskih programa (vidjeti [ideju](#)). Neke su kategorije posebno u nepovoljnom položaju kad je riječ o pristupu tercijarnom obrazovanju. U tom pogledu poziva se na pružanje potpore etničkim manjinama i osobama s invaliditetom u pristupu tercijarnim studijima (vidjeti [ideju](#)). Drugi sudionici svjesni su da bi druge prepreke obrazovanju mogle biti zemljopisne ili gospodarske prirode. Kako bi se prevladale te prepreke, više sudionika poziva na povećanje obrazovnih resursa u ruralnim područjima (vidjeti primjer [ideje](#)), a neki predlažu uspostavu različitih vrsta socijalnih naknada koje financira EU kako bi se zajamčila financijska autonomija učenika (vidjeti primjer [ideje](#)).

Nejednakosti u pristupu ne utječu samo na tercijarno obrazovanje, već i na kulturne objekte i muzeje. Stoga je jedan sudionik pozvao da se osobama s invaliditetom olakša pristup muzejima (vidjeti [ideju](#)). To je bila i tema kampanje „We All Need Theatre” (vidjeti [događanje](#)), koja je posebno bila posvećena pristupačnosti kazališta za osobe s invaliditetom. Drugi se prijedlog odnosi na uvođenje propusnice EU-a za muzeje kako bi muzeji postali cjenovno pristupačniji (vidjeti [ideju](#)). Ta ideja odražava ideju uvođenja kulturnih propusnica ili vaučera koje je unaprijedilo više sudionika (vidjeti primjer [ideje](#)). Umjesto toga, druga je ideja usmjerena na rješavanje tog pitanja iz šire perspektive i njome se predlaže povećanje javnog financiranja kulture, čime bi se smanjilo njezino oslanjanje na privatne fondove (vidjeti [ideju](#)).

Posebna situacija nepovoljnog položaja koju je istaknuo jedan sudionik jest situacija bivših zatvorenika. Unatoč tome što su odslužili kaznu, mnogi bivši zatvorenici bore se da se vrate u normalan društveni život, što povećava rizik da postanu ponovljeni prijestupnici. Stoga su obrazovanje i osposobljavanje u zatvorima posebno važni (vidjeti [ideju](#)).

Kako bi se povećala svijest o tim pitanjima, jedan sudionik promiče ideju o uspostavi Dana jednakih mogućnosti na europskoj razini (vidjeti [ideju](#)).

Kreativni i akademski stručnjaci

Kao što je već spomenuto, problem radne nesigurnosti, posebno među mladima, privukao je znatnu pozornost sudionika na platformi. Na kreativni sektor posebno utječu nesigurna radna mjesta.

Utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na radne uvjete kulturnih djelatnika i kreativnih zajednica potaknuo je ozbiljno promišljanje o njihovom statusu i ulozi institucija EU-a u pružanju pravnog okvira kojim bi se poboljšala nesigurnost sektora (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan sudionik traži od EU-a da podupre kreativni sektor kako bi se osigurala pravedna naknada za kreativne radnike (vidjeti [ideju](#)). Prema drugom doprinosu, novac iz Fonda za oporavak trebao bi se upotrijebiti za financiranje kulturnog sektora, a posebno knjižnog sektora (vidjeti [ideju](#)), dok se jednim doprinosom posebno zahtijeva povećanje financijske potpore plesnim institutima (vidjeti [ideju](#)).

Profesionalizacija kulturnih djelatnika bila je ključna tema rasprave tijekom nekoliko događanja organiziranih diljem Europe u području kulture (vidjeti primjer [događanja](#)). Jedan sudionik predlaže da EU prizna status umjetnika, čime bi se olakšala i kulturna razmjena (vidjeti [ideju](#)).

Ostale preporuke u pogledu kreativne sfere odnose se i na potporu organizacijama koje djeluju na lokalnoj razini i na uspostavu integriranog sustava nacionalnog i regionalnog sufinanciranja kojim bi se olakšala veća međunarodna kulturna suradnja (vidjeti primjer [ideje](#)).

Akademski stručnjaci i istraživači još su jedna profesionalna kategorija koja je vrlo pogođena nesigurnošću rada. U jednoj se ideji predlaže promjena načina na koji se dodjeljuju bespovratna sredstva za istraživanje kako bi bila prikladnija za interseksijska istraživanja (vidjeti [ideju](#)).

Inkluzivnost u sportu

Ideje vezane uz sport, pogotovo kada se o tome raspravlja kao o temi, zauzimaju nešto manji prostor na

platformi. Međutim, više sudionika raspravljalo je o temi sporta.

Kao što je već spomenuto, mnogi sudionici zagovaraju europski sportski tim, a drugi pozivaju na više sportske prakse u školama, ali tema sporta često se spominje i u vezi s drugim temama, kao što je uključivost. Sudionici dovode u pitanje sposobnost sporta da bude uključiv (vidjeti primjer [ideje](#)) i predlažu ideje za poboljšanje uključivosti sporta (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednom se doprinosu od EU-a traži da zajamči rodnu ravnopravnost u sportu, među ostalim uspostavom posebnog europskog tijela (vidjeti [ideju](#)). Na sastanku koji je organizirao Europa Press sudionici su raspravljali o tome je li sportska moda seksualizirana. Drugi sudionik kritizira širok raspon, u nekim slučajevima visokih, sustava oporezivanja sveučilišta u EU-u, pozivajući na pravedno oporezivanje sveučilišta (vidjeti [ideju](#)).

Još jedan aspekt sporta koji se često spominje jest nejednako znanje javnosti o manje raširenim sportovima (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom bi pogledu, u skladu s jednom idejom, institucije trebale intervenirati kako bi podržale manje raširen sport (vidjeti [ideju](#)).

Na događanju u Njemačkoj raspravljalo se o načinima na koje sport može doprinijeti djelovanju u području klime, a sudionici, koji su uglavnom bili članovi sportskih klubova, razmijenili su primjere dobre prakse (vidjeti [događanje](#)).

Nove ideje u proteklom razdoblju (21. veljače 2022. 9. svibnja 2022.)

U najnovijim doprinosima nisu napredovale nove teme ili podteme.

Kad je riječ o idejama, nekoliko prijedloga odnosilo se na temu obrazovanja otpornog na buduće promjene, kao što je modernizacija školskih kurikulumata (vidjeti primjer [ideje](#)) ili reforma i usklađivanje različitih obrazovnih sustava (vidjeti primjer [ideje](#)). Predložena je i uspostava programa osposobljavanja za nastavnike, pri čemu su sudionici na jednom događanju u Italiji naglasili potrebu za osposobljavanjem nastavnika o mogućnostima koje nudi EU (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)). Jednako je istaknuta tema mentalnog zdravlja, a sudionik je predložio besplatnu psihološku pomoć u školama (vidjeti [ideju](#)).

Druga tema koja se često pojavljivala odnosi se na poticanje zajedničkog identiteta EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Kao što je prethodno navedeno, sudionici i sudionice smatraju da programi razmjene imaju

ključnu ulogu u promicanju raznolikosti i povećanju povjerenja građana u EU (vidjeti [ideju](#)).

Brojne ideje povezane s mobilnošću unutar EU-a, pri čemu sudionici pozivaju na proširenje inicijativa za razmjenu (vidjeti primjer [ideje](#)).

U raspravi mladih koju je u Napulju organizirao Europe Direct iznesen je niz ideja o obrazovanju, kao što je potreba za stvaranjem zajedničkog europskog obrazovnog sustava, uz priznavanje akademskih kvalifikacija među različitim zemljama EU-a koje su navedene kao ključni korak u tom smjeru (vidjeti [ideju](#)). U drugom prijedlogu izražena je potreba za povećanjem pristupa tercijarnom obrazovanju i kulturi (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o mladima, u doprinosima se raspravlja o pitanjima zapošljavanja mladih koja su obuhvaćena i drugim temama. Osim toga, sudionik se zalaže za jačanje uloge mladih u medijima kako bi se osigurala pravedna zastupljenost i manje stereotipno negativno izvješćivanje (vidjeti [ideju](#)).

Važnost sportskih aktivnosti i aktivnosti u slobodno vrijeme istaknuli su i mnogi sudionici, koji su naglasili ključnu ulogu sportskog obrazovanja, ali i paneuropskih aktivnosti povezanih s time (vidjeti primjer [ideje](#) o sportskom obrazovanju).

Manje često se spominju ideje povezane s kreativnim i akademskim stručnjacima, kao i potpora prekograničnom akademskom istraživanju i suradnji u znanosti (vidjeti primjer [ideje](#)).

Uspostaviti više medijskih portala EU-a
 Poticanje znanja o europskoj povijesti uvođenjem tečaja o
 povijesti EU-a u školama i izradom priručnika za europsku
 povijest
 Jezici: usvojiti zajednički jezik (engleski/esperanto) ili poticati
 višejezičnost
 Europski državni praznik 9. svibnja
 Besplatne međuzeljezničke propusnice EU-a za sve 18-
 godišnjake u EU-u
 Organiziranje više međudržavnih, međueuropskih sportskih
 događanja
 Osnivanje europskih timova za međunarodna natjecanja
 Poticanje obrazovanja stranih jezika radi poticanja
 međukulturne razmjene
 Poticanje prijateljstava preko granica država članica
 razmjenom ili povezivanjem škola

Poticanje zajedničkog identiteta EU-a

Obrazovanje, kultura, mladi i sport

Priznavanje akademskih kvalifikacija u državama
 članicama EU-a
 Promicanje međueuropske obrazovne mobilnosti
 Olakšati međueuropsku obrazovnu mobilnost
 putem internetskog portala pod vodstvom EU-a
 na kojem se prikupljaju tečajevi visokog
 obrazovanja
 Učinite stipendiju Erasmus uključivijom i
 pristupačnijom
 Ratificirati Ugovor o priznavanju iz Lisabona kako
 bi se olakšala profesionalna i akademska
 mobilnost u Grčkoj
 Reintegracija studenata iz Velike Britanije u
 program Erasmus+

Mobilnost unutar EU-a

Bolje usklađivanje (strukovnog) obrazovanja s radnim
 svijetom
 Ulaganje u obrazovnu i obrazovnu infrastrukturu s
 Europskom strategijom ulaganja u obrazovanje
 Integrirati učenje mekih vještina
 Povećanje digitalizacije obrazovanja
 Integrirati razvoj STEM vještina u obrazovni sustav
 Uključivanje klimatskih promjena u obrazovni sustav
 Unaprijediti međukulturne vještine i poticati aktivno
 društveno sudjelovanje
 Provoditi uključive obrazovne metode i promicati
 raznolikost u obrazovanju
 Fleksibilniji školski kurikulumi s većim izborom školskih
 razreda
 Uspostava standardnog završnog ispita za svaku
 državu članicu EU-a
 Promicanje i uspostava cjeloživotnog učenja i
 osposobljavanja kao prava

Obrazovanje otporno na buduće promjene

Slika 25. Mentalna mapa za tematsko područje „Obrazovanje, kultura, mladi i sport”, 1. dio

Nesigurnost rada i nezaposlenost među mladima

Hitne i konkretne mjere za borbu protiv nezaposlenosti mladih
Osiguravanje boljih radnih uvjeta za mlade u EU-u
Prepoznavanje neformalnog učenja

Obrazovanje, kultura, mladi i sport

Pristup terciarnom obrazovanju i kulturi

Podupirati prijelaz iz srednjeg u terciarno obrazovanje putem namjenskih orijentacijskih programa
Razmotriti ulogu etničkih, fizičkih i socioekonomskih nejednakosti u utvrđivanju nejednakog pristupa terciarnom obrazovanju
Poboljšati pristupačnost kulturnih lokaliteta, kao što su kazališta, osobama s invaliditetom
Osiguravanje osposobljavanja i obrazovanja za zatvorenike
Prepoznavanje neformalnog učenja

Europska baština

Proslava, zaštita i vrednovanje europske kulture i baštine
Uvođenje povjerenika EU-a za kulturu
Očuvanje tradicije i kulturne baštine manjinskih i vjerskih skupina

Kreativni i akademski stručnjaci

Osigurati pravni okvir za smanjenje nesigurnosti u kulturnim, kreativnim i akademski sektor
Profesionalizirajte kulturne djelatnike
Jačanje prekogranične i međunarodne kulturne suradnje
Financiranje akademskih istraživanja i promjena načina dodjele sredstava
Upotreba sredstava iz Fonda za oporavak za potporu kulturnom sektoru

Inkluzivno st u sportu

Promicati manje mainstream sportove
Povećanje etničke i rodne uključenosti u sportu
Sport kao vozilo uključenosti

Slika 26. Mentalna mapa teme „Obrazovanje, kultura, mladi i sport”, 2. dio

PRILOG I.: Popis trenutčno najviše prihvaćenih i komentiranih ideja po temi

Većina komentara i prihvaćenih ideja po temi (19. travnja 2021. – 9. svibnja 2022.)

U ovom se Prilogu predstavljaju ideje koje su dobile najveću podršku i komentare u okviru svake teme od 9. svibnja 2022., uključujući prijedloge pojedinaca, kao i ideje koje promiču organizacije. Uključuje i ideje registrirane pod temom „Ostale ideje”; u ostatku izvješća ideje u okviru te teme uvrštene su u jednu od devet tematskih tema ili nekoliko tema u slučaju međusektorskih pitanja. Cilj je ovog Priloga odraziti visoku razinu interesa ili rasprave o nekim idejama na platformi.

Imajte na umu da su preporuke slične „sličnom glasu/glasanju unaprijed” na društvenim mrežama. Oni ukazuju na interes sudionika i opću pogodovanje ideji, a da pritom ne daju naznake o bilo kakvom protivljenju toj ideji. Stoga broj odobrenja nije pokazatelj ukupne potpore ideji, već samo jedan od mnogih aspekata koje treba uzeti u obzir pri analizi doprinosa platformi. Primjedbe mogu obuhvaćati niz povratnih informacija, od neutralnih do suglasnih ili izrazito nesuglasnih. Za više informacija o analizi doprinosa na platformi vidjeti Prilog II.

	Većina je podržala	Većina komentara
Klimatske promjene i okoliš	Ideja: Pravedna tranzicija (vidjeti ideju) Potvrde: 477 Napomene: 19	Ideja: Promicanje nuklearne energije ako se energija iz obnovljivih izvora y ne može upotrebljavati (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 120 komentara: 162
	Ideja: Zaustavi sve subvencije za fosilnagoriva (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 326 Napomene: 28	Ideja: Poboljšati zaštitu prirode, okoliša, bioraznolikosti i ljudi koji razvijaju industrijske vjetroelektrane u Europi (vidjeti ideju) Potvrde: 36 Napomene: 96
	Ideja: učiniti europsku željezničku mrežu dostupnijom i preporučljivijom kao zamjenu za veze unutar EU-a (vidjeti ideju) Potvrde: 240 komentara: 35	Ideja: Usmjeriti zelenu transformaciju nanuklearnu energiju (vidjeti ideju) Potvrde: 37 Napomene: 79
	Ideja: Euro Trainscanner (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 203 Napomene: 63	Ideja: Smanjiti onečišćenje okoliša by Imigracijska politika (vidjeti ideju) Potvrde: 8 Napomene: 74
	Ideja: Zabrana ribolova živih mamaca unutar EU-a (vidjeti ideju) Potvrde: 177 Napomene: 23	Ideja: Euro Trainscanner (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 203 Napomene: 63

	Većina je podržala	Većina komentara
zdravlje	Ideja: Znanstveno intenzivne zdrave tehnologije longevity: razvoj i pristup (vidjeti ideju) Potvrde: 603 Napomene: 83	Ideja: Zaustavi promjenuljetnog računanjavremena: Doptingastronomically točno vrijeme i opcionalnoy mandat pomicanje radno vrijeme na 1 sat ranije (vidjeti ideju) Potvrde: 41 Napomene: 131
	Ideja: Jednak pristup cjenovno pristupačnim visokokvalitetnim javnim uslugama, zdravstvu (vidjeti ideju) Potvrde: 462 Napomene: 17	Ideja: Znanstveno intenzivne i zdravstvenetehnologijeylongevit y: drazvoj i pristup (vidjeti ideju) Potvrde: 603 Napomene: 83
	Ideja: Istraživanje mialgičnog encefalomijelitisa (ME/CFS) (vidjeti ideju) Preporuke: 217 Komentari: 5	Ideja: Učinkovitija pomoć zahvaljujući zajedničkom jeziku: Esperanto (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 43 Napomene: 36
	Ideja: Usredotočite se na istraživanje Anti-Aging i Longevity (vidjeti ideju) Potvrde: 168 komentara: 32	Ideja: Višejezičnost u bolnici: Medicinsko osoblje školovano na međunarodnom jeziku Esperanto (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 22 Napomene: 35
	Ideja: Prilagoditi se promjenamakako bi seojačale ovlasti EU-a u području zdravlja (vidjeti ideju) Potvrde: 117 Napomene: 7	Ideja: Fokus na istraživanju Anti-Aging i Longevity (vidjeti ideju) Preporuke: 168 Napomene: 32

	Većina je podržala	Većina komentara
Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta	Ideja: Uspostavljanje proračuna EU-aza Europljane: Fiskalna unija (vidjeti ideju) Potvrde: 581 komentar: 33	Idea: Bezuvjetni osnovni dohodak (UBI) u cijelom EU-u kojim se osigurava materijalno postojanjeosobe i mogućnost sudjelovanja u društvu y (vidjeti ideju) Potvrde: 319 komentara: 127
	Ideja: Novi gospodarski model EU-a i upravljanje njime (vidjeti ideju) Potvrde: 561 komentar: 34	Ideja: Koliko novca će Esperanto spasiti Europsku uniju? (vidjeti ideju) Potvrde: 79 Napomene: 85
	Ideja: Europski stup socijalnih prava za socijalno tržišno gospodarstvo y (vidjeti ideju) Potvrde: 557 Napomene: 37	Ideja: Bezuvjetni osnovni dohodak (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 77 Napomene: 83
	Ideja: Obnovljeni društveni ugovor za Europu za pravedan oporavak (vidjeti ideju) Potvrde: 528 komentara: 32	Ideja: Socijalniprotokol u Ugovorima kako bi se zaustavilo odbacivanjeplaća i uvjeta (vidjeti ideju) Potvrde: 329 komentara: 66
	Ideja: Socijalniprotokol u Ugovorima za zaustavljanje dampinga plaća i uvjeta (vidjeti ideju) Potvrde: 329 komentara: 66	Ideja: Počnite se boriti protiv poreznihoaza unutar i izvan EU-a (vidjeti ideju) Potvrde: 269 komentara: 52

	Većina je podržala	Većina komentara
EU u svijetu	Ideja: ETUC poziva na reformu trgovinske i ulagačke politike EU-a i ponovno pokretanje globalnog multilateralizma (vidjeti ideju) Potvrde: 463 komentara: 17	Ideja: Stvaranje europskog Armyja (vidjeti ideju) Potvrde: 441 komentar: 204
	Ideja: Stvaranje europskog modela Army (vidjeti ideju) Potvrde: 441 komentar: 204	Ideja: Internetski portal „European Union – News” također bi trebao informirati u svijetu pomoćni jezikesperanto (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 40 komentara: 64
	Ideja: Centriranje kao jedno: EU kao globalni akter (vidjeti ideju) Potvrde: 301 Napomene: 25	Ideja: Ujedinjavanje Europe: Nastavak proširenja EU-a (vidjeti ideju) Potvrde: 230 komentara: 61
	Ideja: Strana policijay na razini EU-a natemelju apsolutne većine y, a ne jednoglasno y (vidjeti ideju) Potvrde: 258 komentara: 51	Ideja: Vanjska politika na razini EU-a natemelju apsolutne većiney, a ne jednoglasno y (vidjeti ideju) Potvrde: 258 komentara: 51
	Ujedinjavanje Europe: Nastavak proširenja EU-a (vidjeti ideju) Potvrde: 230 komentara: 61	Ideja: Integracija snaga A rmed država članica na europskoj razini (vidjeti ideju) Potvrde: 22 Napomene: 33

	Većina je podržala	Većina komentara
Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost	Ideja: 10 milijuna glasova: učiniti katalonski službenim jezikom EU-a (vidjeti ideju) Potvrde: 923 Napomene: 119	Idea: Zaštita ugroženog ljudskog života: vrijednost Europe (vidjeti ideju) Potvrde: 244 Napomene: 190
	Ideja: Nema dvostrukih standarda u obrani demokracije i vladavine prava (vidjeti ideju) Potvrde: 628 komentara: 48	Ideja: Stvaranje zajedničke europske vojske (vidjeti ideju) Potvrde: 68 Napomene: 183
	Ideja: Jačanje provedbe instrumenata ljudska prava (vidjeti ideju) Potvrde: 480 komentara: 14	Ideja: Trisomija 21: Želimo još... (vidjeti ideju) Potvrde: 82 Napomene: 142
	Ideja: Rodna ravnopravnost (vidjeti ideju) Potvrde: 468 Napomene: 21	Ideja: Zaštita naših temeljnih vrijednosti: Mehanizam za demokraciju, vladavinu prava i financiranje mentalnih prava (vidjeti ideju) Potvrde: 257 komentara: 116
	Ideja: Zaštita naših temeljnih vrijednosti: Mehanizam za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava (vidjeti ideju) Potvrde: 257 komentara: 116	Ideja: Priznavanje esperanta kao jednog od kulturnih jezika građana EU-a. (vidjeti ideju) Potvrde: 223 Napomene: 90

	Većina je podržala	Većina komentara
Digitalna transformacija	Ideja: Pravedna digitalizacija (vidjeti ideju) Potvrde: 494 Napomene: 43	Ideja: EU-CAP = europski građani Platformazaskladištenje (vidjeti ideju) Podrška nts: 1 Napomene: 81
	Ideja: Javna potpora softveru i hardveru otvorenog koda (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 153 Napomene: 9	Ideja: Ban cryptocurrencies (vidjeti ideju) Potvrde: 14 Napomene: 53
	Ideja: Prema etici AI: promicati raspravu i izbjegavati nejednakosti (vidjeti ideju) Potvrde: 125 Napomene: 6	Ideja: Promicati radijske i televizijske programe kojima se Esperantoinformira putem digitalnog distribucijskog kanala (DAB+ ili DVB-T2) i na svjetskom pomoćnom jeziku (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 26 Napomene: 47
	Ideja: Europska proizvodnja čipova (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 120 Napomene: 34	Ideja: Univerzalni dohodak zaodržavatelje otvorenog koda (vidjeti ideju) Potvrde: 59 Napomene: 43
	Ideja: Opća uredba o zaštiti podataka: Odbijanje prikupljanja osobnih podataka trebalo bi biti barem jednako jednostavno kao i njihovo prihvaćanje. Ovjere: 105 Napomene: 5	Ideja: Pravednadigitalizacija (see ideja) Potvrde: 494 Napomene: 43

	Većina je podržala	Većina komentara
Europska demokracija	Ideja: Za mehanizam klarit yo pravu na samoodređenje (vidjeti ideju) Potvrde: 1009 Napomene: 211	Ideja: Za mehanizam klarit yo pravu na samoodređenje (vidjeti ideju) Potvrde: 1009 Napomene: 211
	Ideja: Zajedno jači: Demokratska Europska federacija (vidjeti ideju) Potvrde: 946 Napomene: 184	Ideja: Potreban nam je zajednički europski jezik (vidjeti ideju) Potvrde: 121 primjedba: 191
	Ideja: HrabroVijeće Veto! (Predstavništvo predstavnicima Konferencije) (vidjeti ideju) Potvrde: 784 Napomene: 88	Ideja: Zajedno jači: Demokratska Europska federacija (vidjeti ideju) Potvrde: 946 Napomene: 184
	Ideja: Plan reformi za europsku demokraciju kojase temelji na građanima (vidjeti ideju) Potvrde: 613 komentara: 62	Ideja: Izravno izabrati predsjednika Europske unije (vidjeti ideju) Potvrde: 222 Napomene: 114
	Ideja: Prava europska demokracija ne može postojati bez autonomne fiskalne moći EU-a (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 588 komentara: 38	Ideja: Bolje jezične vještine – bolji democracy. Engleski i esperanto! (vidjeti ideju) Potvrde: 180 komentara: 110

	Većina je podržala	Većina komentara
Migration	Ideja: Zajednička migracija i kaoylum policy, na temelju poštovanja prava i jednakog postupanja (vidjeti ideju) Potvrde: 484 Napomene: 56	Ideja: Nema više imigracije iz zemalja izvan Europe ili zemalja izvan prvog svijeta (vidjeti ideju) Potvrde: 135 Napomene: 139
	Ideja: Nema više imigracije iz zemalja izvan Europe ili zemalja izvan prvog svijeta (vidjeti ideju) Potvrde: 135 Napomene: 139	Ideja: Uklanjanje neovlaštenih tražitelja lum-a/migranta (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 45 Napomene: 91
	Ideja: Nema granica za humanitay: jedna migracijska policijay (vidjeti ideju) Potvrde: 90 Napomene: 12	Ideja: Migracije i integracija (vidjeti ideju) Potvrde: 76 Napomene: 71
	Ideja: Protjerivanje iz EU-a (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 90 Napomene: 40	Ideja: Podučavanje nacionalnog jezika putem esperanta: Promicanje organizacija koje to čine (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 28 Napomene: 59
	Ideja: Migracije i integracija (vidjeti ideju) Potvrde: 77 Napomene: 71	Ideja: Zajednička migracijska politika koja setemelji na poštovanju prava i jednakom postupanju (vidjeti ideju) Potvrde: 484 Napomene: 56

	Većina je podržala	Većina komentara
Obrazovanje, kultura, youth i sport	Ideja: EU-u je potrebno bolje učenje jezika (vidjeti ideju) Potvrde: 729 komentara: 157	Ideja: EU-u je potrebno bolje učenje jezika (vidjeti ideju) Potvrde: 729 komentara: 157
	Ideja: Mladost. EU ne može financirati precarity (vidjeti ideju) Potvrde: 477 Napomene: 20	Ideja: Sretniji učenici jezika, uspješniji učitelji jezika (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 141 Napomene: 98
	Ideja: Cjeloživotno učenje i pravo na osposobljavanje kako bizauvijek postali stvarnostu Europi (vidjeti ideju) Potvrde: 466 Napomene: 21	Ideja: Nastava jezika u Europi (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 184 Napomene: 83
	Ideja: Lekcija o esperantu za školsku djecu Europske unije (vidjeti ideju) Potvrde: 238 Napomene: 62	Ideja: Lekcija o esperantu za školsku djecu Europske unije (vidjeti ideju) Potvrde: 235 Napomene: 62
	Ideja: Izrađeno na europskoj javnoj radioteleviziji (vidjeti ideju) Potvrde: 195 Napomene: 54	Ideja: Esperanto – međunarodni pomoćni jezik (vidjeti ideju) Potvrde: 111 Napomene: 61

	Većina je podržala	Većina komentara
Ostale ideje	Ideja: Za europske suvereney. Potrebne reforme (prevedene) (vidjeti ideju) Potvrde: 508 Napomene: 26	Ideja: Esperanto, zajednički neutralni jezik, osmišljen da bude jednostavan za učenje, alat za ujedinjeniju Europsku uniju (vidjeti ideju) Potvrde: 261 Napomene: 233
	Ideja: Službeno priznavanje esperanta kao jednog od jezika građana EU-a (vidjeti ideju) Potvrde: 325 Napomene: 138	Ideja: Službeno priznavanje esperanta kao jednog od jezika građana EU-a (vidjeti ideju) Potvrde: 325 Napomene: 138
	Ideja: Esperanto, zajednički neutralni jezik, osmišljen da bude jednostavan za učenje, alat za ujedinjeniju Europsku uniju (vidjeti ideju) Potvrde: 261 Napomene: 233	Ideja: Pozdrav europskoj zastavi (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 1 Napomene: 120
	Ideja: Akcijski plan za prijelaz na znanost bez životinja (vidjeti ideju) Potvrde: 236 Napomene: 23	Ideja: European Union – savezna država (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 126 Napomene: 82
	Ideja: Zaustavite patnju nimala u trgoviniegzotičnim kućnim ljubimcima pozitivnim popisom (vidjeti ideju) Potvrde: 228 Napomene: 8	Ideja: Dopcija europskog jezika (prevedeno) (vidjeti ideju) Potvrde: 75 Napomene: 73

PRILOG II.: Metodologija

Pokazatelji koji se upotrebljavaju za analizu u ovom izvješću dolaze s platforme uživo na kojoj se podaci kontinuirano moderiraju i ažuriraju, čak i tijekom cijelog razdoblja analize podataka istraživačkog tima. To može dovesti do malih odstupanja u brojčanim podacima.

Glavni parametri koji se upotrebljavaju za kvantitativnu analizu su sljedeći:

- Numerički podaci o idejama koje su učitali sudionici, bilo kao pojedinci ili kao predstavnici organizacije. Brojčani podaci sastoje se od brojnih ideja – općenito i unutar različitih tema.
- Brojčani podaci o posebnim ovlastima: preporuke su slične „sličnom glasu/glasanju unaprijed” na društvenim mrežama. Pomažu u iskazivanju interesa sudionika i opće povoljne usmjerenosti na ideju, a ne daju naznake o bilo kakvom protivljenju toj ideji. Stoga broj odobrenja sam po sebi nije pokazatelj ukupne potpore ideji, već

samo jedan od mnogih aspekata koji se uzimaju u obzir u analizi doprinosa na platformi. Brojčani podaci sastoje se od broja odobrenja – općenito, u okviru različitih tema i povezanih s određenom idejom (koja se upotrebljavaju i za navođenje ideja prema broju odobrenja).

- Brojčani podaci o komentarima sudionika: analiza obuhvaća i količinu komentara sudionika o idejama drugih sudionika jer se u njima navodi razina aktivnog angažmana u pogledu ideje. Kad je riječ o sadržaju, komentari mogu obuhvaćati niz povratnih informacija, od neutralnih do suglasnih ili izrazito nesuglasnih. To se odražava u kvalitativnoj analizi (vidjeti u nastavku). Brojčani podaci sastoje se od broja komentara – općenito, u okviru različitih tema i povezanih s određenom idejom (upotrebljavaju se i za navođenje ideja prema broju komentara).

- Brojčani podaci o događajima: sudionici mogu kreirati događanja na platformi i učitati izvješća o događanjima. Brojčani podaci obuhvaćaju broj događanja – ukupno i unutar različitih tema.
- Sociodemografski podaci (anonimizirani): Prije suradnje s platformom od sudionika se traži da dostave informacije o zemlji boravišta, obrazovanju, dobi, spolu i radnom statusu. Podaci se obrađuju anonimno. Budući da se te informacije dobrovoljno dijele (otprilike 70,5 % sudionika ih pruža), postoje ograničenja u pogledu uvida koji se može pružiti u profile sudionika. Posebno je malo vjerojatno da će ispitanici pružiti informacije o svojem zanimanju, obrazovanju i zemlji boravišta. Za organizacije se može navesti samo zemlja boravišta.

Glavni je naglasak izvješća na **kvalitativnoj analizi** na temelju ideja, komentara i izvješća o događanjima kako bi se pružio pregled sadržaja platforme. Teme i pod teme utvrđuju se u okviru unaprijed definiranih tema.

U praksi je u okviru svake teme istraživački tim proveo ručnu tekstualnu analizu i grupiranje svih predloženih ideja i zatvorenih događanja s izvješćima o događajima. Kako bi se podržao taj rad, sadržaj dostupan putem platforme obrađen je automatiziranim sustavom za analizu teksta, koji se koristi za pomoć analitičarima u razumijevanju velikih količina unosa teksta. Omogućuje grupiranje (klasteriranje) doprinosa na različitim jezicima i pretraživanje sličnih sadržaja na platformi i na različitim jezicima. Analitičari koriste sustav analize teksta kako bi olakšali višejezičnu analizu sadržaja i lakše identificirali višestruke pojave slične ideje u različitim doprinosima. To pomaže u procjeni razine pojavljivanja utvrđene teme ili pod teme. Sustav analize teksta ocjenjuje samo sadržaj podnesen putem

platforme. To uključuje pseudonimizirane odgovore na sociodemografski upitnik, koji se upotrebljava za prikupljanje sociodemografskih podataka, i drugi sadržaj (ideje, primjedbe i preporuke) podnesen na platformi (uključujući povezane metapodatke kao što je vrijeme unosa). Nakon toga, istraživački tim pročitao je ideje unutar utvrđenog klastera, kao i opise događaja i njihova izvješća o događajima kako bi pružio sažetak zajedničkih tema i mogućih pod tema, također ističući varijacije i moguće točke neslaganja u odjeljcima s komentarima. Također se spominju visoko ili često podržane ideje koje obuhvaćaju temu ili pod temu. Utvrđene teme i pod teme prikazane su redoslijedom razine pojavljivanja prema procjeni analitičara uz pomoć sustava analize teksta.

Krajnji cilj ovog kvalitativnog pristupa nije samo zabilježiti teme ili ideje koje privlače najviše pozornosti na platformi, već i zabilježiti širinu i raznolikost ideja koje spadaju u jednu temu. Ako je nekoliko ideja podnesenih na platformi u praksi izraz iste ideje ili pod teme, u sažetku se navode kvalitativne naznake za to upućivanjem na „ponavljajuću” ili „istaknuti” ideju ili pod temu.

Sažeci sadržavaju i poveznice na ilustrativne ideje ili događaje u kojima se opisuje konkretan prijedlog ili daje dobar sažetak općeg argumenta utvrđene teme ili pod teme.

U analizi događaja istraživački tim usredotočuje se na zatvorene događaje s izvješćem o događaju. Posebna pozornost posvećuje se participativnijim i deliberativnijim savjetodavnim događanjima kako bi se uključili glasovi i mišljenja onih građana koji inače možda neće doći na digitalnu platformu.

Raščlamba teme na teme i pod teme ili ideje vizualno je prikazana na relevantnoj karti uma.